

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, csütörtökön és vasárnap.

OMGE évi tagsági díj:

200 holdig	15 pengő
Földbirtokok, bér- lők és uradalmak	20 "
3000 " " " "	30 "
3000 " " " "	40 "
ezzen fölül	120 "
Résztvénytársaságok, szövetkezetek, vállalatok	30 "
Egyéb tagok részére évi tagdíj	10 "

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felügyelete alatt
A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Buday Barna főszerkesztő.
Szerkesztő: **Kothmayer Imre**

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: József 351-06

Előfizetési árak:

OMGE-tagoknak:		Előfizetőknél:	
Negyedévre	6 pengő	Negyedévre	10 pengő
Félévre	11 "	Félévre	18 "
Egészévre	20 "	Egészévre	32 "

Külföldre a fenti árak és a postaköltség
Előfizetést csak naptári negyedévekre fogadunk el

Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Telef.: József 399-82

TARTALOM:

A földművelési és növénytermelési szakosztály gyűlése. Gazdak tiltakozása a külön birtokbíróság ellen. Állattenyésztési kérdések a gazdahetén. A cukorrépa ára. A kartelek jogi elismerése és szabályozása. (Tungyogi Szűcs Kálmán dr.) Gyakorlati természetési kísérletek pillangósvirágú növényekkel. (Klár Gyula. — Gyirfás József.) Tanulmányok és teendők a kukoricamoly ellen való v-dekezésben. (Jablouovskij József.) Szopós borjúk köldökgyulladás. (K. F.) Az idel tél hőmérsékletének előrejelzése. (Gellénfalvi Gellén Sándor dr.) Levelszekrény. (Mételykór juhokban.) Interpelláció az állati ojtányagok ügyében. Dohánybevéltási gazdasági szakértők kinevezése. A lencse árjegyzése. (Bethlen Pál gróf dr.) Vegyes köztemények. Tőzsde, kereskedelem. Szerkesztői üzenetek.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEI

Kedvezményes utazás közgyűlésünk és a gazdanapok alkalmából.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur az OMGE közgyűlése, a GEOSz nagygyűlése és az ezzel kapcsolatos gazdanapok alkalmából felterjesztésünkre vasúti személyszállítási jegykedvezményt engedélyezett.

A kedvezményes utazásra jogosító igazolvány a MÁV és annak kezelésében levő helyiérdekű vasutak vonalain, bármely kocsiosztály használatánál 50% kedvezményre jogosít dec. 6-16 ig terjedő időközben.

Az igazolványt egyesületünk titkársága minden OMGE tagnak, valamint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége tagjai által a GEOSz nagygyűlésére kiküldött képviselőknek, továbbá az OMGE számtartási és adóügyi tanfolyamára jelentkezetteknek és az országos gazdaggyűlésre felutazó vidéki gazdaknak megküldi, amennyiben eziránt az OMGE titkárságát (Budapest, IX., Köztelek-u. 8.) megkeresik és megkeresésükhöz egyidejűleg az igazolvány díja és költségek fejében személyenként 80 fillért pénzben, vagy postai értékjegyekben mellékelnek. A megkeresésben az igazolványt igénybevenni óhajló nevét és azt is közölni kell, hogy az illető mely állomásról kíván Budapestre utazni.

Tekintettel arra, hogy az utazási kedvezményre jogosító igazolványok csak korlátolt számban állnak rendelkezésünkre, elsősorban az OMGE tagok igényeit fogjuk kielégíteni és csak a fennmaradó mennyiséget juttathatjuk azoknak a vidéki gazdaknak, akik az OMGE nek nem tagjai. Kérjük tehát a felutazni szándékozókat, hogy igazolványigénylésüket mielőbb bejelenteni sziveskedjenek.

Igazgató.

Gazdanapok a Köztelken.

Az OMGE a f. évi december hó 11-i közgyűléssel és a GEOSz nagygyűléssel kapcsolatban az alanti program szerinti országos gazdaggyűlést és gazdanapokat tart a Köztelek székháza nagy-, illetve tanástermében, amelyekre az OMGE valamennyi tagját és a GEOSz kötelékébe tartozó társaságok tagjait meghívja.

- Dec. 7-én (szerda) d. u. 5 órákor az üzemi bizottság ülése.
- " 8-án (csütörtök) d. e. 10 órákor a közgazdasági szakosztály és a Magyar Gazdaszövetség együttes ülése a mezőgazdasági munkabiztosítás tárgyában.
- " 8-án (csütörtök) d. e. 11 órákor a nemzetközi baromfikiállítás megnyitása az Országos Tenyész- és Haszonállatvásártelepen (Budapest, X. kerület, Pongrác-ut).
- " 9-én (péntek) d. e. 10 órákor az egyesületi tanács ülése.
- " 9-én (péntek) d. e. 11 órákor az igazgatóválasztmány gyűlése.
- " 9-én (péntek) d. u. 4 órákor az állattenyésztési szakosztály gyűlése. (Tolnay Pál előadása amerikai tapasztalatairól. Schandl József dr. előadása a juhászatok fejlesztésének újabb eszközeiről.)
- " 10-én (szombat) d. e. 9 órákor gazdasági előadás. (Kerpely Kálmán dr., a közgazdasági egyetem ny. r. tanárának előadása az OMGE forgórendszerű műtrágyázási kísérleteiről.)
- " 10-én (szombat) d. e. 11 órákor a Szántógép tulajdonosok Országos Szövetségének nagygyűlése.
- " 10-én (szombat) d. e. 12 órákor a Husserlőtenyésztők Országos Egyesületének értekezlete a husserlőtenyésztés fejlesztése tárgyában.
- " 10-én (szombat) d. u. 4 órákor gazdasági előadások: (Weiser István dr. m. kir. kísérletügyi főigazgató előadása: „Beszámoló az állatállomány és takarmányozási kísérleti állomás legújabb kísérleteinek eredményeiről.”)
- " 10-én (szombat) d. u. 5 órákor e. Dorner Béla m. kir. gazd. főigazgató előadása: „Angolországi sertésenyésztési tapasztalatok.”
- " 10-én (szombat) este az előadások befejezése után mozgóképek a sziléziai sertésenyésztésről.
- " 11-én (vasárnap) d. e. 10 órákor Országos Darányi Ignác Emlékünnep.
- " 11-én (vasárnap) d. e. 10¹/₂ órákor az OMGE közgyűlése és a GEOSz nagygyűlése.
- " 11-én (vasárnap) d. e. 12 órákor országos gazdaggyűlés.
- " 11-én (vasárnap) d. u. 2 órákor Károlyi Sándor-emléklakoma a Hungária szálló különtermében.

- Dec. 11-én (vasárnap) d. u. 1/5 órákor az országos gazdaggyűlés folytatása.
- " 11-én d. u. 5 órákor a Magyar Mezőgazdasági Szesztermelők Országos Egyesületének jubilearis diszkozzgyűlése.
- " 12-én (hétfő) d. e. 10 órákor az országos gazdaggyűlés esetleges folytatása.
- " 12-én (hétfő) d. e. 11 órákor a Mangalica-tenyésztők Országos Egyesületének igazgatóválasztmányi gyűlése.
- " 12-én (hétfő) d. u. 4 órákor a számtartási és adóügyi tanfolyam megnyitása. Előadók: Ormányi János dr., mezőgazdasági kamarai igazgató és Szóvényi László dr. nyug. pénzügyigazgató-helyettes, ügyvéd.
- " 12-én (hétfő) d. u. 5 órákor a tejgazdasági bizottság ülése. (Gratz Ottó dr. előadása a tejtermelés és kezelés bakteriológiaijáról és higiéniajáról és Holly Sándor urad. számtartó előadása a tejtermelési eredményekről, tenyésztési és takarmányozási eljárásokról Festetics Taszilo herceg somogyberzencei szimmentáli tenyésztésében.)
- " 13-án (kedd) d. e. 9 órákor állami kísérletügyi intézmények megtekintése.
- " 13-15-ig (kedd - csütörtök) naponta d. e. 10-12-ig és délután 4-6-ig számtartási és adóügyi tanfolyam.

Adományok a Darányi-szoborra.

93. számunkban közöltük a Magyar Gazdaszövetséghez november hó 15-ig a Darányi-szoborra érkezett adományokat, amelyeknek végösszege 2084 P volt. Legutóbbi közlésünk óta a következő adományok érkeztek: Kuzska István dr. 20, Halász Rezső 2, Serényi Miklós gróf 5, Mailáth László intéző 2, Stangl Ernő tiszttartó 5, Panlányi Béla 10, Lebach Keresztély 5, Szávits Miklós gazdasága 5, Berger Andor 1-20, Mátéffy László m. kir. gazd. főtan. 10, Dobos László földbirtokos 10, Magyar Földhivatalintézet 1000, Tassi Vég József 15, Eszenyi Jenő 100, Biló Vilmos ny. m. kir. gazd. felügyelő 10, Cséser Lajos dr. 10, Medveczky Károly jankamajori gazdasága 5, összesen 1205/20 P. Az eddigi gyűjtés eredménye: 3289 P 20 fillér.

Károlyi Sándor-emléklakoma.

December hó 11-én, vasárnap, délután 2 (kettő) órákor az OMGE közgyűlést és a GEOSz nagygyűlést, illetőleg az országos gazdaggyűlést követőleg a Hungária nagyszálló különtermében

Károlyi Sándor-emléklakoma

lesz, amely alkalommal Buday Barna, az OMGE főszerkesztő-igazgatója mond, a Károlyi-bílikommal kezében, emlékbeszédet Károlyi Sándor grófról. Az OMGE Károlyi Sándor emléklakomáján alkalmat kíván adni az OMGE közgyűlésen, az országos gazdaggyűlésen és a gazdasági előadásokon résztvevő gazdáknak arra, hogy a fehérszalmánál is találkozzanak.

la 98-99%-os rézgálicot január-áprilisi szállításra, la Mayunga raffiaháncsot, továbbá Avenarius-féle Dendrint és Chinoin-gyártmányu Enda gyümölcsfakarbolineumot a legelőnyösebb áron szállít a Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-utca 29. sz.

hassanak és Károlyi Sándor gróf eszméinek hirdetéséből okulást, kitartást és bizalmat merithessenek, különösen ma, a mezőgazdaság súlyos helyzetében.

Az emléklakomán csak azoknak az OMGE és GEOSz tagoknak tudunk helyet biztosítani, akik részvételüket az OMGE titkári hivatalánál legkésőbb folyó évi december hó 10-én délelőtt bejelentik. Teríték ára kenyérrrel itallal és feketekávéval együtt 8 (nyolc) pengő, amely összeget az emléklakomán a fizetőpincéernél kell fizetni.

Meghívó.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, az Országos Darányi-Emlékbizottság felkérésére, a Magyar Gazdaszövetséggel együttesen, az agrártársadalom nagy halottja, Darányi Ignác emlékeztetere folyó évi december hó 11-én (vasárnap) délelőtt 10 órákor, az OMGE közgyűlését megelőzően, az egyesület székháza dísztermében (Budapest, IX. ker., Köztelek-utca 8. szám.)

Darányi-Emlékünnepet

rendez, amelyen a gazdatársadalom minél nagyobb számban való megjelenését kérjük.

Budapest, 1927. november 22.

Magyar Gazdaszövetség

Országos Magyar
Gazdasági Egyesület

Országos Darányi-Emlékbizottság

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
1927. évi

rendes közgyűlésére,

amelyet 1927. évi december hó 11-én, vasárnap, délelőtt pontosan 10^{1/2} (tíz és fél) órákor tartunk meg a „Köztelek” székházának nagytermében (Budapest, IX. ker., Köztelek-utca 8. II. emelet).

A tárgysorozat teljes szövegét 95. számunkban közöltük.

Budapest, 1927. évi november hó 25-én.

Somssich László gróf s. k.
elnök.

Meghívó

a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének 1927. évi december hó 11-én (vasárnap) délelőtt, az OMGE közgyűlését követően, az egyesületi székház nagytermében (Budapest, IX. ker., Köztelek-utca 8. sz., II. em.) tartandó

XXXII. nagygyűlésére,

valamint ezt követően ugyanott és folytatólag d. u. 1/2 órákor, továbbá hétfőn, december 12-én d. e. 10 órákor tartandó

országos gazdaggyűlésre,

amely utóbbin a gazdatársadalom minden tagja megjelenhet.

A részletes tárgysorozatot, valamint a javasolt alapszabálymódosítások teljes szövegét 95. számunkban közöltük.

Budapest, 1927. évi november hó 25-én.

Somssich László gróf s. k.
elnök.

Gazdasági előadások a „Köztelek”-en.

Az OMGE folyó évi rendes közgyűlését és a GEOSz közgyűlését megelőzően 1927. december hó 10-én, szombaton tartandó alábbi gazdasági előadásokon az OMGE valamennyi tagját és érdeklődő vendégeket is szívesen lát az alább megjelölt időpontokban a „Köztelek” székháza nagytermében (Budapest, IX. ker., Köztelek-utca 8. sz., I. emelet).

December 10-én (szombaton) délelőtt 9 órákor:

1. Az OMGE forgórendszerű műtrágyázási kísérletei.

(Előadó: Kerpely Kálmán dr., a közgazdasági egyetem ny. r. tanára.)

December 10-én (szombaton) délután 4 órákor:

2. Beszámoló az állatelettani és takarmányozási kísérleti állomás legújabb kísérleteinek eredményeiről.

(Előadó: Weiser István dr., m. kir. kísérletügyi főigazgató, az állatelettani és takarmányozási kísérleti állomás főigazgatója.)

December 10-én (szombaton) délután 5 órákor:

3. Angolországi sertésenyésztési tapasztalatok.

(Előadó: enesi Dorner Béla, m. kir. gazdasági főigazgató.)

Az előadásokat követően a sziléziai sertésenyésztésről mozgóképeket fogunk bemutatni.

Igazgató.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
üzemi bizottságának

folyó évi december hó 7-én (szombat) délután 5 órákor az OMGE székházának tanácstermében (Budapest, IX. ker., Köztelek-utca 8. szám, I. emelet) tartandó
gyűlésére.

Tárgyak:

1. A mezőgazdasági üzemstatistikai adatgyűjtés gyakorlati jelentősége. A svájci rendszer ismertetése. (Előadó: Juhos Lajos gazd. akadémiai tanár.)

2. A mezőgazdasági számtartási osztályok országos megszervezése. Az OMGE számtartási osztályának, mint központnak feladata és fontossága. (Előadó: Rege Károly dr. titkár.)

Budapest, 1927. november hó 27-én.

Székiás Elenér s. k.
az üzemi bizottság elnöke.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
közgazdasági szakosztályának
és a Magyar Gazdaszövetségnek

a mezőgazdasági érdekképviseleti intézmények bevonásával 1. évi december hó 8-án (csütörtökön) délelőtt 10 órákor, az OMGE székházának nagytermében (Budapest, IX. ker., Köztelek-utca 8. sz., II. em.) tartandó együttes ülésre.

Tárgyak:

1. A mezőgazdasági munkásbiztosítás ügyének általános ismertetése. (Előadó: Horváth Jenő dr. miniszteri tanácsos.)

2. Mezőgazdasági munkások betegség elleni biztosítása. (Előadó: Vantsó Gyula dr., a Magyar Gazdaszövetség h. igazgatója. Hivatalos előadók továbbá ugyanebben a kérdésben a gyűlésen résztvevő mezőgazdasági érdekképviseleti intézmények előadói is.)

Budapest, 1927. november hó 22.

Bernát István s. k.
a Magyar Gazdaszövetség
elnöke

Hadik János gróf s. k.
az OMGE közgazdasági
szakosztályának elnöke

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
állattenyésztési és állategészségügyi szakosztályának

december hó 9-én, (pénteken) délután 4 órákor, az egyesület székháza nagytermében (Köztelek-utca 8. sz., II. em.) tartandó gyűlésére.

Tárgyak:

1. Tolnay Pál miniszteri tanácsos előadása: „Állattenyésztési és tejgazdasági tapasztalatok észak-amerikai tanulmányutamon”.

2. Schandl József dr. közgazd. egyet. tanár előadása: „A jövődélmezőség fokozásának eszközei a juhánál”.

3. Szegő Miklós dr. indítványa a száj- és körömfajta elleni védőoltás tanulmányozása tárgyában.

Budapest, 1927. november 24-én.

Mesterházy Erő dr.
szakosztályi elnök

A szakosztályi gyűlésen minden egyesületi tag megjelenhet és felszólalhat.

Vendégeket szívesen lát a bizottság.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
keretein belül működő

Szántógéptulajdonosok Orsz. Szövetsége

folyó évi december hó 10-én (szombat) d. e. 11 órákor, az OMGE székháza nagytermében (Budapest, IX. kerület, Köztelek-utca 8. szám, II. emelet) tartandó

nagygyűlésére.

Tárgyak:

1. Elnöki megnyitó.

2. Beszámoló a szövetség ezévi munkásságáról. A jelenlegi helyzet és a jövőbeni munkaerő ismertetése. (Előadó: Rothmeyer Imre OMGE titkár.)

3. Indítványok.

4. A szpiritusz mint motorizemanyag. (Előadó: Ede Ede gépészmérnök, műegyetemi adjunktus.)

Budapest, 1927. november hó 21.

Waldhoff Frigyes báró dr. s. k.
a Szántógéptulajdonosok
Országos Szövetségének elnöke

Meghívó

az OMGE tejgazdasági bizottságának

december hó 12-én (hétfőn) délután 5 órákor, az egyesület székházának nagytermében (Köztelek-utca 8. sz., II. em.) tartandó

gyűlésére.

Tárgyak:

1. Gratz Ottó dr. m. kir. gazd. főtanácsos, a magyaróvári m. kir. tejgazdasági kísérleti állomás igazgatójának előadása: „A tejtermelés és kezelés bakteriológiája és higiénéje”.

2. Holly Sándor urad. számtartó előadása: „Tejtermelési eredmények, tenyésztési és takarmányozási eljárások Festetics Tassilo herceg somogyberzencei szimmentáli tenyésztésében”. (A tehenészet ellenőrzött évi átlagos tejhozama az 1925/26. évben 4275 kg volt.)

3. Folyó ügyek.

Budapest 1927. november 29.

Inkey Pál báró s. k.

a tejgazdasági bizottság elnöke.

A bizottsági gyűlésen minden egyesületi tag megjelenhet és felszólalhat.

Vendégeket is szívesen lát a bizottság!

Gondosabb munkát

Ha idajekorán
beszerzi a

Jobb termés!
Fordson-traktort!

Több haszont!

Ford személy- és teherautók, Fordson-traktorok autorizált képviselői

MELIS és PINTÉR, Szombathely. Alapított: 1898.

Alkatrésztár, motortüzemű szerelőtelep, mintaterem Szombathelyen

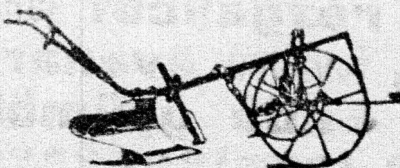
Képviselőink: Vas, Zala, Sopron, Veszprém és Tolna megyékben

WEISS MANFRED ACÉL- ÉS FÉMMŰVEI R.-T.

csépelei gyárában készült páncélaóél kormánylemezes egytetemes acélekéket, boronákat, sima- és rögtörőhengereket. Agrár-Drill vetőgépeket, kapáló- és töltőgéteket, szecská- és répvágókat, morzsolókat, továbbá

magasnyomású „Universal” háti permetezőket

szőlők, gyümölcsfák és cukorrépa permetezésére

a legjobb kivitelben ajánlunk
a Weiss Manfred Acél- és Fémművei R.-T. mezőgazdasági gépeinek eredeti készletét:

„AGRARGLOBUS”
MEZŐGAZDASÁGI GÉPKERESKEDELMŰ R.-T.

Budapest, V., Lipót-körút 12. sz.
Fávárosi út: AGRUBUS BUDAPEST

Telefon: Lipót: 944-15
Részletdíj nélküli! Otthon árak!
Kérjen ajánlatot!

Kísérletügyi tanulmányi szemle.

Az OMGE múlt évi közgyűlése alkalmából a közgyűlésre felutazott gazdák részéről élénk érdeklődéssel látta az OMGE-nek a kezdeményezése, amelylyel a gazdakkal a m. kir. mezőgazdasági kísérletügyi intézményeket óhajította közelebből megismertetni. A gazdatiszadalmiak a m. kir. kísérletügyi intézmények iránt a múlt évben tanúsított érdeklődése folytán az OMGE ezévi közgyűlésével kapcsolatban egyesületünk kísérletügyi tanulmányi szemlét megismelti, illetve azoknak a mezőgazdasági kísérletügyi intézményeknek megtekintésére rendez tanulmányi szemlét, amelyeket a múlt évben nem tekinthettek meg a gazdák.

A tanulmányi szemle az OMGE közgyűlését követően december 13-án, kedden, d. e. 9 órák kezdődik. A tanulmányi szemlén résztvenni óhajók a M. Kir. Vetőmagvizsgáló Állomás (Budapest, II., Kisoráus-utca 15.) könyvtártermében gyűlekeznek, ahonnan csoportokba osztva indulnak el az egymás közötti szomszédságában lévő következő kísérletügyi intézmények megtekintésére: 1. M. Kir. Vetőmagvizsgáló Állomás; vezetője Dégen Árpád dr., m. kir. udv. tan., kísérletügyi főigazgató, egyetemi r. tanár, 2. M. Kir. Állateltartási és Takarmányozási Kísérleti Állomás; vezetője Weiser István dr., m. kir. gazd. főtanácsos, kísérletügyi főigazgató, 3. Orsz. M. Kir. Kémiai Intézet és Központi Vegyikísérleti Állomás; vezetője Sigmond Elek dr., egyetemi ny. r. tanár, 4. M. Kir. Állami Rovartani Állomás; vezetője Jablonski József-dr., kísérletügyi főigazgató, 5. M. Kir. Orsz. Meteorológiai és Földmágnassági Intézet; vezetője Steiner Lajos dr. igazgató, egyetemi m.-tanár.

Feikérjük mindazokat a gazdatiszadalmiakat, akik a tanulmányi szemlén résztvenni óhajának, szíveskedjenek ezirányú szándékukat az OMGE titkárságánál legkésőbb f. évi december hó 12-én délig bejelenteni, hogy a csoportokba való beosztás megtörténhessen.

Igazgató.

Számtartási és adóügyi tanfolyam a Köztelken.

Az OMGE igazgatósága értesíti a gazdaközönséget, hogy ez év elején nagy sikerrel rendezett számtartási és adóügyi tanfolyamot az OMGE székházában, a Köztelken (Budapest, IX., Köztelek-utca 8. szám, II. emelet), 1927. évi december hó 12-15-ig bezárólag újból megtartja. A tanfolyam 1927. évi december hó 12-én d. u. 4 órák kezdődik és december 15-én végződik. A részletes programot 95. számunkban közzeltük.

Az OMGE igazgatósága.

A földművelési és növénytermelési szakosztály gyűlése.

(1927. november 26.)

Jelen voltak Kerpely Kálmán dr. elnöke alatt: Balás József, Bulleneger Róbert dr., Balogh Vilmos dr., Beke László, Bertsch Ottó, Berhy György, Crillinger Kálmán, Deisenyi Mihály, Erdélyi László, Eszengy Jenő, Fáber Sándor, Fild János dr., Friedl Ödön, Fellner Kálmán dr., Fleischmann Rudolf, Gally Kálmán dr., Gaylhofer István, Gál Lajos, Günther Imre, Halács Ágoston dr., Hatvany Endre báró, Hauser István, Hofkó Frigyes, Hunyor László, Illés Sándor, Kátay Mihály, Ludwig Alfréd, Lukácsy Imre, Mándy Aladár, Mauthner Alfréd, Pöhl Henrik, Reichenbach Béla, Reithoffer Odón, Ringelmann Béla, Róde Béla, Rupperecht Olivér, vitéz Roszner István báró, Serbán Iván dr., Schrecker János, Szabó Zoltán dr., Szalay Gyula, Szaszsenko Herbert, Szombathy István, Takács Gyula, Tóth János, Tóth Lajos, Vécsey Aurél és Zsitányi Béla, továbbá az OMGE tisztikara részéről Malschenbacher Emil dr. ügyvezető-igazgató, Rothmeyer Imre és Rédy Gyula titkárok, Mike János főpénztáros, Heródek Sándor dr. és Dörschug Tibor fogalmazók és Fabricius Endre előadó-főtítkárr.

Távolmaradásukat kimentették Almássy Imre gróf, Grábner Emil, Havas Géza, Horváth Jenő és Meskó Pál.

Kerpely Kálmán dr. elnök az ülést megnyitja, üdvözlő a nagyszámban megjelent tagokat és felkéri Bulleneger Róbert dr. egyetemi magántanárt előadásának megtartására.

1. Újabb kérdések a talajban körülből.

Bulleneger Róbert dr. előadásában — amelyet részletesebben a „Köztelek” egyik legközelebbi számában közlünk — rámutatott, hogy a talajok termékenységéről szóló nézetünk az idők folyamán érdekes változásokon ment keresztül. Már a XVII. század elején ismerték a salétrom kítőnő hatását, ezek az ismeretek azonban feledésbe mentek később, amikor a termékenység főforrását a humuszban látták. A humusz-elmélet megdöntötte Liebig de az újabb vizsgálatok rehabilitálták, mert a humusz nélkülözhetetlen kelléke a termőföldnek, egyrészt megjavítja a talaj fizikai szerkezetét, másrészt megköti a talajban keletkező káros anyagokat. A humusz a művelés következtében állandóan fogy, szerves trágyákkal kell pótolni. A különböző növényi hulladékok nem egyforma jó trágyák, hatásuk attól függ, mennyi nitrogén van bennük a szerves anyagokhoz viszonyítva. Egy másik érdekes biológiai folyamat, amely a talaj termékenységére nagy hatással van, a levegő nitrogénjének megkötése olyan baktériumok által, amelyek a talajban levő szerves anyagokból élnek. Ilyen baktériumokat tiszta kultúrában is hoztak forgalomba, amelyek azonban nem váltak be. Bizonyos körülmények közt azonban jelentősége van annak, hogy a talajt olyan baktérium-kultúrákkal oltjuk be, amelyek a pillangósvirágu növények gyökerein élnek.

Faber Sándor az előadáshoz szövege, gyakorlati példát hoz fel, hogy például a kecskényi gazdasági akadémia gazdaságában csalamádéval folytatott kísérletnél kitűnt, hogy éretlen istállótrágya a termést csökkentette. A baktériumok elszaporodása folytán a trágyázott csalamádé zöld színt csakhamar elvesztette, mert a baktériumok a nitrogént elvonták a növénytől.

Kerpely Kálmán dr. elnök hozzáfűzi, hogy az éretlen istállótrágyával trágyázott csalamádénál a jelzett változás akkor is mutatkozott, ha a trágya alászántása után talajfómités is alkalmaztatott. A szakosztály nevében Bulleneger Róbert dr.-nak értékes előadásáért köszönetet mond.

2. A m. kir. földművelésügyi miniszter többtermelési akciója.

Fabricius Endre előadó-főtítkárral mindenekelőtt rámutat arra, hogy az állam mezőgazdasági egyensúlya részben külkereskedelmi mérlegétől függ s ezért minden állam arra törekszik, hogy ennek passzivitását csökkentse. E célból indult meg külföldön a mezőgazdasági termelés rendszeres fejlesztése. Erre elsősorban Olaszország törekszik, amelynek „buzaháboru” jelszava azt jelenti, hogy belső fogyasztását lehetőleg a saját terméséből fedezhesse és ennek előérése céljából hatalmas tökéket fektet a mezőgazdasági termelésbe. Ugyanezt az irányt követi most már Ausztria, azonkívül Svájc is. Ha ezek a bevitelre szoruló államok áldozatot nem kimélve fejlesztik mezőgazdasági termelésüket, az exportáló mezőgazdasági államok még kevésbé zárkoznak el e feladat elől. Éppen ezért örömmel látta gazdatiszadalmunk, hogy Mayer János földművelésügyi miniszter nagykonceptiójú tervet készített a magyar mezőgazdasági termelés okoskörüvé tétele érdekében, ezt szolgálja a mezőgazdasági szakoktatás fejlesztése és a propaganda is. Emellett azonban a száz holdon aluli kisgazdák termelésének támogatására közvetlenül is nyújtott a miniszter anyagi segítséget. Az elmúlt őszön 5000 vagon mütrágya vételárának kamaterhét hitelezte tárcájából és bizonyos feltételek mellett ugyanez a kisgazdák részére kísérleti célokra díjtalanul adott 200 vagon mütrágyát, ezenkívül 110 vagon nemesített ősi buza- és 50 vagon rozsvetőmag felárát is vállalta tárcája terhére. A földművelésügyi miniszternek ez az akciója az egész gazdatiszadalmat osztatlan elismerésével találkozt, mindamellett hangzottak el bizonyos célzatos ellenvélemények is. Az egyik napilap szövegezte, hogy ez az akció nem járt sikerrel, mert a kisgazdák egy része a számukra kiutalt mennyiséget nem fogadta el, mert az nem felelt meg földjük talajjégeinek. E lap szerint a kisgazdák élénken tiltakoztak a mütrágya-propaganda ellen, mert nem szuperfoszfát, hanem nitrogén- és kálimütrágya, valamint egy újabb Németországban gyártott, másfajtaú foszfortrágya kell nekik.

Ezek az állítások nemcsak teljes tájékozatlanságot, hanem ferditést és valótlanágot is tartalmaznak, mert a miniszter senkire sem kényszerítette rá a kedvezményes áru mütrágyát. Továbbá az e tárgyban kiadott felhívás alapján a kisgazdák nemcsak szuperfoszfátot, hanem kálit és nitrogént is kaphattak. Tény, hogy egy hang sem hallatszott a kisgazdák között a miniszter akciója ellen. A célzatlanság pedig abban van, hogy a kérdéses napilap az említett németországi gyártmányú foszfortrágya érdekében szinezi ki a dolgot. Az OMGE szakosztályi ülésen foglalkozott e másik foszfortrágya használatának kérdésével és itt megállapítást nyert, hogy a speciális magyar

éghajlati és talajviszonyok mellett ezidőszert, mint tömegmütrágya csakis a szuperfoszfát jöhet számításba, az akció tehát éppen akkor volna hibáztatandó, ha kellőleg ki nem próbált mütrágya beszerzésénél nyujtana kedvezményt.

Az előadó javasolja, hogy az OMGE mondjon köszönetet a magyar gazdatiszadalm nevében a földművelésügyi miniszternek többtermelési akciójáért és egyben kérjék, hogy ebbe az akcióba a vármegyei gazdasági egyesületeket is vonja be, amelyek legalkalmasabbak annak lebonyolítására. Végül javasolja, hogy az OMGE igazgatósága figyelmeztesse a kérdéses napilap felelős szerkesztőjét arra, hogy az ilyen célzatos cikkeket nem használnak sem mezőgazdaságunknak, sem a cikket közlő lapnak. (Helyeslés.)

Elnök a javaslatot határozatra emeltnek mondja ki.

3. A burgonya külföldi értékesítésének előmozdítása.

Fabricius Endre előadó-főtítkárral rámutat arra, hogy jelentős burgonyatermelésünk nagyobbarányu kivittl tesz szükségessé, ezért minden eszközzel annak megkönyvítésére kell törekedni. Hogy a külföldre nem a kívánatos mennyiségben kerül magyar burgonya, egyik oka, hogy nincsen a külföldi viszonylatokra érvényes burgonyaszállítási szabályzatunk, amelynek alapján a külföldi vevők vásárolhatnának nálunk. A magyar királyi földművelésügyi minisztérium fenntartósága alatt működő magyar királyi Burgonyatermelési Hivatal ez év tavaszán burgonyaszállítási szabályzatot dolgozott ki. A belföldön már ennek az előírás szerint köttelenek a burgonyavételei és eladási szerződések. Az export növelése érdekében kívánatos lenne, ha ez a szabályzat német és francia nyelven is kiadatlék és külföldi kereskedelmi képviselatléknél utján azok szövege a burgonyát importáló államokon nyilvánosságra hozatlék. Előadó-főtítkárral javasolja, hogy kéressék fel a földművelésügyi miniszter az említett burgonyaszállítási szabályzatnak német és francia nyelven való kiadatlására és arra, hogy ezek konzultatlusainknak megküldessenek.

A kérdéssel kapcsolatban javasolja, hogy az OMGE kérje felterjesztésében a kereskedelemügyi minisztértl a vetőburgonyának olcsó vasuti szállíthatása érdekében annak a jelenlegi 15. tarifaosztályból a 17. osztályba való áttevészt. Azt, hogy a szállíthatásra kerülő burgonya vétési cölkra szolgál, a magyar királyi burgonyatermelési hivatal által kiállítható bizonylat igazolná. Javasolja, hogy a kérés támogatására a földművelésügyi kormány is kéressék fel.

Gally Kálmán dr. helyettes államtitkárral kiatláshba helyezi az OMGE ezirányú felterjesztésének a földművelésügyi minisztérium által való támogatatlását, megjegyzi azonban, hogy a legolcsóbb tarifába való áthelyezésnek előreláthatólag akadályai lesznek. Szerínte inkább a darabárnyalgalmban kell a szállítlási költségek csökkentésére törekedni.

Eszengy Jenő szerint a burgonya tömegcikk, így tehát jogos annak olcsóbb vasuti szállítlása. Ma már termelőimknéknak nagyobb súlyt kell vetnlök a vetőburgonya beszerzésére, mint a háborut közvetlenül követő időben és olyan fajtát kell termelnlök, amilyent a fogyasztó kíván. Az állam többtermelési politikája is követeli, hogy a vetőburgonya minden-hova eljusson, ennek pedig az egyik feltétele az olcsó szállítlás. Kéri, hogy a földművelésügyi minisztérium ebben a kérdésben teljes sulyával lépjen fel a MÁV-nál, a gazdák érdekében. Az előadó javaslatát az elnök határozatra emeltnek mondja ki.

4. A magyar lucernamag védelme.

Fabricius Endre előadó-főtítkárral utal arra, hogy a szakosztály a magyar lucernamag védelmének kérdésével már többször foglalkozott és e tárgyban felterjesztéssel is élt a földművelésügyi miniszterhez. Ezután ismerteti a kérdés sürgős rendezésének fontosságát. Foglalkozik egyik fővárosi napilap nemrégiben megjelent, teljes tájékozatlanságra és felületeségre valló cikkével, amelyben az az állítás foglaltatik, hogy állami plombával látlak el idegen származású, valamint külföldi lucernamaggal hamisítlott hazai lucernamagot és így a magyar lucernamag jó hírnevét lerontatlák. Megjépi egy nagy napilapnak a hazai mezőgazdasági kísérletügyi intézmények ellen való teljesen alaptalan támadása. Néhány odavetett és egyáltalán nem bizonyítható állítlással támadott így olyan intézményt, amelynek hírnevét csak évtizedes lelküismeretes munka alapezatlalta meg. Ilyen támadások ellen a magyar gazdatiszadalm nevében tiltakozni kell. Valószínűleg a kérdéses lap sem tudja, hogy a magyar királyi vetőmagvizsgáló állomás éppen az északi fekvésű államok kívánatlására „származási ólomzár”-at hoztl be, amely teljes biztonságra nyujt a lucernamag származatlását illetőleg, az arankumentességet igazoló ólomzár azonban a származatlást nem bizonyítlja. A kérdéses lap tehát nyilván ezt a két különböző dolgot összekeverte, ezért saját érdekében jéti volna el, ha a kérdéses cikke közzététele előtt tájékozatlódott volna éppen az ilyen módon alaptalan támadatlást ért intézetnél. Ha a belföldön megtámadtlják vagy gyanúsítlják az intézményeinket, mennyivel inkább

MAUTHNER ÖDÖN

magtermelő és magkereskedelmi r.-t.

Alapítlási év
1874.

Központ: VII., Rottenbiller-u. 33. BUDAPEST Fióküzlet: IV., Kossuth Lajos-u. 4.

legmagasabb áron vesz

Lucernát, lóheremagot, balacimmagot, muhar-magot, fehérkölest, kendermagot, tökmagot, napraforgót és egyéb gazdasági magvakat

Minták szives beküldését és a mennyiség közlését kérjük.

Sürgőnycim: Mauthnerék

támadhatnak ilyenek a jelenlegi nagy világversenyben a külföldön.

Már csak erre való tekintettel is, szükséges, hogy minden, az országba behozatalra kerülő lucernamag denaturáltassék, megfestessék és így megakadályozható lesz, hogy a magyar lucernamagot a külföldi maggal összecseréljék, illetve összekeverjék. Javasolja, hogy ilyenirányú sürgős felterjesztést intézzenek a földművelésügyi miniszterhez, a kérdéses napilap felelős szerkesztőjét pedig az elmondottaknak megfelelően tájékoztassák. (Helyeslés.)

Gally Kálmán dr. helyettes államtitkár megjegyzi tájékoztatásul, hogy az afrikai lucernamag megjelölésére már van intézkedés. Kösztönettel veszik azonban, ha az OMGE újabb felterjesztésben sürgeti a kérdés általános rendezését, amelynek akadályai nem a földművelésügyi minisztériumban van.

Elnök kimondja, hogy a szakosztály az előadó javaslatát határozatra emelte; több tárgy nem lévén, a gyűlést bezárja.

Egyről-másról.

Gazdák tiltakozása a külön birtokbíróság ellen.

December hó 11-én az OMGE közgyűlését követően országos nagygyűlés keretében fognak foglalkozni a gazdák legégetőbb bajaik és sérelmeik tárgyalásával. A nagygyűlés tárgysorozatának első pontja az OFB megszüntetésének kérdése. Ismeretesebb ennek a kérdésnek az előzményei. Arról van szó, hogy az igazságügyi miniszter a megszüntetendő OFB helyébe egy másik, hasonló külön szakbíróságot kíván létesíteni, az ugynevezett Országos Birtok Bíróságot, amelynek hatásköre a földbirtokokkal kapcsolatos pörökre s ezenkívül a tagosítási és a hitbizományi ügyekre terjedne ki. Ez a terv a nyár folyamán pattant ki. Attól fogva valamennyi érdeklődővel szertüünk megszólalt s mind a legnagyobb megdöbbenéssel tiltakoztak a kormánynak az ellen a terve ellen, hogy az OFB-ot más nyakörvvel, de lényegében a régi tartalommal továbbra is fenntartsa. A birtokbíróságnak éppen elég volt már a kivételes törvényből s a zárt szobák levegőjében kitenyészett külön birtokbíróságból, amelynek ítéleteit csak a jó Istenhez lehet megfeleltetni. Véget ért a földreform s a megzaklatott s az elgyötört gazdaközönség most már méltán követeli a földtulajdonjog régi teljességének helyreállítását, a zavartalan birtoklás és a jogvédelem tökéletes biztosítását, amelyeket csak a rendes bíróságok jogszolgáltatásának oltalma alatt találhat fel.

Sajnálattal állapítjuk meg, hogy az igazságügyi miniszter a gazdaközönség felszólalását, aggodalmait és kínzó nyugtalanságát nem méltányolja. Javaslatát kidolgoztatta, tárcaközileg letárgyalhatta s mint kijelentette, közelesen a parlament elé terjeszti. Élénk munkát fejt ki abban az irányban, hogy azokat a politikusokat, akiket a külön bíróság eszméje a világért sem bájol el, megnyerje javaslatának, de hogy erre vonatkozóan a legközvetlenebbül érdekeltke véleményét is kikérje, ebbeli szándékának semmiféle jele nincs. Legutóbb kurta ridegséggel egyik napilap tudósítójának annyit mondott erről a dologról, hogy javaslatát igenis be fogja terjeszteni s addig is, amíg ez törvényerőre emelkedik, az OFB természetesen megmarad és tovább működik folyó évi december 31-én tul is. Tökéletesen feleslegesnek tartotta az igazságügyi miniszter, hogy a tiltakozásra felsorakozó gazdaközönség megnyugtatóra csak egyetlen szót is vesztessen. Sokféle kormánnyal volt már dolgunk, de ilyen abszolút semmibevevéssel aligha találkozunk valamikor.

Pedig az a fensőséges megközelíthetlenség, amelyvel a pénzügyminiszter ezt a kérdést intézi, ezuttal igazán nem meglekelt, mert hiszen a külön birtokbíróság terve mellett még egyetlen pártoló hang nem szólalt fel, ellenben ellene nyilatkoztak a gazdákon kívül a jogászok is, sőt az egységes párt gazdfrakciója is megmozdult ellene. Nincs több talán az országban egy tucatnyi emberről, akinek a javaslat valóban kellene, de több a valószínűség, hogy mégis az fog történni, amit ez a tucat ember akar, élen az igazságügyi miniszterrel és azzal a hatalmas harmadikkal, akit politikumnak neveznek.

Ilyen körülmények között jövőnk össze december 11-én, hogy az utolsó órában tiltakozásunk teljes erejével igyekezzünk elhárítani a gazdaközönségtől a külön birtokbíróság keserű kelyhét.

Nincs okunk eltitkolni, hogy a közönség soraiból olyan keserű kifakadások érkeznek hozzánk, amelyek aligha bírnák el a nyomdafestéket. Minden gazda torkig van az elégedetlenséggel s görnyedve a bajok sulya alatt, legkevesebb, amit követel az, hogy eresszék ki legalább birtokát a kutyaszoritóból.

Ómaga ugys hennemarad, mert az utolsó néhány év alatt a mezőgazdaság példátlan gyászos állapotba került. Az eladósodás galoppszerűen terjedő tüdővész módjára pusztít, a vámpolitikai elzárkózottság, a kartelluralom s az adók ágas-bogas rengetege inferioritába juttatta a gazdát minden más gazdasági foglalkozással szemben s olyan válság zúdult rá, hogy remegni éri a földet a talpa alatt.

Állattenyésztési kérdések a gazdaháten.

Az idei gazdaháten a fontos agrárpolitikai problémák nagy tömegén kívül számos szakkérdés is napirendre kerül magas színvonalon mozgó előadások és előreláthatólag nagy érdeklődést kiváltó viták keretében. A szakkérdések köréből különösen az állattenyésztési vonatkozású tárgyak állanak előtérben, ami érthető, mert a jelenlegi nehéz termelési viszonyok és kedvezőtlen értékesítési lehetőségek sulyát fokozottan éri az állattenyésztés minden ága és így fokozott a gazdaközönség érdeklődése is minden olyan előadás és megbeszélés iránt, amely a termelési költségek csökkentésére, a termelési eredmények növelésére, a minőség javítására, végeredményben pedig a jövedelmezőség kedvezőbbé tételére irányul.

A gazdaháten két olyan különös érdeklődésre jogosan számot tartó előadás szerepel, amely jeles szakembereknek külföldön végzett tanulmányutján szerzett tapasztalatairól számol be. Tolnay Pál min. tanácsos közel fél éves északamerikai tanulmányutjának gazdag tapasztalatairól az állattenyésztési szakosztály gyűlésén fog előadást tartani és ismerve egyrészt az ő kiváló megfigyelőképességét és nagy szaktudását, másrészt az amerikai mezőgazdaságnak az állattenyésztés egyes ágaiban, különösen pedig a tejgazdaságban legutóbb elért igen nagy haladását, bizonyára a magyar gazdák is gyakorlatilag hasznosítható tanulságokat fognak meríthetni ebből a beszámolóból. Eneseli Dörner Béla m. kir. gazd. főigazgató a tenyészsertések bevasárlása céljából Angliában töltött többhetes tartózkodásának és számos hussertényesztés megismerésének tanulságait fogja ismertetni a gazdasági előadások során. Tudva azt, hogy ez a jeles szakember milyen kiváló specialista a hussertényesztésnek, jogosan várnak a magyar gazdák az ő beszámolójától a szép fejlődésben levő magyar hussertényesztés számára hasznos utbagazításokat és tanácsokat, annál inkább, mert hiszen a korszerű hussertényesztésnek és a legértékesebb hussertésfajtáknak Anglia volt a megeremzője, egyszerűen azonban ez az ország a legértékesebb hussertermékek legfőbb fogyasztója is. De a külföldi sertésenyesztés bevált módszereire és eszközeire nézve bizonyára tanulságos támpontokat fog adni az az 1500 méter hosszú, kiváló szakszerűséggel elkészített film is, amelyet az OMGE a sziléziai sertésenyesztők szövetségének előzékenységből a gazdasági előadások befejezésekor fog bemutatni.

Az előző évek bevált gyakorlatához képest Weiser István dr. kísérletügyi főigazgató a gazdasági előadások során ez évben is be fog számolni az állattenyésztési és takarmányozási kísérleti állomás legújabb kísérleteiről, amelyek mindenkor korszerű irányelveket és értékes gyakorlati tanulságokat biztosítanak a magyar gazdák számára úgy az állattenyésztés, mint a takarmányozás terén. Értesülésünk szerint az ezévi beszámolója több fontos és időszerű kérdést fog megvilágítani.

Az állattenyésztési szakosztály napirendjén szerepel Schandl József dr. közgazdasági egyetemi

tanárnak a juhászat jövedelmezőségének fokozásáról tartandó előadása is, amelyen ezt a kérdést újszerű szempontokból fogja megvilágítani. A jeles előadó ugyanis arra kíván rámutatni, hogy a juhászatban is az eddiginél inkább a teljesítőképességet kell venni a tenyész kiválasztás alapjául és annak mértékére nézve megbízható számszerű megállapításokat kell végezni. Ezzel kapcsolatban természetesen javaslatokat kíván arra nézve is tenni, hogy milyen módokon és milyen eszközökkel lehet az általa fokozottan szolgálni kívánt feladatot a legcélszerűbben elérni. Most, amidőn minden állattenyésztési ághoz az érdeklődés előtérben áll a jövedelmezőség fokozásának a kérdése, különös figyelmet érdemel ez az időszerű előadás.

A száj- és körömfájás elleni védőoltás kérdése Szegő Miklós dr. indítványa alapján fog szóba kerülni az állattenyésztési szakosztályban, aminek különös időszerűsége ad a járvány sajnálatos erős terjedése.

A tejgazdasági bizottságnak az ülésén Graf Ottó dr., a magyaróvári tejkisérleti állomás igazgatója fog a tej minőségének javítása érdekében megindított előadásorozat keretében széleskörű érdeklődésre jogosan számot tartó előadást tartani a tejtermelés és tejkezelés bakteriológiájáról és higiénijáról. Ez az előadás a tejkérdés legmodernebb problémáit fogja felölelni, amelyek a gazdasági iskolákat régebben végzett gazdák előtt e tudományág legutóbbi nagy fejlődése folytán részben még ismeretlenek, így a figyelmet különösen megérdemlik. A tejgazdasági bizottság gyűlésén a másik előadó egy gyakorlati gazda, Holly Sándor. Festetics Tassilo herceg tenyészállatvásárlásról előnyösen ismert somogyberencei kiváló szümentáli tenyésztésének vezetője lesz, aki a gazdaságban alkalmazott tenyészési és takarmányozási eljárások részletes ismertetésével arról fog számot adni, hogy miként érte el ez a tehetség az általános elmérettel találkozó ellenőrzött 4275 kg átlagos évi tejhozamot.

De ülést fognak tartani a gazdaháten a hussertenyésztők és mangalicatenyésztők is. A Hussertenyésztők Országos Egyesületének értekezlete György Adófi dr. előadása nyomán azt a kérdést fogja megvitálni, hogy az adott viszonyok között hogyan lehetne a hussertenyésztés fokozott jövedelmezőségét biztosítani. A Mangalicatenyésztők Országos Egyesületének igazgatóválasztmányja pedig a folyamatban levő szervezés és bírálat eddigi eredményeit és a jövőre vonatkozó terveket fogja tárgyalni.

Értekesen egészíti ki a gazdaháten állattenyésztési programját a Baromfitenyésztők Országos Egyesülete által ugyanebben az időpontban, december 8-11. napjain rendezett nagyszabású baromfiállítás, amelynek gazdák és szép anyaga bizonyára a gazdaháten legtöbb látogatóját ki fogja vonzani a kiállítás színpéjére, a tenyészállatvásárlatelepre.

Az OMGE tehát a magyar állattenyésztők számára sokoldalú és tanulságos programról gondoskodott, reméljük, hogy ehhez méltó lesz a magyar gazdák érdeklődése és kitartása.

A cukorrépa ára.

A „Köztelek” folyó évi 84. számában beszámoltunk arról az értekezletről, amely Bud János pénzügyminiszter elnöklete alatt a pénzügyminisztériumban a cukorrépa átvételi árának megállapítása tárgyában tartott és amely azzal végződött, hogy miután az értekezleten megegyezés a cukorrépatermelők és cukorgyárosok közt nem jöhetett létre, most már a pénzügyminiszter felhívta az érdekelteket a tárgyalások további folytatására, amelynek eredményéről jelentést kért. Ez értekezlet óta másfél hónap tel el és az OMGE, az Országos Mezőgazdasági Kamara, valamint a cukorgyárosok kiküldöttéi több ízben ülték össze tárgyalásra, amidőn a cukorrépatermelés és a cukortermelés minden egyes fázisát számszerű adatokkal a legbátrabban megvilágították. A tárgyalások részleteibe bocsátkozni még nem időszerű, tagadhatatlan azonban az a tény, hogy ezek a tárgyalások

Még mindig nem tőzegeli istállóit!?

Vásároljon próbára 1 vagon

tőzegkorpát 220 pengőért

27 számos állat hugylevét felfogja vele 1 évig és értékű nitrogént ment meg az elillanástól!

Különleges berendezés nem szükséges, minden istállóban alkalmazható!

Jelenlegi áraink vagonátelben helyt Feketebézsény állomás vagonba rakva 10.000 kg.-ként:

Tépetlen tőzeg, kockákban	P 180.-
Tépett tőzeg, ömlesztve	P 200.-
Tőzegkorpa, ömlesztve	P 220.-
Tépett, préselt és bálázott tőzeg	P 285.-

+ 2% forgalmi adó!

GRÓF ZICHY BÉLA FONYÓD-FEKETEBÉZSENYI
TŐZEGTELEPEINEK BÉRLETE

TELEP: FONYÓD

Központi iroda: Budapest, V., Sas-u. 25.

Telefon: Teréz 129-78 (9-101 2-ig)

eddig eredményre nem vezettek. A cukorgyári érdekelttség elismerte a cukorrépatermelők által előterjesztett számszerű adatok helyességét, amelyek a cukorértékesítés lehetőségére vonatkoztak, ámde mellékkörülményekre való hivatkozással nem voltak hajlandók az előterjesztett számszerű adatokból levonandó következményeket is elfogadni.

Igy nem maradt más hátra mint, hogy a pénzügyminiszter felhívásának megfelelően a tárgyalások eddigi eredménytelenségéről jelentést tenni és egy még elkövetkezendő tárgyaláson keresni a megegyezést a cukorrépatermelők érdekében, különösen azok részére, akiknek szerződése az ár tekintetében nyitott és azok részére, akik a cukorgyári oktroj-szerződést kényszerhelyzetben elfogadták.

A kartelek jogi elismerése és szabályozása.

Irta: Tunyogi Szücs Kálmán dr.

I. A kartelek a XIX. század második felében, a modern nagyipar kialakulásával és az ipari versengés elfajulásával kapcsolatban jutottak nagyobb jelentőségre. Ebben az időben vált gyakorivá, hogy bizonyos fajú áruk előállítását és eladóját a termelési vagy eladási feltételeket egymás között kötelezően egységesen állapították meg s ílymódon maguknak monopol helyzetet igyekeztek biztosítani. A kartelizozott vállalatok gyakran tömörültek közös pénzügyi vezetés alatt trösztökbe, szindikátusokba.

Ebben a korban a jogi felfogás általában kevéstlenül ítélte meg a karteleket és trösztöket. Ez a kevéstlen felfogás egyrészt annak az általános liberális eszmearámlatnak felelt meg, amely a korlátozatlan szabad versenytől remélt minden haladást és jólétet s egyben közjóellenesnek tartott minden versenykorlátozást; másrészt azonban azon a régi tapasztalaton is nyugodott, hogy a versenykorlátozó tömörülések gyakran mesterséges árufelhalmozás és kínálatszükités (corner) útján érnek el eredményt és nagy tömegek károsítása árán legtöbbször gazdagodnak.

A kartelekkel és trösztökkel szemben a XIX. század végéig szinte világszerte érvényesült az a felfogás, amely a m. kir. Kuriának alább közölt határozataiból kiviláglik:

Kereskedőknek olyan megállapodása, amelyben magukat és egymást bírság terhe alatt kötelezik, hogy bizonyos árukat általuk szabályozott áron alul el nem adhatnak, minthogy e megállapodás a fogyasztóközönség érdekeit biztosító szabad versenyt teljesen kizárja s ezáltal a fogyasztóközönség megkárosítására irányul, az erkölcsi fogalmakba ütköztetve, causa turpis miatt bíróság előtt érvényesíthető követelés jogalapjául nem szolgálhat. (1883. évi 2254. sz. határozat.)

Az a szerződés, amely arra van irányozva, hogy az azt aláírt géptulajdonosok cséplőgépeiknek használatát a gazdaságközönség részére csak bizonyos korlátozó feltételek mellett engedjék át, a gazdaságközönség érdekeit biztosító szabad versenyt kizárja, a gazdaságközönség megkárosítására irányul, ekként az erkölcsi fogalmakba ütközik és bíróság előtt nem érvényesíthető. (1893. évi 8377. sz.)

Sütőmestereknek az a kartelszerződése, amely a süteménynek, mint elsőrendű szükségletet kielégítő élelmiszernek megdrágítására irányul, nyilván a fogyasztóközönség megkárosítását célozza s mint ilyen erkölcstelen alapon nyugszik, minélfogva abból bírói uton érvényesíthető jogok és kötelezettségek nem származnak. (1903. évi 1476. sz.)

Törvénykezési gyakorlatunk az olyan megállapodást, amely szerint két vagy több személy avégből egyesül, hogy közös elhatározással az ipari és kereskedelmi forgalomnak tárgyát képező árunak, vagy az ezek előállításához szükséges terményeknek, nyersanyagoknak s általában a közfogyasztás alá eső valamely árunak a kereslet és kínálat törvénye szerint kialakuló rendes forgalmi árát lenyomja, vagy azoknak beszerzését drágábbá teszi, a közönség érdekeit biztosító szabad verseny korlátozására és a fogyasztóközönség megkárosítására irányuló célzatánál fogva a jó erkölcsökhöz és közrendbe ütköznek tekintni s az ilyen megállapodásból származtatott igényeket a bírói ítéletből egyáltalán kirekeszti. Már a szándék magában véve,

amely szerint ilyen megállapodás a nagyközönség megdrágítására irányuló céllal létesül, megfosztja az ilyen megállapodásokat jogi érvényűtől s maga az árcsökkenés vagy áremelés pusztán lehetősége is elég arra, hogy a kartelszerű megállapodást semminek kelljen tekinteni. (1905. évi 666. sz.)

De nemcsak Magyarországon foglalt el a bíróság ilyen merev álláspontot, hanem Angliában is, ahol a bírói gyakorlat a jó erkölcsbe és közérdekebe ütközönek találta és conspiracy gyanánt üldözte azokat az egyesületeket, amelyek a piacot teljesen monopolizálták. A német bírói felfogás is érvénytelennek tekintette a verseny teljes kizárását és a fogyasztók uzsoraszerű kizsákmányolását eredményező kartelszerződéseket. Franciaországban már az 1810. évi Code penal 419. §-a büntetőjogilag üldözte az egy-szakmabeli vállalkozóknak olyan szövetezéseit (réunion, coalition), amelyeknek célja a forgalomnak és az árakulcsnak korlátozása; ezt a rendelkezést némi szövegváltoztatással ujabban az 1923. évi december 3-i törvény is fenntartotta. Ausztriában az 1870. április 7-i Coalitions-gesetz 2. és 4. §-ai, Oroszországban a polgári törvénykönyv 1528. és 1529. §-ai semminek mondták ki az áremelést előmozdító kartelszerződéseket; az orosz büntetőtörvénykönyv 913. és 1180. §-ai pedig büntették a vállalkozóknak az olyan összebeszéléseit, amelyek élelmiszerek drágítására irányultak. Belgium 1873. május 18-i törvénye a kereskedelmi társaságok értékpapírjai árfolyamának befolyásolásával foglalkozó egyesületeket tilalmazta. Az Északamerikai Unióban az 1890. évi Sherman-antitrust bill érvénytelennek nyilvánította a tagállamok közötti forgalmat korlátozó megegyezéseket és egyesületeket (combination), az Unió több tagállama külön törvény útján büntetőjogilag üldözte azokat, akik ármegegyezést, vagy termelést korlátozó egyesületekben résztvettek, vagy általában a termelési vagy eladási verseny szabadságát korlátozták. Kanada 1889. május 2-i törvénye az Unióhoz hasonló rendelkezéseket léptetett életbe.

II. A XIX. század végén a jognak is számot kellett vetni azzal, hogy a kartelek és trösztök minden jogi akadály és tilalom ellenére is szaporodtak és a gazdasági élet hatalmas tényezőivé váltak. A jogi tilalomnak egyébként is csupán a kartelek egyes közgazdaságilag veszélyes fajaira vonatkoztak, ellenben sem a törvényi tilalomhoz, sem a joggyakorlat nem zárta ki egyéb kartelek létezését, illetőleg jogi elismerését. Magyarországon az 1875. XXXVII. törvényekbe iktatott kereskedelmi törvény 179. §-a a részvénytársasági közgyűlés tárgyai közé sorozta „olyan kartelszerződések megkötését, amelyek minden társasági ügyletnek közös haszonra vezetését célozzák”. A karteleknek az a fajta, amelyben az eladók áruiknak kölcsönös felelősség mellett közös eladására szövetkeznek, céltartalom szerint a kereskedelmi törvényben szabályozott szövetkezetekkel egyeznek. Az állam egyedúrúságok teremtésével maga is példát mutatott a verseny korlátozására. A m. kir. Kuria konkrét esetekben elismerte egyes kartelszerződések érvényességét, erre vonatkozóan a 6630/1898. számú határozat következőket mondja:

Felek olyan kikötései, hogy egyiknek nem szabad a kereskedésben olyan kereskedelmi cikket tartani, illetőleg elárúsítani, mint amint a másik tart és elárúsít, nem tekinthetők semminek és érvényteleneknek, mert e kikötések a szerződő feleknek üzleti érdekeit védelmezik egymással szemben, tehát érvényes szerződés tárgyát képezhetik és sem a szabad verseny korlátozására, sem a vevőközönség károsítására irányulóknak nem minősíthetők. A 363—1911. számú határozat: Ács munkások egyesülete arra a célra, hogy az egészségtelen verseny káros következményének elhárítására a forgalmi árak fenntartása mellett a minimális árak meghatározatassanak, nem ütközik a jó erkölcsökhöz. Ha egy iparágban foglalkozók arra egyesülnek, hogy az ipar gazdaságos üzését veszélyeztető áron aluli ár ajánlatokat akadályozva, ezáltal munkájuknak rendes forgalmi árát fenntartsák, az ilyen célt szolgáló és nem aránytalanul hosszú időre kötött szerződést sem az abban résztvevők, sem a közönség érdekében nem lehet érvénytelennek s a jó erkölcsökhöz ütközönek tekinteni. Az

egészségtelen verseny következtében kifejlődött állandóan alacsony árak ugyanis az illető iparágban válságot idézhetnek elő. A közönség érdekét is szolgálja tehát az olyan egyesülés, amely az ilyen válságból úgy az iparost, mint a munkaadót egyaránt érő károsodást a célon túl nem menő rendszabályok által elhárítani törekszik. A 419—1912. számú határozat: az a cél, hogy egyik gyáros se hozhassa a szódavízét olcsóbban forgalomba a másiknál, csak akkor volna erkölcstelennek tekinthető, ha abban az nyilvánvaló, hogy a szódavíznek a kereslet és kínálat gazdasági törvényei szerint kialakuló rendes forgalmi árát a fogyasztóközönség kizsákmányolása végett felhajtja.

Mint e határozatokból kitűnik, a magyar bírói joggyakorlat elfogadta a közgazdasági irodalomban terjedő azt a nézetet, hogy a kartelszerződést nem minden esetben, illetőleg nem kizárólag erkölcstelen cállal, mások érdekeit semmibevevő kapszisságból alakítják, hanem egyes kartelek mások számszerűleg kimutatható kára nélkül csak a történetesen (kivált tarifális és vámrendelkezőkkel kapcsolatban) kialakult gazdasági helyzetet használják ki és egyes esetekben azért, hogy az árnyót tartóssá, a termelést és áruehelyezést pedig szabályszerűbbé teszik, nemcsak a saját tagjaik üzleti kockázatát csökkentik, hanem szolgáltatást tehetnek a nagyipari termelésből eredő válságok megelőzésére és a gazdasági élet stabilizálására is.

Az utóbb felsorolt határozatokból azonban nem szabad azt következtetni, hogy a Kuria már most mindennemű kartelmegállapodást érvényesnek ismert el. A Kuria még 1912-ben is így határozott:

Ásványvíz terjesztésére adott kizárólagos jog megszüntethető (vagyis az illető szerződés érvénytelen), ha a jogosult vállalkozó számos más ásványvíz terjesztésével is foglalkozik és azok árát a kereslet és kínálat gazdasági törvényeinek kijátszásával kartelszerűleg megállapította. (106—1912. számú határozat.)

Az utolsó évtizedben tételes törvényeinkbe is felvettek olyan rendelkezéseket, amelyek az erkölcstelen kartelalakulások ellen védelmet nyújthatnak. Így az 1920: XV. t.-c. 1. § utolsó bekezdése szerint az árdragító visszaélésekre való összebeszélés vagy egyesülés az árdragítás büncselekményének kísérletére vonatkozó szabályok szerint büntetendő. Természetes, hogy az árdragító visszaélés után az illető egyesülés tagjai külön-külön tettesekként kerülnek büntetés alá. Az árvizsgáló bizottságok és a hatósági árszabás megszüntetése után az 1920: XV. t.-c. alkalmazása nehézkessé vált. A kartelek ellen leginkább az 1. § 2. és 5. pontjaiban meghatározott cselekmények (áruzsora, termeléskorlátozás és jótalan áruevonás) címén lehet eljárni.

A tisztességtelen versenyről szóló 1923: V. t.-c. 1. §-a értelmében a bíróság a kartelalakulat abbahagyását és ezenfelül a kár megtérítését rendelheti el, amennyiben megállapítja, hogy bizonyos kartelek működése az üzleti tisztességre, vagy általában a jó erkölcsbe ütközik. A bíróságnak azonban természetesen számot kell vetnie a közgazdasági élet felfogásával. Az üzleti élet felfogását pedig ujabban a budapesti kereskedelmi és iparkamara választott bírósága így fejezte ki:

A kereseti alkalmak jobb kiaknázása céljából egyesülésekre, kartelekre, avagy ringekre való tömörülés, az araknak kartelszerű megállapodásokkal történő fixírozása, a beszerzési vagy az átlagárnál olcsóbb eladások stb. még az üzleti tisztességre, vagy a jó erkölcsbe nem ütköznek. (Zsúri, 1783—22/1925.)

III. A kereskedelmi élet említett felfogásából következőleg az árukiálalásban versenyző üzletembereknek kevés reményük lehet arra, hogy a bíróság az ő kérésükre erkölcstelenesség címén érvénytelennek mondja ki a kartelszerződést. A fogyasztóközönség viszont a nehezen igazolható árdragító visszaélés esetén kívül nincs feljogosítva a kartelszerződések megszüntetését bíróság előtt szorgalmazni, pedig a fogyasztóközönség általános véleménye az, hogy még az eredetileg nem erkölcstelen cállal alakult kartelek is rendszerint nagy hasznot biztosítanak a közönség rovására a kartelben résztvevőknek, illetőleg a tröszt

ADÓMENTES traktor-benzin, traktor-petróoleum és gázolaj, speciális traktorolajak

Kocsikenőcs- és gépszirkülönlegességek!

Adómentes mezőgazdasági ásványolajraktárak az ország minden részében!

„STEAUUA” kőolajkereskedelmi r.-t., Budapest, V., Nádor-utca 8. sz.

Telefon: T. 43—47, T. 133—43, L. 994—38, L. 994—39

Sürgőnyeim: Petrosteg

!?

Fekete-
-ként:
80.—
00.—
20.—
85.—

ZSENYI

25.

tők vezetőinek. A fogyasztóközönség kívánsága majd a szabad versenyt akadályozó kartelek megszüntetésére, vagyis a kínálat és kereslet szabad harcának biztosítására irányul, majd pedig arra, hogy a karteleket vegyék ellenőrzés alá abból a célból, hogy azok az eladási feltételek meghatározásában a méltányos határt át ne hágják, továbbá, hogy a kartelirozásokból eredő haszontöbblet közérdekű felhasználása biztosítva legyen. A kartelek működésének szabályozását és állami ellenőrzését kívánják azok a politikai irányzatok is, amelyek a közgazdaság tényezőinek tömörítésétől és áttekinthetőbb megszervezésétől a közgazdaság erőteljesebb és harmonikusabb fejlődését s a nemzet akcióképességének erősödését várják.

Ezzel szemben a kartelek szabályozásának ellenzői úgy vélekednek, hogy a szabályozás senkinek sem használna. A kartelirozásokból eredő haszontöbblet a termelés racionalizálásának következménye, emellett fogva a kartelszervezet felbomlásával ez a haszontöbblet megszűnne és a fogyasztóközönség nem jutna előnyhöz azáltal, ha a törvény a karteleket felszólásra kényszerítene. Viszont ha a törvény bizonyos államilag elismert karteleket jobb elbánásban részesítene, akkor a most kartelen kívül állók is kartelekbe kényszerülnek s ezzel éppen a törvény emelne gátat a természetes fejlődésnek, amely a karteleknek mind újabb versenytársakat támaszt és automatikusan teremt meg az erők helyes egyensúlyát. Emellett a kartelekbe tömörülés mesterséges előmozdítása tönkretenné az önálló kis- és középtermeleket, nagyipari céhrendszert teremtene és elmérgesítené az osztályharcot.

A kartelek részletesebb törvényi szabályozására először Ausztriában tettek kísérletet. Az osztrák kormány 1897. évben készült törvényjavaslattervezete a fogyasztási adó alá eső árucikkek (pl. a cukor, szesz, sör, ásványolaj, só) eladóinak kartelmegállapodásait kívánta állandó állami ellenőrzés alá vonni s evégből egyfelől a kartelmegállapodások bejelentési kényszerét, nyilvántartását és nyilvános közlését teremtette, másfelől széleskörű beavatkozási, betiltási és büntetési jogot biztosított volna az államnak. Ez a tervezet, amelynek első és főcélja a fogyasztási adóellenőrzés megkönnyítése lett volna, nem vált törvényre; az állam más eszközöket keresett a fogyasztási adó alá eső cikkek forgalmának ellenőrzésére. A kartelkérdés tárgya volt az 1904. évi (Innsbrucki) német jogászgülésnek is. A német-birodalmi kormány a kartelek törvényi szabályozása tekintetében végzett előmunkálatait 1908. évben terjedelmes emlékirat alakjában hozta nyilvánosságra. Magyarországon Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter megbízásából Mandel Pál országgyűlési képviselő készített 1904-ben törvénytervezetet a kartelszerződésekről. Ez a tervezet a kartelszerződések érvényességéhez írásbafoglalást, nyilvános törzkönyvbe feljegyzést és kihirdetést tett volna szükségessé és felhatalmazást adott volna a kereskedelemügyi miniszternek arra, hogy a kir. ügyészség útján a közérdekre ütköző kartelszerződéseket megtámadja. Miniszterváltozás folytán a tervezettel a kormány nem foglalkozott s így az magánmunkálattal maradt.

Az 1914—18. évi világháború alatt és az azután következő gazdasági válság idején több állam szükségesnek tartotta, hogy a kartelek visszaélései ellen magán- és büntetőjogi represszáliákon felül preventív jellegű közigazgatási rendszabályokkal is védekezzenek. Az Északamerikai Unióban az 1908. április 10-én kelt Webb Pomerene törvény érendelte a kiviteli trösztök (export combinations) nyilvántartását. Angliában az 1919. augusztus 19-i törvény mindennemű társulási-kötelező bejelentését és ellenőrzését rendelte el s emellett felhatalmazta a kereskedelmi hivatalt (Board of Trade), hogy az árspekuláció leküzdésére megfelelő rendszabályokat tegyen. Kanadában az 1919. július 17-i törvény, Ausztráliában az 1919. december 30-i ugynevezett Victoria-törvény, a

Délafrikai Unióban az 1920. augusztus 5-i törvény részletesen szabályozták a kartelszerű egyesülések nyilvántartását és ellenőrzését.

A kartelekről legrészletesebb szabályozást Németország és Norvégia adtak.

Norvégiában a versenykorlátozások és árviszállások ellenőrzéséről szóló 1926. március 12-i törvény ellenőrző hivatalt és ellenőrző tanácsot szervez. Az ellenőrző hivatalhoz be kell jelenteni a vállalkozónak olyan szerződéseit, amelyek a termelési, fogyasztási és árviszonyok szabályozását célozzák és a belföldi piac alakulására jelentőséggel bírnak. A bejelentéseket jegyzékbe foglalják. A bejelentési kötelezettség alá eső szerződésben részes részvénytársaságok hatósági ellenőrzés alatt állnak és kötelesek összes könyveikbe és irataikba az ellenőrző hatóságoknak betekintést engedni. Az ellenőrző tanács megtilthatja, hogy az egyszakmabeli vállalkozók termelvényeik árát szabályozzák és maga a tanács is tehet árszabályozó rendelkezést. A tanács hozzájárulása nélkül a bejelentés alá eső szerződések egy évvel hosszabb időre vagy három hónapnál nagyobb felmondási időre nem köthetők. Az ellenőrző hivatal javaslatára a tanács érvénytelenítheti a bejelentés alá eső szerződést és az abban résztvevő társaságot fel is szoríthatja; ilyen esetekben azonban fellebbezhetnek a helye egy öttagú fellebbezési bizottsághoz. A törvény tiltja egyes vállalatok bojkottálását; tiltja az olyan megállapodást, amely csupán egy szállítóhoz köt; fölhatalmazást ad annak tilalmazására, hogy a kereskedő bizonyos egyes felelnek árkedvezményt adjon vagy nyilván elégtelen árért, illetőleg szokatlanul magas áron adjon el. A törvényhatóságok is szervezhetnek ellenőrző bizottságokat, amelyek az Országos Ellenőrző Hivatalnak javaslatokat tehetnek.

Utóljára tárgyaljuk a németországi szabályozást, mert annak már hatásairól is beszámolhatunk. A gazdasági hatalmi helyzettel való visszaélések ellen 1923. november 2-án kiadott német kormányrendelet értelmében azok a szerződések, amelyek a termelés, az értékesítés, az üzleti feltételek alkalmazása vagy az ár meghatározás tekintetében kötelezettséget tartalmaznak (kartelek, szindikátusok, konvenciók stb.) csak akkor érvényesek, ha azokat írásba foglalják. A gazdasági miniszter elrendelheti, hogy az ilyen tartalmú szerződések közül azok, amelyek a közérdeket veszélyeztetik, különösen pedig a szabad forgalmat és szabad árképződést, közgazdasági indokoltság nélkül korlátozzák: 1. a kartelbírósg döntése alá kerüljenek az érvénytelenség megállapítása végett, 2. hogy azoktól bármely érdeklőt fél visszavonható megállapodások és intézkedések csak a hatóság jóváhagyása után lépnek életbe. A miniszter elrendelheti, hogy azok a személyek, illetőleg azokra az áru- és teljesítménycsoportokra vonatkozólag, amelyek tekintetében az 1—3. alatt felsorolt intézkedések valamelyike már alkalmaztatott, a jövőben köteendő szerződéseiket is bemutatassák jóváhagyás végett. A kartelbírósg, amely kartelügyekben kizárólagos hatáskörrel, öttagú tanácsban végérvényesen határoz, fel van jogosítva arra, hogy a közérdekre ütköző kartelszerződéseket egészen vagy részben felbontsa, illetőleg az ilyen szerződések felmondásának hatályosságát elismerje. A rendelet szerint alapos felmondási oknak kell tekinteni, ha a szerződés a felmondó fél gazdasági szabadságát az árrelőállítás, az értékesítés és az ár alakulás tekintetében jogosulatlanul korlátozza. A bíróság működéséről 1927. március 5-én kiadott jelentés szerint a bírósági gyakorlat a szerződések felbontását az esetben engedte meg, ha a szerződésben vállalt kötelezettség a viszonyoknak időközben való változása miatt túlságosan súlyossá, illetőleg a kartel szervezeti összetétele időközben megváltozott. Helyt adott a bíróság a felmondás elismerése iránt előterjesztett kérelemnek akkor is, ha úgy találta, hogy a kötelekben való

megmaradás a felmondó fél teljes anyagi romlását vonná maga után, vagy ha a felet a felmondásra kényszerhelyezete vitte. A kartelrendelet a kartelbírósg elnökének jóváhagyásához köti a kartelszerződésben meghatározott biztonsági hátrányoknak (kötbernek, kizárásnak stb.) érvényesítését. A rendelet szerint ezt a hozzájárulást meg kell tagadni, ha a biztonsági kikötés a közérdeket sérti, vagy a kötelezett gazdasági szabadságát méltánytalanul korlátozná. A bíróság működéséről szóló jelentés szerint a bíróság — az elnök határozatai ellen beadott panaszokkal foglalkozva — aránylag kevés esetben engedte meg az illető büntető kikötések érvényesítését s döntéseiben azt tartotta szem előtt, hogy az illető kikötéseknek számolniuk kell a gazdálkodás méltányos követelményeivel s a követelt hátrány nem lehet az okozott kárral aránytalan mértékű.

A kartelbírósg működéséről szóló jelentés szerint a bíróság a visszaélések megtorlásán felül igen hasznos preventív hatást is gyakorol. A gazdasági körök kartelügyekben a bíróság felfogásához alkalmazkodnak s legtöbbször már a kormányhatóság felszólítása, vagy a bírósági eljárás megindítása elég arra, hogy az eljárás eredményének bevárása nélkül megszűntessék a visszaéléseket. A bíróság 3 évi fennállása alatt a kormányzat csupán 22 esetben lépett fel a bíróság előtt a kartelek ellen s mind a 22 esetben feleslegessé vált a bíróság határozata, mert az érdekeltek a kormányzat kívánságainak eleget tettek. A bíróság értékes bepillantást nyert a kartelek ügyeibe s tapasztalatait szakértő vélemények alakjában juttatta a kormány tudomására.

NÖVÉNYTERMESZTÉS

ÉS TRÁGYÁZÁS.

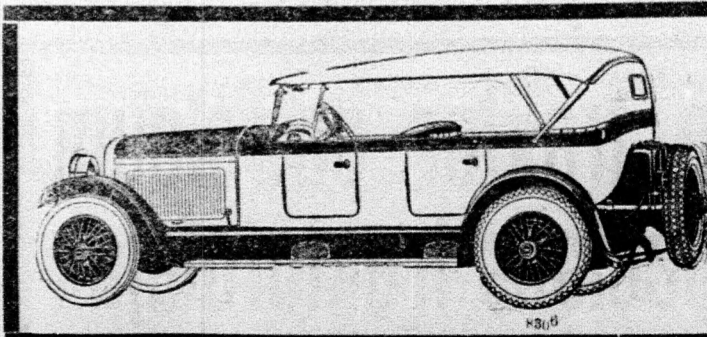
Rovatvezető: Gyárfás József.

Gyakorlati termesztési kísérletek pillangósvirágú növényekkel.

(Szójacsalamádé, tehénborsó és fehér somkóró.)

A háború után a szarvasmarhaállomány csökkenése miatt trágyahiány állott elő, a nitrogénműtrágya ára pedig nehezen bírta a bankkamatot. Az ingyenes és televény keresése vitt rá a pillangósvirágú növények termesztési kísérleteire. Ezek a kísérletek elterelődtek kevésbé ismert területre is, egységes képet, biztos eredményt még alig-alig adnak, csupán beszámolókat írhatok róluk. Kutatás ez és adatgyűjtés, a küzdelemben: a közgazdona szolgálata.

Az elmúlt esztendő nagy sajtópropagandája a szójabab termesztésére terelte figyelmemet. Magtermése kései beérés miatt bizonytalan, termésének piaci elhelyezése pedig igen bajos volt, nagy tömeget nyújtó lombzata miatt azonban természetesen zöldségtakarmánynak ajánlkozott. A szójababot burgonya előtt termesztve, jó előveteménynek bizonyult. Mint zöldségtakarmány fehérjében gazdag, fonyasztva a szarvasmarha igen jól ette, vetése, fejlődése és kaszálása egybeesik a tengerivel, így szója-tengeri családnak látszólag elsőrangú. Hat féleséget állítottam be kísérletre, az összes magot és az ösztönzést magát, kedves, jó mesterem, Beke László tanár adta. Három éppen a legnagyobbra fejlődő féleséget — Wilson five, Virginia, Peking — két év alatt kénytelen voltam kisselejezni, mert virágzásuk igen kései, magjuk első esztendőben csenevész, apró, de még csiraképes volt, második esztendőben virágzás után elfogyott. A megmaradt három fajta — Manchu, Mandarin (mindkettő sárga) és Black Eyebrow (fekete) jól beérett, dus levelű, friss, üde lombzata a szárazságot jól bírta, zöldségtakarmány céljaira nálam kitűnően bevált. Csala-

a legjobb karosszéria:

a legjobb motor:

NASH

Urbán Alfréd és Dr. Barna Frigyes

Budapest, IV., Apponyi-tér 1.

Telefon: József 316-39

Gyomorbeteg, cukor- és vesebajosok, szívbetegek részére a legközelebbi gyógyintézet a

Ligetszanatórium

Budapest, VI., Nagy János-utca 47.,
VI., Aréna-ut 84. Telefon: 100-00

Külön idegbetegosztály, vizgyógyintézet, diétás étkezések bejáró betegek számára is

mádénak vetett összehasonlító parcellákon a tengeri és szója keverési aránya a legkedvezőbb volt 1:1 arányban és pedig kat. holdankint 60 kg szója és 60 kg tengeri (alacsony növésű!), mert kevesebb szója keverésénél a szóját a tengeri elnyomta, kevesebb tengerivel pedig a takarmánytömeg erősen kevesedett. A próbaparcellákon elérték alapján megkezdtem a szója-csalamádé szántóföldi termelését talajösszehasonlításokkal. Közvetlen trágyát nem adtam. Teljesen eredménytelen volt a kísérlet a homokon. Ott is, ahol a tengeri még kielégítő tömeget nyújtott, a szója a tengeri közt elcsenevészett, apró maradt. Ugyanez volt az eredmény minden magasan fekvő talajon. Ezzel szemben mélyen fekvő, tevényes buzaföldeken a szója-csalamádé elsőrangban bevált, a szója a tengerivel egyenlően fejlődött, nagy tömegű, kitérő takarmányt adott. Hogy a kissé hideg, tevényes földek a magérést késleltetik, itt figyelembe nem jöhet. A természet ideje alatt semmiféle növényi betegséget, sem állati kártevőt (a nyulakon kívül) a szóján nem észleltem, sem elfajzást vagy leromlást nem láttam.

Szabolcsi gazdaságainknak a csalamádé legfontosabb zöldtakarmánya, keverékei azonban kevésbé sikerülnek, mert a köles- és cirokkeverék tápláléértékben veszít, a borsós csalamádé a tenyészidőben való nagy különbség miatt ritkán sikerül. A későn vetett borsó állati kártevőktől sokat szenvedett, fejlettségét a tengerinél hamarabb elérte, így alsó szárrészei és levelei kaszállásig túlérve, gyakorta megromlottak. Így — nagy talajjénél ellenére — a pillangós keverékek számos előnyeit véve tekintetbe, a szója-csalamádé figyelmet érdemel. Termesztésénél elsődleges kérdéssé válik a vetőmag. Vásárlás útján való beszerzése drága, szántóföldi természetese kései érese miatt bizonytalan. Kempiski dr. könyvében talált egy megjegyzés nyomán múlt évben megkísértem szegélynövénynek vetni a Mandarin és Black Eyebrow szóját, kétsoros szegélyként a harmados répa-földeken. Így csupán a betakarítás szerepelt mint üzemműködés, mert a szegély kapálását a harmadosok mint meszgyepkapálást elvégzik. A szója így beárnyékolástól menten, két oldalról a naptól érve idejére jól beérett s fedezte a takarmányvetőmag-szükségletemet.

Párhuzamosan a szójával, a *tehnéborsonal* (Vigna sinensis, cow pea) állítottam be néhány termelési kísérletet. Két féleség állott rendelkezésemre: Brabhan és Early Buff cow pea. A Brabhan az első esztendőben erősen futott, 70—80 cm magasságot ért szemben az Early Buff cow peával, amely 40 cm magas maradt. Próbaparcellákon a nedvesebb, hidegebb talajt nem tűrte, homokon igen jól, magas fekvésű homokon jól díszlett. Minden évben jól beérik, a tavaszi hideg időjárás erősen sínylette, így az első évek korai vetése hibás volt. Májusi vetéssel melegebb talajokon erőteljesen fejlődött smikor a homokon minden babféle kiégett a szárazságban, a tehénbab akkor indult erős fejlődésnek. De míg a Brabhan fejlődésében évről évre jobban visszamaradt, elkorcsosult, gyalogbabjaimnál alig fejlődött magasabbra, addig az eredetileg alacsonyabb Early Buff cow pea teljesen megmosodott, kiegyenlített, fejlődésében erőteljes, szép volt, általában 40 cm magas maradt, de ismétlődően a bokrok néhány százaléka hosszú szárát eresztett. Ez a százalék évente a legkülönbözőbb volt, ez esztendőben volt a legtöbb.

Mivel a tehénborsó szárazságot igen jól bíró növénynek bizonyult, a homokon szépen díszlett s még hűvös nyarakon is elég korán és jól beérett, módot és utat kerestem gyakorlati alkalmazására. Hüvelye zölden, valamint magja beérve étkezésre igen jó, utóbbi darálva elsőrendű abraktakarmány. Első két évi kísérletem így csak magteremtésre irányult. Ezek a kísérletek komolyabb eredményre nem vezettek, mert a legszebben állott homoki parcellán sem birtam kat. holdra átszámítva 370 kg magnál többet elérni. Mélyebb fekvésű földeken még kevesebbet. Ha nem kapott volna meg minden kísérletnél a tehénborsónak,

mint előveteménynek kitünősége, másrészt a szárazság iránti feltűnő ellenállása, kísérletemet lezártam volna. Így még előttem állott a tehénborsó mint zöldtrágya és zöldtakarmány. Rövid tenyészideje, homokon megfelelő természetű, nitrogéngyűjtő képessége zöldtrágyának ajánlják, viszont ellene szól kis tömege zöldtrágyának való természetesen éppen úgy, mint igen jó szénaminőségének ellenére takarmánytermelésénél. Keveréketésénél társnövénye elnyomta, egyedül vetve kis tömeget adott. Lényegesen javult volna az eredmény, ha a szórványosan mutatkozó

111. sz. kép. Egyéves fehér somkóró kaszállás előtt.

hosszu szárazakat bocsátó töveket általánosítani lehetne. Hogy ezek a hullámzó változékonyság törvényét követik, vagy ismétlődő elfajzások csak, nem tudom. Frowirth Hülsefrüchterbau-jában megemlékezik a tehénborsónak erről a jelenségéről, de nem magyarázza. Szerinte „néhány egyednél” a hatszögű szár főtengelye a 8. és 10. internodiumnál elcsavarodik s ezeknél a növény 80 cm magasságot ér el. Ha ez a tulajdonság átörökíthető, a tehénborsó a homoki zöldtakarmányok sorába léphet. Jellegzetes ilyen tövek kiszedésével vajmi kevés eredménnyel próbáltam az átörökítést megfigyelni, míg egy, inkább spontán variációnak tetsző husosabb levelekkel és nagy kapaszkodó kész-

112. sz. kép. Kétéves fehér somkóró magnak.

séggel bíró tö egyévi utántermése teljesen követte az anyatövet. Eredményt későbbi évek munkája hozhat. Amíg a szójababkísérletek a homok számára eredménytelenül zárultak és a tehénborsókísérleteknek csak a kezdetén vagyok, addig a *fehér somkóró* természetese gazdaságomban ma már a gyakorlaté. A fehér somkóróval végzett természetesi kísérleteket a „Köztelek” 1927. évi március 20-i számában ismerttettem, alábbiakban ezévi termelési adataimról számolok be.

Természeredmény. Négy év előtt trágyázott, kissé kiélt buzatermő homokon kat. holdankint adott az egyéves somkóró 18 szekér zöldtakarmányt (zsombolyázásra). Magtermése kat. holdankint 420 kg volt

47% csirázóképességgel. Kétéves somkórót ez évben csak magnak termeltem, kat. holdja 360 kg magot adott, amelyből 25 nap alatt 65% csirázott.

Mint elővetemény és a gyomosítás. 1. Zabosbüköny-táblába beélt három hold takarmánysomkóró után vetett buza élesen elvált a zabosbüköny után vetettől, kalászképződése szebb volt, kat. holdankint 2 keresztel többet termelt; a buza itt erősen megdőlt s így nem volt nagyobb magtermése a nagyobb keresztel ellenére. A somkóró után a legkisebb elgyomosodás sem volt észlelhető.

2. Somkóró után vetett zab tarlójában — rozstermő homokon — nyomát sem találtam a somkórónak. A zab fejlődése és terméserejénél jó volt.

3. Magsomkóró után vetett tengerit tavasszal a kikélt somkóró erősen gyomosította, a második kapálás után azonban eltűnt és ez volt a gazdaság legszebb tengeriparcellája.

4. Burgonya kísérleti táblám egy része a két év előtti magsomkóróparcellába esett. A két év előtti somkóró utáni rész éles vonalban elvált erőteljesebb szárúval és sötétebb színével. Gyomosítást itt sem vettem észre.

5. Két évvel ezelőtt részben takarmánynak kaszált, részben legelőnek hagyott somkórótáblám a földbirtokreform révén kisgazdák kezébe került. A somkórótábla határvonalait a benne természetett tengeri- és burgonyaparcellákban élesen követni lehetett.

Mind e természetesi kísérlet csak keresés és adatgyűjtés. Porszem a sok porszem közt itt a homokbuckák között. És a homokbuckák között elfárad a szem. Csak néhol-néhol vagyul kis zöld csik a sárgás szürkésébe. Mindig több zöld csik, haragoszöld, amely visszakiált a lankás vetések felé. De még sok a szürke homokbucka, hová a szél temetni jár. De a harc folyik. Nem a tegnapi harc — a vért terméketlenül beitta a föld és a por temette be az utána jött idők szóarádatát, mint ahogy belep a por a terméketlen, magtalan tavaszi szántást. De a termékeny magot visszaadja a föld, mert a magyar földben való hit túléli az idöket.

Nagyhalász.

Klar Gyula.

A cikkirő érdekes fejtegetéseire az azokban foglaltak jobb megvilágítására az alanti megjegyzéseket fűzöm.

A szójababot főtermelő helyén, Kelet-Ázsiában, azonkívül Dél-Franciaországban, különösen pedig Amerikában szalastakarmánynak, azaz zöldtakarmánynak, legelőnek, kivált juh és sertés számára és szénanyerésre is vetik. Erjesztett takarmány készítésére Amerikában főképpen csalamádéval keverten vetik, vagy külön természetik, de összeszeerskázák a csalamádét és a szójababot.

A szójabab-növény fehérjében gazdag; Kellner szerint átlag van szénájában

Nyers táplálékanyag % Emészthető táplálékanyag %

Víz	Nyers fehérje	Nyers zsír	Nitrogénmentes szárazanyag	Nyersrost	Héj	Nyers cellulóz	Nyers szel	Nitrogénmentes szárazanyag	Nyersrost	Héj	Nyers cellulóz	Hádkonyság (nyúlható 100)	Emészthető fehérje %	Keményítő (nyúlható 100)	Emészthető táplálékanyag %
16,0	17,2	2,2	28,9	29,5	6,2	11,9	0,7	19,1	15,6	6,6	8,5	27,0			

A szójababszéná fehérjetartalma vetekszik tehát a lucerna és a vöröshere szénáéval. Nagy tömeget azonban csak a hosszú tenyészidejű és hazánkban be nem érő szójababfajták adnak, a nálunk biztosan beérő korai vagy hazánk melegebb vidékein még beérő közepesen érő fajták azonban általában kisebb testűek, semhogy tisztán, azaz egymagukban vetve, vagy csalamádéval keverten rendszerint kielégítő nagy termést adhatnának.

Igy például az Országos M. Kir. Növénytermelési

Wohanka és Társa Utóda R.-T., Budapest, V., Vilmos császár-ut 76.

„PHÖNIX” osztályozóhengerek, utánkiválasztó-triőrök, csiga-triőrök, triórátthuzatok

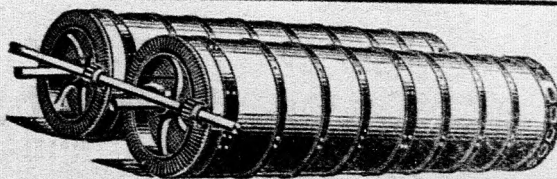
Nagy teljesítmény!

Kifogástalan munka!

A modern motorgyártás szenzációi a Wohanka — Linz és Climax nyersolajmotorok (Diesel-rendszer) szivógáz- és benzinmotorok

Összes gazdaság szükségleti cikkek szállítói!

Szivógázmotorhoz csakis

retortabükkfaszén
gazdaságos!

Porosz kőszén és tüzfát

a legkiválóbb minőségben, vagontételekben azonnal szállíthatunk. Kérjen árajánlatot!

Gáspár Fülöp

tüzifa-, faszén- és kőszéntelepei
Budapest, VI., Hungária-körút 72.

Telefon: Teréz 204—68, Teréz 239—60, Teréz 260—21
Sürgőnyoimi „Gáspárfa Budapest”

Kísérleti Állomás kísérleteinél kipróbált legkorábbi és Magyaróvárt is biztosan beérő szójababfajták magassága 25—40 cm között ingadozott fajta és évjárat szerint; a korai és Magyaróvárt még meg lehetős biztossággal beérő fajták 40—50 cm körüli magasságot értek el, de kedvező évjáratban 70—75 cm-re is megnöttek. A közepes érésű szójababfajták, amelyek kedvező időben, különösen hosszú, meleg ősszel, Magyaróvárt még beérnek, körülbelül $\frac{3}{4}$ —1 m magasra nőttek átlag. A közepes érésűekhez tartozik a cikkirő által kipróbált *Manchu*, *Mandarin* és *Black Eyebrow* is. A legnagyobb magasság, amelyet ezek kedvező időben a magyaróvári kísérleteknél elértek, volt a Mandarinnál 60, a Manchunál 85 és a Black Eyebrownnál 110 cm. Az e közepesen, de Magyaróvárt nem mindig tökéletesen beérő fajták közül akadott ennél nagyobb testű is. Így a Heinze-féle sárga, Frohnleiten-féle sárgás-zöld és a kaposvári sárga Keszthelyről 1925-ben 120—140 cm magasságot értek el, míg 1924-ben 55—70 cm alacsonyak maradtak.

A nagytestű, későbbben érő fajtákhoz tartozó és a cikkirő által említett Wilson five, Virginia és Peking Magyaróvárt szintén nem értek be.

Hazánk ama melegebb vidékein, ahol legalább a közepesen érő szójababfajták évről évről biztosan beérnek, márszét testük teljes kifejlesztésére, vagyis egész magasságuk elérésére a *kellő csapadékot* kívül elegendő meleget is kapnak, lehet a szójababnak megfelelő jó talajon a szója-csalamádetermesztéssel kísérletezni, különösen cikkirőhöz hasonlóan, alacsonyabb növésű kukoricafajtaival keverten. Az ezirányú kísérletezésnek azonban az egyes gazdaságokban olyan fajták kikutatására is kell irányulnia, amelyek nemcsak hogy biztosan beérnek, de lehetőleg magasra is nőnek. Hogy a korai fajták között is vannak magasra nőők, hivatkozom *Heinze* dr.-ra, akinek közlése szerint az egyik lauchstedti szójabab 1917-ben 140 cm magasságot ért el Halleban, amely szójabab tehát valódi óriás a korai fajták közt.

A szójabab iránt érdeklődők szíves figyelmét — a különböző fajtákat illetően is — felhívom a *Kísérleti-ügyi Közlemények* 1927. évi kötetében már megjelent dolgozatomra: „Tanulmány a szójababról”, nemkülönben az ugyanott legközelebb megjelenő közleményre: „Surányi János, Termesztési kísérlet szójababfajtákkal”.

A *tehenborsóval* az *Országos M. Kir. Növénytermelési Kísérleti Állomás* ismételt kísérletezett, mint arról *Legány Ödön* a *Kísérleti-ügyi Közlemények* 1905. évi kötetében is beszámolt. A régebbi kísérletek azonban eredményre nem vezettek, a kipróbált tehenborsófajták nálunk nem értek be. Pár éve azonban Mikosról kaptunk egy feketeköldökű világossárga tehenborsót, amely Magyaróvárt biztosan beérett. E korai tehenborsóval tapasztaltuk azt is, hogy legjobban akkor sikerült, ha későbbben, már a meleg idő beálltával, a fagyosszentek elmúltával vetettük. Korábban vetve hideg, nedves időben magja a földben elrothadt, de ha kikelt is, a meleg idő beálltáig nagyon gyengén, csenevészén, sárgásan fejlődött és ha a fagy nem is bántotta, mégis gyengébb maradt a május végén, június elején vetett, szép és egészséges fejlődésnek induló és október elején beérő tehenborsónál.

Azonban Magyaróvárt is tapasztaltuk, hogy a korai tehenborsóval úgy vagyunk, mint a korai szójababfajtákkal, vagyis hogy termésük a többi, itt természetesen hüvellyel szemben olyan csekély, hogy azokat nekünk nem érdemes termesztetni. De márszét tapasztaltunk a tehenborsóban nagy egyedi különbségeket is és ezért csak helyeselhető cikkirő ama szándéka, hogy tenyészkiválasztással kíván a tehenborsó termőképességén segíteni, különösen, hogy azt tapasztalta róla, hogy a szárazságot jól bírja és homokon is szépen diszlik.

Ami végül a *somkórót* illeti, róla a „Köztelek”-ben az utóbbi időben sok szó esett úgy, hogy itt ismétlésekbe nem akarok bocsátkozni. Mindenesetre fennáll a somkóró természeténél a gyomosítás veszélye, amint arról a többiek között a „Köztelek” 1927. évi

36. számában az egyéves fehér somkóróról írt cikkében uraji *Csák György* is megemlékezett. E cikkének kiegészítéseként nevezett földirtók szíves volt az ősszel velem a következőt tudatni:

„Azt írtam közleményemben, hogy az egyéves fehér somkóró után vetett zabot a felgazlolt somkóró elnyomta. A zab utáni szőszösbükkönyben somkórót nem találtam. Most azonban tudatom, hogy a bükköny utáni rozsbán ismét volt ezidén somkóró, még pedig sok. Aratás előtt ugyan nem vettem észre semmit, fel is ugaroltam a tarlót és csupán a kereszték közti felszántatlan sávon láthattam, hogy mennyi somkórómag kel ki még mindig azon a földön, ahol 1924 tavaszán volt somkóró vetve. Ezt a sávot aratás után körülbelül 4 héttel ugarolhattam fel, akkorra azonban a somkóró már ki is virágozott, bár a nagy szárazságban 30—40 cm-nél magasabbra nem nőtt meg. Egyébként károm ebben az esetben sem volt abból, hogy 3 év óta még mindig csirázó magvak vannak a földben. De márszét, mivel birtokomon értékesebb takarmánynövényeket termesztetek, felhagytam a somkóró termesztésével, mert mégis csak nyugtalanító érzés lehet egy gazdának, ha nagyobb területén, — akarva, nem akarva — éveken át terem a somkóró”.

Az említett somkórós parcellában az idén újból — mü trágával — rozst vetettem. A jövő évi aratás után az egész parcellát felugarolatlanul fogom hagyni, hogy lássuk, vajjon még jövőre is kikel-e benne a somkóró.

A somkóró gyomosító hatásáról és az ellene lehetséges védekezésről a „Köztelek”-ben megjelent fenti cikkemben ismételtelen volt már szó. Ahelyett, hogy itt ismétlésekbe bocsátkoztam, inkább arra kérem a „Köztelek” olvasóit, hogy amennyiben a somkóróról a szója-csalamádéról, vagy a tehenborsóról akár kedvező, akár kedvezőtlen tapasztalataik és eredményeik volnának, legyenek szívesek azokat a fentiekben tárgyalt érdekes kérdések tisztázására vagy a „Köztelek” szerkesztőségével vagy velem közölni. *Gyárjás József.*

GAZDASÁGI ROVARTAN.

Rovatvezető: *Jablonowski József.*

Tanulságok és teendők a kukoricamoly ellen való védekezésben.

(Ezt is a hazai t. közigazgatásnak a figyelmébe ajánlom!)

Mondhatom, hogy amikor a múlt esztendő őszén és a télen azt láttam, hogy a kukoricamoly védekezése terén rendkívül bántó csend, a nemtörődömség esendje uralkodott és a már jóval korábban kiadott földművelésügyi miniszteri rendelet pedig ugyancsak „hidegen hagyta” mind a közigazgatást, mind a gazdákat, nem sok jót vártam az elmúlt esztendei kukoricamoly ellen végzendő védekezéstől. Midőn pedig tavasz felé éppenséggel itt is, ott is felhagytak az követelődés is, hogy a miniszter pedig vonja ám vissza ezt a rossz rendeletet, mert az — sok esztendei, immár megkövesedett panasz szerint — tönkreteszi a magyar gazdákat, a jószágot pedig döghalálra ítéli: akkor meg azt láttam, hogy ez az ősi, de mindenképpen megokolatlan panasz, ez egyszer ugyancsak nincsen helyén és talán még az sem hiszi el ezt a kifogást, aki a többi embertársát igazán csak türelmetlenségre felpaprikázza, ahelyett, hogy bölcs megfontolással okos cselekvésre serkentene.

Akkor — az utolsó napokban — elmondtam az itt támadt parázs kavargásról való egyéni véleményemet. Olyik embernek ez nem tetszett, de a magyarság okosabbja úgy találta, hogy az jól megfontolt alkalmi beszéd volt és hogy éppen utolsó percben találtam el a szegret a fején.

Ez áprilisban volt, tehát amikor az idevaló védekező munka javát már régen el kellett volna végezni,

holott mi ugyanakkor ugyancsak azon vakaródtunk, hogy mi volna ismét az az út, hogy semmit se kelljen tenni? (Lásd a „Köztelek” 1927. évi 32—33. száma 640. oldalát. Megjelent április 24-én.)

Segítőárs pedig edes kevés mutatkozott. A Debreceni Mezőgazdasági Kamara kiadta *Bakó* úrnak társammal írott kukoricamoly-füzetünket; itt ott hallottam, hogy meg-megszólt egyik-másik kőr, gazd. felügyelő is; a közigazgatás is itt-ott rászólt az alája tartozó népre. Azt azonban, amennyire egyénim után ismétlődő súlyos csapásaimban még ura voltam árva fejemnek, nem hallottam, hogy valamelyikük is igen törte volna magát azon, hogy minél kevesebb legyen a mulasztó az elrendelt védekezésben.

A kukoricamoly ellen való hazai védekezést né magyar szakemberek nyáron át nem igen ellenőrizhették. Az itt tartózkodó amerikai fiatalok Bihar-pestén való átutaztatásában csak be-benézett hozzám és hozott hírt, hogy a molyvédekezés dolgában Dunántúl jó a helyzet, a Tisza-Duna között már kevésbé jó, míg arra keletre, ahol Isten tudja hány uj, vagy meg-növekedett régi országhatár nekiszalad egymásnak, ott valahol Hajdubán, régi Szatmárban, Maradék Biharban, Aradban bizony a magyar oldalán nem igen sok biztatót láttak.

Ezt én jól értettem. Jobb a Dunántul, de nem azért, mintha ott jobb és több lett volna a védekező munka, hanem azért jobb az állapot, mert ott aránylag kevesebb a kukoricatermés és ami kukoricaszár meg-terem, abból ott a tél végén és áprilisban már kevés szár — kahal melengelti — óvja belsejében a kukoricamoly jövő évi ivadéka szülőjét, apját, anyját. Ez azonban még nem ok, hogy ott a t. gazdaközönség jövő évben ne tegyen még többet!!

Tisza-Dunaköze déli részén már több a kukorica, több a számaradék és több tehát a moly is. Keletré haladva és a déli uj országhatár felé tartva, még mindig több a kukoricatermés és több az ősi hanyagság, az ősi nemtörődömség és viszont kevés a hajlandóság, hogy a figyelmeltető rendelet szavát meg-szíveljék, kövessék és szigorúan végre is hajtsák éppen azok, akiknek ugyancsak ég a házuk teteje.

Fájó lélekkel gondolok olyan esetekre, amikor igen előkelő gazdák egy-két évvel ezelőtt maguk is melegen küzdöttek szóval a kukoricamoly ellen, mert éppen emiatt a moly miatt sok gazda nyakán maradt a már-már elszállításra ugyancsak váró sok vasuti kocsiakomány cirokszakál... De amikor ebben az évben nyár végén tájékoztató utunk ezen a tájékon át erre-arra vitt: mindig inkább balra néztem, semhogy jobbról lássam egy-egy jönevűnek hirdett gazdaság területén éktelenkedő kukoricaszár-kazlat, vagy még inkább pompás és magas máglyába, szinte haranglábnyi magasságba felhalmozott, de idejében fel nem használt kukoricakazlat.

Az ilyen proféta-barát, aki mást beszél és mást cselekszik, nem jó barát. Ebben a magaviseletében pedig bizony kevés a köszönet!

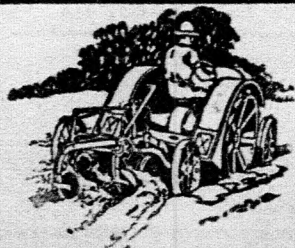
Ámbár igen rossz időben és mindig beteg voltam, de mégis látni akartam, hogy van-e reményünk arra, hogy amint okulva rajtunk az amerikusok, saját földjükön tüzzel-vassal elvégezzék: vajjon mi hányadán vagyunk ezzel a munkával?

Merre jártam, mit láttam, az személy szerint, község szerint nem tartozik ide, de megvallom, kockázatos utam megérte a fáradságot.

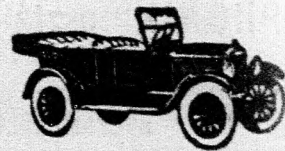
Ahol dolgoztak az emberek, ott valóban megvan a jó eredmény, ahol azonban egyik-másik gazdát saját érdekében okosabb akart lenni, már csak azért is, hogy megmutassa magamagát, ha kevesebbet cselekszik annál, mint amennyit és amit neki a tapasztalt szakemberek ajánlanak: ott bizonyos, hogy nincs egészen rendben a dolog. Ahol pedig szinte semmi sem történt, ott bizonyos, hogy a helyzet egy cseppet sem örvedetes!

Igy állván a dolog, a kérdés most ismét az, hogy jövőre nézve mit tegyünk?

Felelem: hajtsa végre minden magyar gazda a kukoricamoly-rendeletet nemcsak részben, immel-

17 ÉV ÓTA **Ford** KÉPVISELŐI
HAHN ARTHUR és TÁRSAI
Sürgönyeim: **BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 12.** Telefon: T. 101-43, T. 101-44, T. 124-45
Ez a legjobb biztosíték a pontos és jó kiszolgálásra!

MOTOR- ÉS GÉPGYÁR MARTOS ÉS HERZ, BUDAPEST

Gyártelep: VII., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-UT 87. SZ. TELEFON: JÓZSEF 96-22

Városi lerakat: V., BERLINI-TÉR 2., NYUGOTIVÁL SZEMBEN. TELEFON: 20-43

SZIVÓGÁZ- ÉS BENZINMOTOROK TAKARMÁNYKAMRA, KASTELYVILAGÍTÁS, ÖNTÖZÖBERENDEZÉS STB. HAJTÁSÁRA
SZIVÓGÁZ-, BENZINCSÉPLŐGARNITURÁK

ámmal, talán betűje szerint, hanem helyes értelme és célja szerint.

Feladatunk az, hogy az összes óvintézkedéseket előre megfontolt beosztással részben már a tél előtt végezzük el, részben akként készítsük elő azokat, hogy tavasszal és nyáron feltétlenül befejezhesük is. Ne legyen az elkövetett mulasztásból, vagy bármely hanyagságból baj.

Azt tudjuk, hogy a kukoricamolyveszedelemnek a legfőbb forrása a kukoricaszár, mert a kukoricamolyhernyő ebben legalább 10 hónapig (juniustól a következő év április hava végéig, vagy valamivel későbbi (dől)ig) él. Eszerint ne mondja senki, hogy nem ért rá és hogy nem tudta, hol keresse a kukoricamolyt. Ami a kukoricaszár egy másik részében (csutkában, száras gyökértuskóban) akad, az a szárból levő hernyó 80%-ával szemben csekélység. Ez nem fenyegeti a védekezés munkáját lényegesen ugyan, hanem csak fogyatékosabbá teheti azt. Igaz ugyan, hogy helyi viszonyok változatossága folytán ez a fogyatékosabb is, mint alább rámutatunk, olykor súlyos és nagy károsodással jár!

A főbajt a hernyót magában foglaló szár okozza és eszerint az idejében való felhasználása az első feladatunk. Ne mondja senki, hogy én, vagy bárki hivatalos teremtés követeli, javasolja, ajánlja a kukoricaszár megsemmisítését, feltüzelését. Sokkal józanabban gondolkodunk, mintsem hogy ilyen oktalanságot követeljünk!

A kukoricaszár és annak minden része kisebb-nagyobb érték, használható dolog, tehát vétek volna ezt balga fejjel eltűzelné, mert a füstből nincs haszna, a maradék maréknyi hamu értéke pedig legtöbbször teljesen kárba veszik.

A kukoricaszárát fel kell használni akként, amiként arra szükség van. Legokosabb, ha feletetjük, vagy trágyának feldolgozzuk, mert így ismét visszakerül a földre az, amit a föld kiadott magából és ami eszerint hiányzik is belőle.

A gazdának már most ősszel tisztába kell jönnie azzal, hogy a kukoricaszárból mit és mennyit fog télen eredeti alakjában felhasználni és mennyit kell eltennie nyárára, hogy amikor majd itt lesz annak az ideje, ne legyen baj és ő se jöjjön zavarba.

Télen tehát mire lesz szüksége? Arra, hogy a szár egy részét feletesse, másik részét pedig, ami mai nyomosságunk, de részben rossz megszokásunk és még inkább amaz ősi természetünk miatt is, hogy viszonyainkkal és vagyonunk egy részével nem igen szoktunk számolni, használja fel majd a tüzelőanyag pótlására.

Amely kukoricaszár mennyiségről biztos, hogy azt a gazda ápriliséig fel fogja használni, azt hagyja és rakja el úgy, hogy azt az apródonként való felhasználásig ne kelljen megbolygatni, erre-arra rakogatni, hurcolni. Minden szárhurcolás zavarja, zaklatja a kukoricamoly hernyót, amely enyhe időben rögtön menekülésre gondol, hogy kikerülje a szárral való elpusztulását.

Nálunk igen sok baj lappang ebben a kukoricaszárhurcolásban, ide-oda való hanyásban. A menekülő hernyó a gazdasági épületek rossz falában, fák rezedő cserkérgén, száraz trágyában stb. efféle helyen húzódik meg!

Ennek a jelenségnek főbizonyítéka az, hogy amely községben, tanyán sok szárat etetnek fel a tél folyamán és azt folytonosan rázzák-zavarják, ott a tanya és a község alatti közvetlen kukoricások mindig a legfertőzöttebbek. A fentebb leírt módon megmenekült és megmaradt kukoricamoly pilléje ugyanis a nyár elején itt éri előbb az új, még a cimerhányása előtt álló kukoricát.

Ez tehát nyilvánvaló és ugyancsak érthető okozati összefüggés!

Míg az etetésre szánt kukoricaszárát levelestől szokás a jóság elébe vetni, ami nagy pazarlás, a tüzelőnek szánt kukoricaszárát a jó gazda előbb megfosztja leveleitől és ezt az utóbbit adja a jóságának, míg a ke-

mény szárát kötegbe, kévébe kötve elteszi és így használja fel.

A tiszta, leveles szárnak eredeti állapotában való téli etetése pazarlás: jobb, ha azt hasznosabb, értékesebb takarmánynak dolgozzuk fel. Így azután a levelet kívül még a szárból is levő több-kevesebb emészthető anyagot felhasználhatja a jóság. A mai szártépes, elvermelés, zsombolyázás ezer módja, életmésége pompás segítsége a gazdának arra nézve, hogy jó és tetszésszerinti mennyiségű téli-nyári takarmányra tehessen szert. Ezt a jó munkát tehát feltétlenül meg kell tanulnia a gazdának!

A gazdálkodás rendes viszonyai között jól feldolgozott kukoricaszár az a biztosíték, amely ma már megnyugtathatja a gazdát, hogy takarmányhiányban ne szenvedjen soha. Másrészt a kukoricaszár, takarmánynak való elvétele előtt, úgy dolgozhatja és javíthatja fel, amint neki arra éppen szüksége van, vagy szüksége lesz! Fontos dolog, hogy ezt a takarmányt kevés veszteséggel tarthassa el hosszú ideig, de feltétlenül az új takarmányig. Ebben az esetben a molyirtás költsége, védekezése semmi sem kerül neki!

Meg kell fontolnia, hogy most ősszel el kell tennie és elraknia mindazt, amire majd május hava elseje után szüksége lesz. Ne várjon a kukoricaszár feldolgozásával és elrakásával ápriliséig, hogy ami addig el nem fogy, azt majd akkor hirtelen eltűnteti. Ez rossz eljárás! Akkor már más fontos és időhöz kötött dolga lesz: hozzá rendbe a szárat most, de kivált azt, amelynek felhasználására most télen nem kerül sor.

Nevezetesen, ne feledje, hogy a tüzelőnek szánt csupasz kukoricaszár (körö), ha azt csak tavasszal, ápriliséig hozza rendbe és csak akkor verem el és takarja be szalmával, abból még mindig kikelhet néhány pille. Ha 70-80%-a bent is szorul és még hernyóalakban összezsugorodva el is pusztul, 20-30 százaléka mégis csak megmarad. Ezt a 20-30 százaléknál többet azonban, amennyire lehet, szintén el kell vesejteni, mert ha élve marad, ismét előlől kezdődik a baj.

Az ősszel elvermelt és szalmával-földdel betakart, mennél melegebben és szárazabban tartott kukoricamoly hernyója sokkal lassabban és legtöbbször sehogysem bábozódik be és nem lesz belőle pille. Az a hernyó azonban, amely fedetlen szárból-kazalban és szeles-fagyos időben telelt, pompás egészséges pillévé válik.

Bennünket úgy tanítottak valaha, hogy a nagy hideg sok ferget-rovart pusztít el, holott most, hogy jobban belátunk az állatvilág belső titkaiba, azt látjuk, hogy a szabad természet állatainak a szabad természetes állapot kell. A hideg nem árt nekik, hanem ellenkezőleg: egészségükre szolgál és megedzi őket az életükért, megmaradásukért vívott küzdelemben!

Azért kell a kukoricamoly hernyóját már télen dédelgetni-övíni s a tavasz melegeben is még melegebb helyen tartani, hogy így a meleg telelés folytán mennél több vesszen belőle!

Ezt 1927 őszén pompásan láttuk, hogy a kisgazdaságokban az 1926 őszén meleg helyen (padlason) elraktott kukoricaszárban 1927-ben nem volt élő hernyó. Az 1927-ben eltett fűtőszárban viszont akad 1927 őszén a több elpusztult, megszáradt hernyó között elvélve egy-egy bábburok, jelölve annak, hogy a benne élve maradt pille ki is bujt.

Eszerint a követendő szabály az legyen most, hogy ami a szárból 1928-ban, május elseje után kerül felhasználásra, azt már most ősszel tépessük fel és akár elvermelve, akár elzsombolyáztva tartjuk el, hogy egyrészt baj ne támadjon belőle és másrészt, hogy a gazdának teljes haszna legyen az 1927-ben megtermelt szárból.

Nem volna rossz, ha a gazda az etetésre lerágott szárat almozás céljaira felhasználná. Azonban ebben az esetben szintén okos dolog lesz, ha azt szálasra feltépi, hogy jobb alom legyen belőle, amely puhaságánál fogva mohóbban szívja fel a trágyalevet, job-

ban érik meg a trágyadombon és mint ilyen trágya, a szántóföldön is gyorsabban bomlik fel. Ezt azután a növény annál kiadósabban és teljesebben mértékben használhatja fel.

A levelestől megfosztott és a tavaszi, nyári fűtésre eltett szárat felül és oldalt is legalább félméternyi vastag szalmaréteggel és ezenkívül oldalt is két-két ásonyomnyi földdel kell letakarni. Az így letakart szár teljesen elég száraz arra, hogy vele május haván tul is fűteni lehet.

Igen sok kukoricaszárral és 2-300 kat. holdon termelt cirokszárral, ha ezt az utóbbit is fel akarjuk például gépszántáskor gépfűtésre használni, a takarás kétségfelenül egy kissé körülményes. Hiszen majdnem rendes szalmakazal magasságról lehet szó. Ezt már nem lehet földdel letakarni. Ezen azután egyszerűen akként kell segíteni, hogy a megsikkadt és tömöttében rakott kukorica- és cirokszárat rudak segítségével oldalról és felülről szintén legalább félméternyi szalmaréteggel jól beborítjuk, a tetőt ezenkívül rudakkal jól le is nyomjuk.

A szalma itt nem annyira akadály arra nézve, hogy a molypille ne bujjék azon át, hanem inkább melegtartó, melegfokozó, hogy a hernyó fejlődésében megakadjon, idejében ne rajozzék ki és inkább elpusztuljon!

Különös helyzet támadhat ott, ahol a kukorica- esetleg a cirokszárat nagyban téglágetésre akarják felhasználni.

Ez 1927 tavaszán igen meglepett, mert megvallom, hogy erre nem gondoltam előre. Erre a célra az egyes téglágető vállalatok nagyban szoktak vásárolni kukoricaszárát. A gazdaságban az ilyen téglágetés — úgy látom — ritkán következik be és ha igen, akkor is csak kevés szárról lehet szó. Itt inkább az értéke- sebb szalmát használják fel erre. Kár a szalmának efféle pazarlásaért!

Ha valaki a kukorica- vagy cirokszárat erre a célra fel akarja használni, rakja el és őrizze azt úgy meg, mint fentebb láttuk, amikor a gőzgép fűtéséről volt szó. Sok téglágető vállalkozó amúgy is kedvezőbb helyzetben van, mert az eltevésre szánt szárat pompásan el tudja helyezni a már meglevő, üres agyagödörökben és le is tudja azokat takarni szalmával és agyaggal is.

Ha valaki a leveles kukoricaszárát nyílt, szabad trágyatelepen eteti fel, az jó, vagy legalább is némileg jobb, mintha azt felhasználatlanul hagyja, hogy korhadjon el. Hiszen a rajta rágódo, kérődző jóság leg- alább el-elcsórakozik és gyarapodik a gazda jó-rossz trágyája is. Aki ezt teszi, az egytől jól fogja tenni, ha az így taposott trágyatelep szélére kerülő, vagy arra- felé kinyomott száraz szár vastagját, amelyben kétség- telenül van hernyó, időről- időre a telep közepe felé huzatja vissza, hogy a jóság betiporhassa azt a trá- gyába, a telep levébe. Hadd vesszen és fulladjon meg a menekülni igyekvő molyhernyó!

Erre az esetre vonatkozik az, amit az előbb is mon- doztam, hogy az ilyen szabad etetéshez előre készített szárat ok nélkül ne igen bolygassuk, ne rakogassuk erre-arra, mert a moly elmenekül az ilyen, gyakran háborgatott szárból. Láttam én már februáriusban is a trágyatelep szélén levő kerítésen mászó kukorica- molyhernyót, amely a felmegegett trágyába kerülő szárból hűvösebb, biztosabb helyre igyekezett és első szerencéséjét a trágyakerítés ducában kereste!

A szabadban való etetés ilyen esetekben állandóan egy helyre rakjuk a feletetendő kukoricát és mindig olyanra, hogy az esetleg menekülő hernyó kerítéshez, duchoz, falhoz, tetőhöz ne jusson. Ha a hernyó a rakás alján marad szárból, vagy szártörmelékbe húzódott — nem baj! Ápriliséig azt is fel lehet szedni és a trá- gyába betipratni.

Sajnos, hogy a jászolból, vályuból elmenekülő her- nyó után nem szaladgálhatunk, ez jelen esetünkben hiba, de szerencse, hogy nem nagy hiba, mert a leg- több hernyó, mielőtt a kukoricaszárból elmenekülne,

Olajpogácsatorók és daralók, takarmánytüllesztők, szecskavágók, répavágók, tengerimorzsolók

ismert minőség és kivitelben kaphatók:

BÄCHER-MELICHAR-nál
Budapest, V., Vilmos császár-ut 60.

A világon minden 5-ik automobil

TEHER vagy **SZEMÉLY**
CHEVROLET

mert kis benzinfogyasztása, nagy teljesítőképessége, elpusztíthatatlan szerkezete közismert

Araink típusok szerint
5320, 6320, 6950, 8320, 8750, 9200 pengő

CENTRUM AUTÓ R.-T.
Budapest, VI., Andrássy-ut 8. sz.

Telefon: T. 256-68, T. 245-30, T. 103-48

a szárfogyasztó állat gyomrába kerül. Ami kevés megmenekül, abból még kevesebb juthat az új kukoricába!

Az őszi, a kukoricatörés után való szárvágással többet törődünk! A szárat mindig közvetlenül a föld felszínénél kell kivágni. Nem baj, ha nemesak a léggyökeres részt, hanem ha a gyökérkoronát magát is átvágjuk és ha az a szár végén rajta marad!

Érdekes ebben a tekintetben a magyar nép eszejárása és csökönysége. Van két szomszédos községünk: az egyik rendezett tanácsu nagy város, a másik meg ugyancsak népes nagyközség. Mindkettőnek népe nem egyformán, vagy legalább is nem egészen egyformán gondolkodik a szárvágásról!

A város népe a kukoricaszárat a föld felszínénél vágja ki, a község népe sokszor másfél lábnyi szármagasságban. Az előbbi jó munka, mert a hernyó a szárral együtt elkerül a földről; a másik rossz munka, mert a hernyók jelentékeny része a meghagyott hosszú szárrészen a földön marad. Az egyik, a jó szárvágó nép, a vágást régi, kopott kapából csinált, kis kapaformájú szárvágóval vágja ki; a másik nép rossz sarlóból készült szárvágóval és majdnem csak derékon sújtja a szárt. Ez utóbbi azt állítja, hogy a szárat többel egyáltalában nem lehet kivágni. Igaza van, mert egyrészt magyarunk dereka nem igen hajlós, de a szerszáma is rosszabb, mintsem hogy azzal jó és gyors munkát végezhesen, ha a szárat a vágóútes csak a közepén éri; a kapából való szárvágóval viszont már a szerszám szerkezeténél fogva is a szárat csak földszintén táján lehet egyszerre kivágni s könnyen eltávolítani.

A legnevezetesebb azonban a dologban az, hogy a rossz szárvágó falusiakat nem lehet egykönnyen rábírni a jó szárvágásra. Ezek telnek bele, míg sok hajszá és pörölés után, lassan-lassan belátják, hogy: *No jó! Hát így is lehet!* Pedig egyre látják, hogy a városi nép gyorsan és jól végzi dolgát és azután nincs, vagy legalább észrevehető baja nincs tavasszal a hosszuszárú gyökértuskók felszedésével!

Ezek szerint a kurtaszárú gyökértuskó a szárvágásnak fele munkája a hosszú száruval szemben, a kukoricamollyal szemben pedig elengedhetetlen munka! A rövid, nem száraz gyökértuskónak tavaszi felszedése elmaradhat és nem kell félnünk, hogy olyan baj lehessen, mint most, amikor ugyanazon a földön egyszerre három- és kétéves szárat is látok, amely sem a gazdának, de a földnek sem kell, mert nem bírja azt elkorhasztani, holott a kukoricamollynak telelőhelyül jól vált be.

Ahol a kukoricaszárat szabadban, szántóföldön, legelőn, a gazdaság belső területén etetik, ott a fennmaradó szárhulladékot, izéket, ha az etetésnek vége, fel kell szedni! Ha kevés és rossz, égessük el, ha több, hordjuk a trágyadombra és keverjük azt be annak nedves, trágyaleves részei közé.

A faluban, a községben, a gazdaságban, a ház körül kerítést, tetőt, malac-, vagy tyukketrecet, mezőn hidat, átjárót, gátat kukoricaszárból, cirokszárból ne csináljunk. Erre való a deszka, a lé, a zsinó, a cserép és ha mindez nincs, szászorta jobb a napraforgószár. Nálunk, hála Istennek, ez mindenkinek bőven megterem, vagy megteremhet bővében. Tegye félre azt! Hogyha nád, gyékény, szalma és más sem lesz, inkább ezt a napraforgószárat használhassa kerítésnek és egyébnek. Ebben a napraforgószárban, szerencsére, nálunk nem él meg a moly.

A községek, uradalmak, tanyák, szállások körül közvetlenül megtermő kukorica mindig elárulja, hogy ott, ebben a községben és ebben az uradalomban és ezen a tanyán a télen mi történt a kukoricaszárral és hogyan gazdálkodtak ottan vele, mert a fertőzött kukorica- és cirokszár az a meg nem vesztegethető, rideg vádló, amely a mulasztó, hanyag gazda fejére irgalmatlanul ráolvassa minden bűnét. Ez ellen a tagadás, a csürés-esavarás, a ravaszkodás hiába való igyekezet!

Erre az óvó munkára kell a hazai kukoricatermelőket állandóan tanítani és köztük élve, nem a mulasztás bírságával kell őket fenyegetni, hanem rajta kell lennünk, hogy ez az óvó munka idejekorán és okosan

történjék meg és ne kelljen a bírságot folyton emlegetni.

A nagy háború alatt, amikor a világ háromnegyede ellenünk tört és már-már Anglia is megelégette, hogy a sok tengeralatti hajója nagyon is gyakran úgy bukott alá a vízbe, hogy legénysége ne lássa azután többé az Ur Isten szabad napját: a kanadai lapok, még a tudományos szaklapok is (hiszen akkor csak ezeket olvashattam), folytonos és izgatott lelkesedéssel híresztelték, hogy az összes dominiumok, a gyarmatok, az alárendelt államok miként készülnek már az anyaországgal — Angliával — együtt a közeledő hadi támadásra és hogyan folyik a jövő teendőkről való felvilágosítás!

A gyakori lelkesítő szózat az volt, hogy „*the school-masters are on the way!*” Az iskolamesterek már uton vannak! Az pedig, hogy ezek a tanítómesterek nem hiába keltek utra, olyan igaz, mint amilyen igaz az, hogy 1866-ban is az osztrák armádiát Königrätznél a porosz iskolamesterek, vagyis a nyomukban fakadó közfelvilágosodás, a közművelődés semmisítette meg.

Keljenek hát most a hazai, a magyar mezőgazdasági iskolamesterek, a kir. gazdasági felügyelők is utra! Azt a 4000—4500 községet és annak maroknyi népét ma már könnyebb átgyúrni, eszejárását pedig jobb irányba terelni, mint akkor, amikor még sokan voltak és kevés volt a gazdasági szakember! Ebben legyen most segítségünkre a hazai közigazgatás.

Ha én tanuló és tanító vén napjalma immár nagyon is rossz fejekkel, tanuljon ám a flatalság is, hogy taníthassa azt, akinek ide való tudásra, ismeretre ma sokkalta nagyobb szükség van, mint apáinknak, sőt 15—20 évvel ezelőtt még jó magunknak is volt!

Ne gondoljon senki az ellenségre, a kukoricamollyra, a kiszabható bírságra, elzárásra — ha ugyan a kukoricamoly miatt elzárhat valakit a már deressel is dolgozni akaró vármegye —, hanem gondoljon minden arra, hogy ki-ki végezze el idejekorán szükséges teendőit! Végezze el munkáját mindenki és akkor ki az ördög is fél a büntetéspénztől? A kukoricamolytól szenvedett kár számszerű, ezerszerte súlyosabb annál a kiróható, sokszor igazán tréfás bírságiumnál, amelytől, valamint a büntető szakasztól és a benne lappangó büntetés hatásától a közigazgatás némely ága csodás eredményt vár! Az országos kukoricamoly kárt ez a befolyó pár garasnyi egyéni bírság ugyan nem ütheti helyre!

A közigazgatási észjárásnak is át kell nyergelnie és meg kell értenie, hogy a vér- és pénzzárláson kívül ma tanítani és vezetni is kell a népet, hogy miként keresse meg azt a pénzt és hogyan lehetséges az, hogy a megszükkített trianoni kettrecben is hogyan szaporodhatik a magyar — ha okosan teszi!

De hadd mondjak el végezetül még egyet!

A mi magtermő kukoricánk javarésze igen gyarló. Szinte hitvány termés! Aki kukoricatöréskor nem sajnálja a farszto munkát és végignézi a halmokban heverő, lehántott kukoricatermést, annak elszorul a lelke ezen a termésen.

Az még hagyján, hogy ahány csó csak van, az mind más és más és mind hitvány értékű. Szine, csóalakja, szemalakja, nagysága még nem bánt, de bánt, hogy fele penészes, hogy rossz benőttségű, hogy a csőnek feloldala rosszul megtermékenyült, hogy a csó javarésze vagy törpe, vagy torzalaku és hogy mindennek tetejében még milyen kevés is ez a termés! Mag kevés, csutka pedig sok!

Ez a szemrehányás, valahányszor és valahol csak megtettem azt, nem maradt soha felelet nélkül. Az első vetés pl. 1927-ben elfogyott, másodjára azt vetették, amilyen magot nehezen szerezhettünk. Ez kifogásnak kifogás és ha 1927-ben helytálló, akkor helytállónak kellene lennie Magyarországon minden esztendőben és hazai gazdaságaink 70—80%-ában, mert a penészes, ronda, hiányos, kicsi, vastag csutkájú, rövid és kevés szemű kukoricacsövet nemesak 1927-ben, hanem majdnem évről-évre látom és látom azt nemcsak az 5—6 köblös telkű gazda földjén,

hanem, sajnos, némely nagy uradalomban is, ahol csak úgy nem mindegy, mint a kisgazdáinknál sem, hogy milyen és mennyi ez a termés?

Ha annak a 10—20 uradalomnak, amely a hazai kukoricatermelés terén vezet, termése évről-évre mindenképpen ragyogó színarany, akkor kétféle mért nem lehetne a többi uradalom, a többi aprógazda termése is szakasztott olyan? Ha a mostani hanyagságunk és jóra való restségünk helyére ebben a tekintetben is a jó, a gondos munka, a jó vetőmag kiválasztása és használata és a jó mag állandó biztosítása következik be, akkor ugyanazon a területen 30—40%-kal több, szebb és így jobb kukoricatermésünk lesz, mint amennyi ott évek óta és ma is van!

Ezt fontoljuk meg és cselekedjünk is eszerint és ne papoljunk hiábavaló üres szöbeszédet, amely folyton a „többtermelést” hangoztatja, de ne adj Isten, hogy a helyéből egy lépésnyit is előbbre jutnánk! Nem a szótól, az ürestől, hanem a munkától, az alapostól lesz a jó és a bő termés!

Ez ugyan nem tartozik a kukoricamollyra, vagy a bogarász rovására, de semmivel sem kisebb hazai baj a bogarokozta bajoknál! Azért tehát el kellett mondanom itt ezt is!

Jablonski József.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Hltyra Ferenc dr.

Szopós borjúk köldökgyulladásá.

Több éven át módomban állott egy intenzíven kezelt tehenészetet megfigyelni. A tehénistálló cementtel leöntött talaját szépen tisztán tartják és gyakran fertőtlenítik s állandóan tiszta almot használnak; hasonlóképpen a borjúk tisztántartására is nagy gondot fordítanak, egyszóval megvan a legnagyobb tisztaság, amelyet egy tehenészetben kívánni lehet. A tehének ellésekor a borjúk elszakadt köldökzsinórját azonnal fertőtlenítik, lisoformos oldattal, vagy más fertőtlenítőszerrel. Az elsorolt higiénikus eljárások ellenére a köldökgyulladásban megbetegedett borjúk száma 25—30% volt állandóan. A megbetegedett borjúk köldökét fertőtlenítő oldattal mosogatták s így elhullások nem fordultak elő, elég baj volt azonban a borjúk megbetegedése, mert fejlődésükben nagyon hátráltatta őket. Megjegyzendő, hogy a szopós borjúkat a leléstől kezdve egy hónapig közvetlenül az anyjuk mellé kötötték. Végre is gondos megfigyelés után rájöttek, hogy a borjas anyák a borjúk köldökét erősen nyalják és a köldökbajokat ennek tulajdonították. A gazdaság vezetője és alkalmazottai sokat küzdöttek a köldökgyulladásos bajok ellen. A köldökbajban szenvedő borjúkat megvizsgáltatták állatorvossal és ennek tanácsára lisoformos oldat helyett 50% horszesz és 50% fakátrány keverékét használták a köldökzsinór fertőtlenítésére, hogy a szer szárító hatásával a köldök gyors beszáradását elősegítse, kellemetlen erős szagával pedig a teheneket visszatartsa a nyaldosástól, de azért a tehének tovább is nyalják a köldököt és a gyulladást köldökbaj folyton megismétlődött.

Egy másik tehenészetet szintén megfigyeltem, ahol az istálló berendezése és a szolgazemélyzet szolgálati beosztása miatt nem tarthatták az istállót olyan tisztán, mint az imént említett tehenészetben. Az újszülött borjúk köldökzsinórját nem fertőtlenítik, ennek ellenére több esztendőn át csak egy köldökgyulladásos beteg borjú fordult elő, amelynek fekvő helyzetében egy másik borjú a köldökére lépett; a beteg borjú azonban pár napi orvoslás után meggyógyult. Itt azonban a szopós borjúk az ellés után mindjárt egy elkülönített kettrecben tartatnak, szoptatáskor pedig felügyelet alatt vannak s ezért a tehen nem nyalhatja a borjú köldökét.

Ha az említett két tehenészet borjúnevelési szokásait s a vele járó körülményeket összehasonlítjuk, akkor arra a meggyőződésre jutunk, hogy a szopós borjúk köldökgyulladásos megbetegedését a tehének köldöknyalása okozza.

K. F.
kiszagda.

Kalman és László

műszaki áruk, malom, mezőgazdasági és iparüzemi anyagok üzlete
Telefon: 112-74 Budapest, VI., Jókai (ezelőtt Gyár)-utca 17. (Bejárat a Szondy-
utcai oldalon)

Fűkaszaló- és aratógéppalkatrészek

az összes európai és
amerikai gyártmányokhoz

A TÉLI "ENDA" PERMETEZÉS AZ EGÉSZSÉGES BŐ GYÜMÖLCSTERMÉS ALAPJA CHINOIN UJDEST

A cikkirő megfigyeléseire vonatkozólag megjegyezzük, hogy a születésekor átszakadt köldökzsinór fertőtlenítése állatoknál kétélű dolog. Jó és eredményes, ha a fertőtlenítést kellő szakavatottsággal, a lehető legnagyobb tisztaság szem előtt tartásával végzik, ellenben inkább árt, hogyha a sebészi tisztaság felől nem eléggé tájékozott egyén végzi s emélfogva nem egészen tiszta kezével vagy eszközével maga fertőzi a köldökzsinórt és ennek környékét, amit azután az alkalmazott fertőtlenítőszer nem mindig tesz hatásatlanná. Ezért ott, ahol nem áll kellőképen tájékozott és begyakorlott személyzet rendelkezésre, helyesebb mellőzni az eljárást, ha pedig mégis alkalmazzuk, akkor legcélszerűbb nem nyulni a köldökzsinórhoz és a tájékához, hanem a borjú köldöke alá a fertőtlenítőszerrel megtöltött eszét vagy szélesnyílású üveget úgy odatartani, hogy a köldökzsinór csonkja magától belemerüljön a folyadékba.

Rovatvezető.

IDŐJÁRÁS.

Rovatvezető: Savoly Ferenc dr.

Az idei tél hőmérsékletének előrejelzése.

Ujabbban mind számosabban foglalkoznak a hosszú idejű előrejelzés problémájával és pedig főleg a téli időszak az, amelynek az előrejelzésére különböző módszereket dolgoztak ki. Habár a tél mezőgazdasági szempontból aránylag kisebb jelentőségű, mégis fontos ezeknek a kísérleteknek figyelemmel kísérése.

A „Meteorologische Zeitschrift”-ben Groissmayr Fritz egy cikket tett közzé, amelyben összefüggéseket mutat ki Közép-Európa téli hőmérséklete, egyben Magyarország és pedig Nyíregyháza és a Nilus vízárada között. Ennek az összefüggésnek megértéséhez tudnunk kell, hogy a Nilus vízmennyisége a monszun esőktől függ, vagyis az Indiai-Oceán felett uralkodó légnyomási viszonyoktól. Abban pedig nincs semmi rendkívüli, hogy távoli kontinensek légnyomási viszonyai hatással vannak az időjárásra. Így például Cholnoky Jenő már régebben kimutatta, hogy az ázsiai légnyomási viszonyok hatással vannak Magyarországi időjárására.

Groissmayr számításai szerint a Nilus árvíz-mennyisége és a rá következő tél hőmérséklete között ellentétes párhuzamosság van, vagyis ha a Nilus árvíz-mennyisége a normálnál alacsonyabb, akkor a rákövetkező téli hőmérséklet a normálnál magasabb. Az idén, július-október hónapokban Assuánnál mérve, a Nilus árvíz-mennyisége 54,530 millió köbméter volt, ami jóval kevesebb az 1874—1926. évi normális középértékénél, amelyik 66,300 millió köbmétert tesz ki. Ezért tehát az idén a Groissmayr-féle összefüggés alapján a normálnál enyhébb tél várható. Ez a következtetés a tél középhőmérsékletére vonatkozik, lehetséges tehát, hogy a tél folyamán azért rövidebb ideig a normálnál hidegebb időjárás is fog uralkodni. Mezőgazdaságilag fontos volna tudnunk azt is, hogy az egyes téli hónapok hőmérsékleti és csapadékviszonyai milyenek lesznek. E célból szükséges, hogy a jelenlegi magyar megfigyelő állomásokra mielőbb elkészüljenek azok a korrelációs táblázatok, amelyek ilyen következtetéseket lehetővé tesznek. Ilyen táblázatot még 1915-ben közölt Steiner Lajos dr. Nagyszébenre és Árvaváraljára vonatkozólag, amely állomások most megszűnt területen lévén, szükséges, hogy készüljenek hasonló táblázatok a jelenlegi Magyarország területére is.

A téli időjárásnak négyféle típusát különböztetjük meg és pedig száraz-hideg, nedves-hideg, száraz-enyhe és nedves-enyhe. Mindezek a mezőgazdasági munkák szempontjából más és más elbírálás alá esnek. Az őszi vetés szempontjából legkedvezőbb a hideg, de csapadékos tél, mérsékelt hótakaróval, a trágyázásnál legalkalmasabb a hideg, vagy az enyhe, de száraz tél. Ugyancsak az enyhe, de száraz idő lehetővé teszi a szántás elvégzését is, egyidejűleg lehetséges ilyenkor a juhok és szarvasmarhák hosszabb ideig való legeltetése, ami a takarmányozás szempontjából megtakarítást jelent.

A hosszúidejű előrejelzésnek különösen a rét-trágyázás szempontjából van nagy jelentősége, mert ha a trágyázás után nedves esztendő következik,

akkor bőséges szénatermés várható, ha azonban a trágyázás után száraz idő jön, úgy a rét kiséül.

A téli időjárás részletesebb, legalább egyes hónapokra való előrejelzése lehetővé tenné a gazdának a gazdasági munkák beosztását és azt, hogy mindent a maga idejében végezzen el, nehogy a kedvezőtlen időjárás következtében kárt szenvedjen.

gellénfalvi Gellén Sándor dr.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Ebben a rovatban csak a közérdeklő kérdésekre adjuk meg a választ, ezért tessék állandóan figyelemmel kísérni a „Szerkesztői Üzenetek”-et is.

A szerkesztőséghez csak a lap szellemi részére vonatkozó levelek intézendők: hirdetési, lapreklamációs, címváltoztatási stb. ügyekben tessék egyenesen a kiadóhivatalhoz fordulni.

Figyelmeztetés.

Lapunk 1. olvasóinak ama leveleit, amelyekben különleges szakkérdéseket vetnek fel, vagy amelyekhez vizsgálati anyagot is mellékelnek, egyrészt a sürgösségre való tekintettel, másrészt pedig a szakszerű elintézés céljából átesszük az arra illetékes állami szakintézetekhez, amelyek a felnek közvetlenül megadják a felvilágosítást. A 39,850/1926. számú F. M. rendelet értelmében azonban bizonyos megállapított, mindenre mérsékelt, hivatalosan elszámolandó díjakat számítanak fel az állami intézetek. Mindazokban az esetekben tehát, amikor a válasz sem a szerkesztői üzenetek, sem a „Levélszekrény” stílus kereteiben el nem fér, az olvasók valamely állami szakintézettől közvetlenül kapnak felvilágosítást s úgy hisszük, hogy a gyors és szakszerű elintézés hasznáért nem sajnálják a követelt kisebb összegeket. Egyébként az intézetekhez a fel közvetlenül is fordulhat.

Szerkesztőség.

Métélykór juhokban. 19. sz. kérdés. Juhaimat április 28-án feketetalaju, bérelt legelőre hajtattam. A juhok az előző év nyarat gazdaságom homokos legelőjén töltötték és az egész tél folyamán mindössze 4—5 darab hullott el, amelyekben mételeyenek nyoma sem volt. Téli takarmányuk buza- és zabszalma, kevés kétéves széna és ellés előtt löheréből és burgonyából állott. Az állományt április közepén lépfene ellen ojtattam. Ezután egy elhullás sem fordult elő és az állomány a legjobb kondícióban volt. A legeltetés megkezdése után két hétre 1, három hétre rá újra vagy 4 anyajuh pusztult el, amit annak tulajdonítottam, hogy a juhok szabadban háltak. Junius végén, a nyírás után, feltűnt az állatok nagy leromlottsága. A bányások, amelyek még csak a bérlegelőn legeltek, szőrüket hullatni kezdték. Ezután az elhullás gyakorivá vált. A július 4-én megvizsgált 1 darab juhban és 1 darab bányában az állatorvos apró mételeyeket állapított meg. Tanácsára a nyáját hazahajtottam és distoloztattam, de mivel a juhok egy része már vízkóros volt, még ezután is sok elhullott belőlük. Az állatorvos szerint a legelőt körülvevő árokban vízcsiga is volt és nagyobb esőzésekor a víz a legelő egyes részein megállott. Kérem szíves felvilágosításukat, hogy mennyi idő szükséges a mételey kifejlődéséhez, illetve ahhoz, hogy láthatóvá váljék, annak megállapíthatása céljából, hogy hol történt a fertőzés.

G. D.

Felelet a 19. sz. kérdésre. A közölt adatokból nem állapítható meg szabatosan a juhok elhullásának oka. Minthogy az előzmények szerint nagyon valószínű, hogy a legelőre hajtás előtt a nyájban nem volt mételeykór, viszont az elhullások már két héttel a legeltetés után kezdődtek, az elhullások nem állhattak oki kapcsolatban mételeykórral, mert ilyen rövid idő alatt a mételeyes fertőzés után a juhok nem romolhatnak le annyira, hogy vízkóroságha essenek. Az a körülmény, hogy a július hónap elején felboncolt felnőtt juhban és bányában apró mételeyeket találtak, nem bizonyítja az ellenkezőt, mert egyfelől nem lehetetlen, hogy az elősködők az ártalmatlan lánzszaalaku mételey példányai voltak és mert másfelől, ha netalán mégis a közönséges májmételey fejletlen alakjai voltak az állatokban, azok rövid otlétük ideje alatt nem sorvaszhatták le a juhokat a vízkórság kifejlődéséig. Még azt is fel lehetne hozni az elhullásokat okozó betegség mételeykóros természetét ellen, hogy a distollal való kezelés nem állította meg az elhullásokat, holtott a közön-

séges májmételey okozta betegség a juhokban a mételeyek elhajtása után bármely szakban gyógyulni szokott. Ilyen körülmények között az elhullások okát másban kell keresni. Ha a legelő megfelelő volt, úgy vagy gyomorférgességgel vagy valamely lassu lefolyású fertőző betegséggel kellene számolni. M. J. dr.

Interpelláció az állati ojtóanyagok ügyében.

Nemcsak lapunk tette ismerteitén már szóva az állati ojtóanyagok termelése és forgalma terén mutatkozó visszas jelenségeket, hanem ez több ízben foglalkoztatta az OMGE-t, nemkülönbön a vármegyei gazdasági egyesületeket és a mezőgazdasági kamarákat is. Legutóbb ez év nyarán tárgyalta ezt a kérdést az OMGE állattenyésztési szakosztálya és igazgatóválasztmánya és újabb felterjesztést intézett a földművelésügyi miniszterhez az e téren mutatkozó visszas jelenségek gyökeres kiküszöbölése érdekében. A földművelésügyi minisztérium több ízben megpróbálkozott már a kérdés rendezésével, de eddig a magánintézeteknél, csak ármérsékelt tudott elérni, az állami szérumtermelő intézetnél eszközölt mérsékelt árszabályozás sem elégíti ki a kívánalmakat. Különösen azonban rendezetlen maradt a jutalékrendszer és több más visszas kérdés.

Ezért örömmel értesülünk arról, hogy farkasfalvi Farkas Géza országgyűlési képviselő, akinek több mezőgazdasági vonatkozású tartalmas és helyesirányú felszólalása keltett már figyelmet, az ojtóanyagok ügyét a képviselőház november 23-i ülésén interpelláció alakjában újból napirendre hozta és a kérdést a politikai érdeklődés előterébe állította. Az ügy jelentőségére való tekintettel a következőkben szövegesen közöljük az interpellációt megközelítő beszédnek rövid, de tartalmas és minden fontos szempontra kiterjedő szövegét, amely fedi az interpellációban foglalt kérdéseket és így feleslegessé teszi ezek közlését. A beszédet minden oldalról meleg érdeklődés és helyeslés kísérte, ami a legjobban igazolja a kérdés felvetésének időszerű és szükséges voltát. Ugyancsak teljes szövegében közöljük Mayer János földművelésügyi miniszter választát, amelyből örömmel állapíthatja meg a gazdaközönség, hogy a miniszter el van szánva az eddiginél messzebbmenő és erélyesebb lépések megtételére.

Reméljük és kívánjuk, hogy amit ezen a téren a gazdatársadalmi szervezeteknek elérni nem sikerült, ezt most megvalósítja a politikusok és agrárérzelmű képviselők érdeklődése és megmozdulása.

farkasfalvi Farkas Géza a következő beszédet mondotta:

Állategészségügyi kérdésekben a földművelésügyi miniszter

ur már eddig is igen sok udvos és mélyreható intézkedést tett. Ezek az intézkedések tanulmányosul szolgálnak arra, hogy a miniszter ur teljes tudatában van annak, hogy az állategészségügyi kérdések állattenyésztésünk szempontjából milyen óriási fontosságnak. Ezért teljes bizalommal fordulok hozzá interpellációmmal.

Az állati járványos betegségek tudvalevőleg igen nagy károkat okoznak állatállományunkban és ezért itt intézkedés feltétlenül szükséges. Az egyedül mód az, hogy az ojtóanyagokat olcsóbbá tegyünk s ezáltal az ojtás általánossá válhassék, mert nálunk ma még az ojtóanyagok ára szinte kétszerese a külföldi árak. Ugyanis Csonka-Magyarországon az állami intézetek kívül öt intézet — három nagyobb és két kisebb — termeli az ojtóanyagokat és szérumokat. Ennyi intézet elég volna Nagy-Magyarországnak is. Hiszen ezáltal az adminisztrációs személyi és üzemeltetési költségek, tantünetek olyan magasra rúgnak, hogy ezek feltétlenül megbosszúlják magukat az ojtóanyagok áránál. Ez az egyik oka a drágaságnak. A másik oka az — amint a földművelésügyi tárca költségvetésénél is már említtem bátorítottam —, hogy ezek a magánintézetek kartellben vannak és egyfelől alkotják azoknak a gazdát fojtogató kartelleknek, amelyekből körülbelül 75 van Magyarországon. A harmadik oka a drágaságnak az, hogy az ojtóanyagok és szérumok forgatombahozatalánál a jutalékrendszer divik. Jutalékokat kap ill mindenki, jutalékokat kap az állatorvos, jutalékokat kap igen sokszor a gazdatiszt, jutalékokat kap a gyógyszerár és én nem tudom ki mindenki. Ez a legnagyobb immoralitás.

Az 1905. évi 23,562/3. földművelésügyi miniszteri rendelet eltűnt az állatorvosoknak, hogy az ojtóanyagtermelő intézetektől jutalékokat fogadhassanak el. Már most mi történt ennek a rendeletnek megkerülésére, vagy magyarul mondva: kijátszására? Minden ilyen intézet alkotott magának egy külön szövetkezetet, beszerzési szövetkezet címen, amely szövetkezetek azután vígan folytatják a gazda zsebének rovására azt, amit a földművelésügyi minisztérium eltűnt.

RÉTI ZOLTÁN állatbizományos

BUDAPEST, IX. kerület, Sertésvásártér.
Leveletim: Réti Zoltán, Budapest, IX., Sertésvásártér. — Táviratim: Réti Budapest Sertésvásártér
Telefon: József 346—29, József 343—03 Lakástelefon: József 318—11

Foglalkozik a ferencvárosi vásárokon sertés, szarvasmarha, borjú és juh bizományi eladásával. Hízott és sovány sertések, zsír, szalonna és hus adás-vételnek közvetítésével. — Kívánatra vásári jelentéseimet díjmentesen küldöm és szakszerű felvilágosítással szolgálok. 1608

Lóhere és lucerna

bértisztítását és ólomzárólasát szakszerűen és jutányosan vállalják
Mayer Henrik és T.
vetőmagnagykereskedők, Budapest, V., Balaton-utca 16. szám

En lehetetlennek tartom, hogy ilyen nyilvánvaló, napnál világosabb kijátszás megállítására ne legyen törvényes eszköz. Ez a dolog már annyira megy, hogy egyes ilyen intézetek már a diploma megszerzése előtt ügynökökkel felkerestetik a leendő állatorvosokat, ellátják őket műszerekkel, tankönyvekkel, azzal a megállapodással, hogy ezeket az illetők le fogják törleszteni majd akkor, amikor állatorvosok lesznek, a megrendelő ojtóanyag után járó jutalékból. Ezek a szövetkezetek tehát már jóelőre magukhoz láncolják ezeket a leendő állatorvosokat a gazda rovására. Más esetben egyszerűen kiszolgáltatják a jutalékokat. Harmadik esetben pedig akként járnak el, hogy a magyar állatorvosok gazdasági szövetkezetének nyilvántartási lapján vezetik a jutalékokat.

Állatorvosi karunk igazán európai színvonalon van és nekem biztos tudomásom van arról, hogy ez már öket nagyon bántja és mindent elkövetnek, hogy ettől szabadulhassanak. De ez már egészen rendszerré vált, az állatorvosok elszakítottan, külön-külön nem tudnak semmit tenni. Hiszen ök kerülnek a legkellemtlenebb helyzetbe, mert minden egyes ojtóanyag-rendelésnél ki vannak téve annak, hogy az állattartó gazda kételkedik abban, hogy tényleg szükséges-e az ojtás, vagy pedig az állatorvos csak azért kívánja, hogy a jutalékokat megkapja.

Meggyőződésem az, hogy amellet, hogy az állatorvosok igen sokat nyernének morálisan azáltal, ha a jutalékrendszer megszüntetnének, anyagilag sem veszítenének, mert ezáltal az ojtóanyag olcsóbbá lenne és az ojtás általánossá válnék. A munkadíjtöbblet által azután az állatorvosok bőven kárpótolva lennének a megalázó jutalék elvesztéséért.

De ennél még nagyobb immoralitás az, hogy egyes gazdasítztek is kapnak jutalékokat a gazdaságok részére rendelt szérumok után. En azt hiszem — és ebben szakemberek véleményével találkozom —, hogyha a jutalékrendszer megszüntetnének, az ojtóanyagoknak és szérumoknak árai körülbelül 20—25—30%-kal lennének olcsóbbak.

A negyedik oka a drágaságnak az, hogy az állami ojtóanyag-termelő intézet a legszükségesebb, a legdrágább szérumot, a sertéspestis elleni szérumot, továbbá a májmételey elleni orvosságot szolgáló disztol nem termeli, így a magánintézetek minden ármérséklő hatás nélkül szabadon határozzák meg ezeknek az árait. Már pedig állattalományunkat éppen ez a két betegség pusztítja a legjobban: a sertéspestis és a mételey. Egész vidékeket ismerek, ahol éppen azok, akikről leginkább kötelességünk gondoskodni, a kisgazdák, a szegényebb gazdák, nem merik igénybe venni ezt a két szert, mert visszaritadnak az ojtási költségek nagyságától. Például hozom fel a következő esetet. Közelmében van egy gazdaság, amelynek dolgoit a legpontosabban ismerem. Ez 18 sertést szérumoztatott pestis ellen, pusztán ezért a szérumért fizetett 140 pengő 71 fillért, tehát egy sertés szérumozásához szükséges anyag 7 pengő 81 fillérébe került. Már most méltóztassék ehhez hozzávenni az ojtási díjat. Ha egy kisgazda 4—5 sertést szérumoztat s ha az állatorvos messze lakik, egy-egy malac ára feltétlenül ráemeg a szérumozásra. Azt hiszem, hogy egy kimondottan agrár államban, ahol mindenki abból él, amit a gazda termel és produkál, illetve nem szabad megengedni és ha nincs törvényes intézkedés ennek megállítására, akkor kell hozni ilyen.

A disztolra nézve lesznek bátor még néhány szót szólni. A földművelésügyi miniszter ur igen értékes közbelépésére tavasszal csökkent a disztol ára. Erre mi történt? Egyszerre nagyobb adagolás kellett a disztolból, mint amennyit eddig használtak. Nem tudom, rosszabb volt-e az anyag vagy nem, de a gazda most ugyanugy van, mint régen, mert most is ugyanannyit kell fizetnie.

A disztolnál nagy nehézség az, hogy az nem ojtóanyag, hanem gyógyszer és annak egyedárusítására egy kémiai gyárnak van szabadalma. Az állami ojtóanyagintézet csak abban az esetben termelhetné, ha egy megegyezés jöhetne létre, de ha nem jön létre, az sem nagy szerencsétlenség, mert hiszen tudvalevő, hogy Németországban a májmételey ellen igen értékes és a disztollal egyenértékű orvosságok vannak. Azt hiszem, hogy erre az utra kellene térni abban az esetben, ha megegyezés nem jönne létre.

A bajokat megelőzve, méltóztassanak megengedni, hogy most kifejtem azokat a módokat, amelyekkel az orvoslást lehetségesnek tartom. Az első dolog volna — ami más esetekben is fontos — a kartelkérdésnek törvényes szabályozása. A másik kérdés az, hogy felszereljük az állami ojtóanyag-intézetet a még hiányzó anyagok termelésével, azzal kibővítsük, még pedig disztol-, a sertéspestis elleni szérum-termeléssel vagy e helyett más preparátum termeléssel. A harmadik dolog volna a jutalékrendszernek minden módon való megakadályozása. Ennél a kérdésnél azonban nagyon vigyázni kell. Nem akarok erre bővebben kitérni, de azért hangsúlyozom, hogy nagyon vigyáznunk kell ennél a kérdésnél, mert ha csak egyedül az állami ojtóanyagintézetnél szüntetik meg a jutalékrendszert, akkor az állami intézet nem fog prosperálni, akkor azt elsorvadásra ítélik, hanem egyszerre az összes intézeteknél minden eszközzel meg kell szüntetni. A negyedik eszköz volna szerény véleményem szerint — nem tudom, könnyen lehetséges-e ez —, hogy az összes ojtóanyag-termelő intézeteket összehozzuk, koncentráljuk állami felügyelet alatt, állami részesedéssel, esetleg az állattartó gazdák bevonásával és az állam részére az ármegállapító jognak feltétlenül fenntartásával.

Ezáltal ismét 20—30%-kal tudnám olcsóbbá tenni az ojtóanyag-szérumot. Hogy ez lehetséges, azt mutatja a német példa, amennyiben Németországban 13 ilyen intézet fuzionált Vereinigung Deutscher Impfstoffwerke cím alatt.

Teljes bizalommal fordulok ezekkel az eszmékkel és ezekkel a kérdésekkel a t. földművelésügyi miniszter urhoz.

Az interpellációra Mayer János földművelésügyi miniszter a következő választ adta:

Nemcsak saját tapasztalatomból, de a hozzám beérkező panaszokból is régóta tudom azt, hogy nálunk az ojtóanyagok és szérumok ára nincs arányban az állattarakkal. Az elmúlt év október hó 20-án e tárgyban az összes szérumtermelő magánintézetek termelőit, valamint a gazdatársadalom érdekképviselőit tárgyalásra hívtam össze, amelynek eredménye az volt, hogy a lépfene elleni ojtóanyag árat az állami szérumtermelő telepen 4500 koronáról 3750 koronára, a magánintézeteknél 6000-ról 4750 koronára, a sertésorbánc elleni ojtóanyag árat az állami intézetnél 3000 koronáról 1825 koronára, a magánintézetek 4000 koronás árat 2500 koronára mérsékeljük, a sertéspestis-szérum árat pedig, amelynek termelésével az állami intézet nem foglalkozik, a magán-

intézetek literenként 1.800.000 koronáról 1.500.000 koronára mérsékeljük.

Ha már most ezekkel a mérsékelt árakkal szembehelyezzük a külföldi árakat, a következő képet kapjuk. A lépfene elleni ojtóanyagok az állami intézetek 3750 és a magánintézetek 4750 koronás árával szemben Németországban a lépfene elleni ojtóanyagoknak hasonló kéttized köbcenitigrammos adagolása mellett 2040 korona az ára, Jugoszláviában ugyan csak ilyen adagolás mellett 1004 korona, a sertésorbánc elleni ojtóanyag ára az állami szérumtelep 1825, illetve a magánintézetek 2500 koronás árával szemben Németországban 680 korona, Jugoszláviában pedig 1250 korona.

Amint ebből méltóztatnak látni, az igen t. képviselő ur teljesen helyes nyomon járt akkor, amikor erre a fontos közgazdasági kérdésre és az e tárgyban teendő intézkedésekre a közfigyelmet ráterelte. En újra egy megkeresést intéztem a szérumtermelő magánintézetek vezetőihez és felhívtam figyelmüket, hogy a mai árakhoz és a mai termelési viszonyokhoz mérten mérsékeljék az árakat. A válasz az volt, hogy egyetlen intézet sincsen abban a helyzetben, hogy a mai árakat mérsékelhesse.

Az én álláspontom az, hogy semmiféle gyártásnál, semmiféle szükségleti cikk előállításánál ne vegye a kormány kezébe a gyártás folytatását és az üzemet. Hagyjunk mindenféle gyártást és termelést a privat tevékenységnek, mert hiszen igen kevés haszon szokott származni ebből az államban. Rendszerint kevés haszonnal zárnak a mérlegek ott, ahol az állam maga gazdálkodik, vagy maga gyárt, különösen ipari téren. Ha azonban azt fogom látni, hogy semmiféle intézkedésnek fogantatja nem lesz, akkor kénytelen leszek radikálisabb eszközökhöz nyulni és az állam teljes befolyását érvényesíteni az árak mérséklésére. Mert hiszen miről van szó? Itt nem másról van szó, mint Magyarország állattalományának megvédéséről, az állatbetegségek ellen való eszközöknek, védekezési módokatoknál általánossá tételéről. Hiszen azért nem tudjuk a preventív intézkedéseket, az ojtásokat általánossítani, mert annyira drágák a védőszerek, hogy a gazda rendszerint inkább viseli azt a kockázatot, amely az állat elhullásával jár, mint a nagy költségbe kerülő preventív intézkedéseket, illetőleg a preventív ojtásokat.

Ami az interpelláció második pontját illeti, arról nincs tudomásom, hogy a szérumtermelő intézetek az árak megállapítása szempontjából kartelben volnának. Tény azonban az, hogy az összes intézetek árai mindig egyformák. Nvitt kartel közöttük nincs, de hogy valamely bizalmas megállapodás van-e közöttük, arról nincs tudomásom.

Hogy az igazgatósági tagok milyen tantiémeket vagy jutalmakat kapnak, arról nincs tudomásom. De ha tudomásom volna is, ezeknek mértékére hatást gyakorolni én egyáltalában nem tudnék, hiszen ezek magánintézetek, amelyek a kereskedelmi törvény alapján végzik dolgaikat. Állami beavatkozásra itt semmiféle jogom sincsen.

Ami az interpelláció harmadik pontját illeti, hogy t. i. az állatorvosoknak a megrendelt védőszerek után jutalékokat fizetnek, ez már régi hába, amelyre vonatkozólag már elődeim is adtak ki rendelkezéseket. Nemesak a citált 1905. évi rendelet volt, amelyre az interpelláló képviselő ur hivatkozott. Utóbb 1920-ban is adott ki egyik elődöm rendeletet, amelyben szigorúan megtiltja a m. kir. állatorvosoknak azt, hogy az állati védőszerek megrendelésénél a szállítótól bármilyen jutalékokat elfogadjanak. En ennek a rendelkezésnek szigorú végrehajtását és érvényesítését fogom eszközölni. Ahol visszaélés történik, fegyelmű uton fogok eljárni az illető állatorvossal szemben.

Ami a disztol-gyártást illeti, teljesen helyesen jegezte meg a t. képviselő ur, hogy ez az érdekelt gyár privilégiumot élvez, tehát itt sem az államnak, sem pedig az egyes magánintézeteknek nincs joguk, hogy ugyanazt a védőszert gyártsák és így konkurenciát csinálhassanak. Az állatorvosi tudomány mindenestire hamarosan el fog érni oda, hogy nemesak egy privilegizált gyár vagy cég fogja előállítani a disztolt, hanem a megfelelő verseny itt is hamarosan létre fog jönni. Akkor azután nem fog mint egyedürcikk szerepelni ez az orvosság, hanem megfelelő konkurencia révén egy olyan normális ár fog itt is kialakulni, amely lehetővé teszi a védekezést.

Ami a sertéspestis szérumának termelését illeti, a szérum-termelőtelep kibővítésének kérdésével szintén foglalkozunk. Ha a szérumtermelő magáncégekkel megállapodni nem tudunk és ha minden kérelmezés hiábavaló lesz velük szemben, akkor bármennyire is óvakodom attól, hogy ezeknek érdekeibe mélyen belenyuljak és érdekeiket mélyen érintő olyan intézkedéseket tegyek, amelyek ezeknek a szérumtermelő-gyáraknak termelésére veszélyesek, intézkednem kell, mert hiszen állategészségügyi és közgazdasági szempontból feltétlenül szüksége van erre. Ha nem járulnak hozzá ezek, akkor meg kellene mégis tennünk. Éppen azért nekünk mezőgazdasággal foglalkozóknak, óvakodnunk kell attól, hogy nehézségeket foglalkozóknak ezeknek az intézeteknek, amelyek azután létüket és fennállásukat veszélyeztetik. Nekünk igenis támogatnunk kell őket és azon kell lennünk, hogy minél több hasonló intézet legyen és a szükséges védőeszközök rendelkezésünkre álljanak. Csak abban az esetben megokolt azután az intézkedés, ha kartelből és bizonyos titkos megállapodásokból kifolyólag olyan árakat szabnának meg, amely árak a normális termelési árakat messze meghaladják és az állattarakkal arányban nem állanak.

Ismétlem, mindent el fogok követni, hogy ezt az anomáliát megszüntessem. Remélem azonban, hogy a szérumtermelő intézetek belátása be fog következni és ök maguk feleslegessé tesznek minden radikálisabb intézkedést annál is inkább, mert hiszen a közeli napokban általam benyújtandó egészségügyi javaslatban teljes felhatalmazást fogok kérni törvényhozással abban a tekintetben, hogy a védőszerek, állati ojtóanyagok és szérumok árának megállapításánál teljes hatáskörben intézkedhessem.

A miniszter választát úgy az interpelláló képviselő, mint a képviselőház tudomásul vette.

Dohánybevéltási gazdasági szakértők kinevezése.

Somssich László gróf, az OMGE elnöke, az 57,231—1907. számú m. kir. pénzügyminiszteri rendelet felhatalmazása alapján, az illetékes Vármezei Gazdasági Egyesületek kijelölése mellett, az 1927. évben a m. kir. kincstár részére termelt dohányok beváltása

tartamára az egyes m. kir. dohánybevéltő hivatalokhoz gazdasági szakértőkké, illetve szakértőhelyettesekké a következőket nevezte ki:

1. A budapesti m. kir. dohánybevéltő hivatalhoz: szakértő Geréby Imre földbírtokos, Szabadszállás; helyettes Szilassy József földbírtokos, Tápóbielska.

2. A battonyai m. kir. dohánybevéltő hivatalhoz: szakértő Weirich Lajos nagybérli, Justinafor, u. p. Gáboros, Békés megye; helyettes Lakatos János földbírtokos, Battonya.

3. A békésabai m. kir. dohánybevéltő hivatalhoz: szakértő Pfeiffer István m. kir. gazd. tanácsos, ny. gazd. e. titkár, Békésabai, Haán-utca 10.; helyettes Solyómy Lipót gazd. e. titkár, Békésabai, Ferenc József-tér 6.

4. A debreceni m. kir. dohánybevéltő hivatalhoz: szakértő Pásztor Ferenc földbírtokos, Debrecen, Hatvan-utca 60.; helyettes Vajda István gazd. e. titkár, Debrecen, Piac-utca 61.

5. A faddi m. kir. dohánybevéltő hivatalhoz: szakértő Zdráhál Gyula, Fadd; helyettes Tóth Kálmán, Fadd.

6. A hajdudorogi m. kir. dohánybevéltő hivatalhoz: szakértő Baghy Károly Hajdudorog; helyettes Némethy Zoltán m. kir. gazdasági szaktanár, Hajdudorog.

7. A jászberényi m. kir. dohánybevéltő hivatalhoz: szakértő Csepregy Mihály, Jászberény; helyettes Vallus István, Jászberény.

8. A kápolnai m. kir. dohánybevéltő hivatalhoz: szakértő Hrabovszky Géza, Eger; helyettes Ridarcs Miklós urad. intéző, Kápolna.

9. A kiskunfélegyházi m. kir. dohánybevéltő hivatalhoz: szakértő Hoffer József dr., Kiskunfélegyháza; helyettes Terjány Gyula dr. földbírtokos, Kiskunfélegyháza.

10. A kispárdai m. kir. dohánybevéltő hivatalhoz: szakértő Pika Miklós okl. gazda, Oros; helyettes Vay Dénes okl. gazda, Rohod.

11. A mezőkövesdi m. kir. dohánybevéltő hivatalhoz: szakértő vitéz Horváth Árpád m. kir. gazd. felügyelő, Mezőkövesd; helyettes Madarassy Pál gazdálkodó, Mezőkövesd.

12. A miskolci m. kir. dohánybevéltő hivatalhoz: szakértő Vértessy Tivadar m. kir. gazd. tanácsos, ny. gazd. e. titkár, Miskolc; helyettes Wittner Kálmán m. kir. gazd. felügyelő, Miskolc.

13. A nagyatádi m. kir. dohánybevéltő hivatalhoz: szakértő Kiss Gyula urad. jószágfelügyelő, Simongát; helyettes Geleta István urad. főintéző, Tarany.

14. A nagydorogi m. kir. dohánybevéltő hivatalhoz: szakértő Kurz István földbírtokos, Uzborszád; helyettes Karkus János bérli, Fadd.

15. A nagykálloi m. kir. dohánybevéltő hivatalhoz: szakértő Pelsöczy Béla földbírtokos, Nagykálló; helyettes Grohmann Gyula, Nagykálló.

16. A nagylétei m. kir. dohánybevéltő hivatalhoz: szakértő Derzsy László földbírtokos, Gőzhat, u. p. Nagyléta; helyettes Dobsa Sándor bérli, Álmosd.

17. A nyírabátori m. kir. dohánybevéltő hivatalhoz: szakértő Keéky László ny. községi jegyző, Nyírabátor; helyettes Cserdy József okl. gazda, Nyírcsád.

18. A nyíregyházi m. kir. dohánybevéltő hivatalhoz: szakértő Papp Géza vármegyei gazd. e. titkár, Nyíregyháza; helyettes Szalay Béla ny. urad. intéző, Nyírpazony, Szőlőhegy.

19. A polgári m. kir. dohánybevéltő hivatalhoz: szakértő Horváth János, Polgár; helyettes Palánky Dezső ny. urad. intéző, Polgár.

20. A rakamazi m. kir. dohánybevéltő hivatalhoz: szakértő id. Mihályi György, Tiszamaggyfalu; helyettes Stampf György, Rakamaz.

21. A szolnoki m. kir. dohánybevéltő hivatalhoz: szakértő Zabráczy György, Szolnok; helyettes Fényes Kálmán, Szolnok.

22. A tiszaroffi m. kir. dohánybevéltő hivatalhoz: szakértő Waldeck Hubert gróf, Tiszaroff; helyettes Jancsó Géza, Tiszaroff.

23. A vásárosnaményi m. kir. dohánybevéltő hivatalhoz: szakértő Szabó Béla intéző, Vásárosnamény; helyettes Máthé Béla földbírtokos, Vásárosnamény.

24. A jászvásári m. kir. dohánybevéltő hivatalhoz: szakértő Visky István, helyettes Simon Ferenc, Jászvásár.

VEGYESEK.

A lenese árjegyzése.

— Levél a szerkesztőséghez. —

Legyen szabad a termények áralakulásába való alábbi észleletemet közölnöm:

Hogy mennyire megokolt a gazdatársadalomnak az a törekvése, hogy a mezőgazdasági termények áralakulásánál jogos befolyását érvényesíthesse, azt — sokak előtt talán jelentéktelennek látszó, de szerény véleményem szerint jellemző — értesülésem is támogathatja.

Alsó-Borsodban gazdálkodván, lensetermeléssel is foglalkozom és kell érdeklődnöm e termény áralakulására iránt.

Az idei termésű lenese ára igen nyomottan indult. Hallottuk, hogy igyekezzünk mielőbb tudni az idei

lencsén, és olesó kiderült, román

Hónap rovatába hónapok matutottabb árak lapjaink

Mult havi st. ettől lenese

Hogy magas a után egy vagy a más'kra, termény tendenci

Önkén lencseter leng a l. termés ö összevása

agyező Mikor jogos be részéről

Marad telettel

A .K ünnepe (98—99.)

Ümadó teendő k népjóléti

Geisz Je érdemes kormány

Kineve művelést mérnökő erdőtaná

Eljegyz Góts Ján

A M igazgatóv Országos előtt 11 ó

ben (Bud válsztnm hívja ta vétele.

Állapítot szetek b megejtett többi g

mányi g van, így galicatan helyegbe

mellett, f

Nemze romfiten földműv

dalmi f baromfik Horth

nyok. v János p és Valkó

jelentett és házir nevelőhá

baromfit bírálóbiz elnöklete

este van december és Haszo

12 órak adások l ségéről tartani.

galamb amely a fog felre Haszoná nyen 29-es Tekintet rendezet kívánság sülete (E utazásra helyegbe eseten.)

Érteke tetele t Egyesül

lencsén, mert két hét múlva jön a nagymennyiségű és olcsó román és orosz lencse. A román lencséről kiderült, hogy az csak „tevédes”, mert az idén a román lencsetermés nagyon gyenge volt.

Hónapok óta figyelem napilapjaink közgazdasági rovatában a „magpiac” árjegyzéseit. A lencse ára hónapokon át „prima lencse 50—55” árjegyzést mutatott, holott nekünk gazdáknak ennél jóval magasabb árakról is volt értesülésünk. Még a folyó hó 8-1 lapjaink is ezt az árjegyzést hozták.

Mult hó 9-ére virradóra a lencse árjegyzése több havi stagnálás után körülbelül 40%-kal felszökött és ettől a naptól kezdve a „magpiac” rovat „prima lencse 70—80” árjegyzést mutat.

Hogy mi okozta a lencsének ezt a hihetetlenül magas áremelkedését hónapokon át tartó stagnálás után egyik napról a másikra és hogy vajon az Ézsau vagy a Jákob lencséje szilárdult-e egyik napról a másikra, amidőn mezőgazdaságunknak minden egyéb terménye inkább nyomott, inkább lemorzsolódó ártendenciát mutat, nem tudom.

Önkéntelenül arra gondol az ember, hogy az idei lencsetermés összevásárlása előtt az érdek az volt, hogy a lencse ára nyomott legyen, míg az idei lencsetermés összevásárlása után az érdek az lett, hogy az összevásárolt lencsének az ára egyik napról a másikra, a jegyzés szerint 40%-kal felemelkedjen.

Mikor fog a gazdatársadalom az áralakulásra való jogos befolyásának érvényesítése céljából a maga részéről f. szervezkedni.

Maradtam az igen tisztelt Szerkesztőségnek tisztelettel
dr. Bethlen Pál gróf

A „Köztelek” legközelebbi száma a közbeeső ünnep miatt folyó hó 11-én fog megjelenni kettős (98—99.) számként.

Cimadományozás. A kormányzó a miniszterelnöki teendők ideiglenes ellátásával megbízott m. kir. neppolitikai és munkaügyi miniszter előterjesztésére Geiszl Jenő szombathelyi földbirtokosnak közhasznú érdemes tevékenysége elismerésül a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta.

Kinevezés. A kormányzó a magyar királyi földművelésügyi miniszter előterjesztésére az állami erdőmérnökök személyzeti létszámában Boór Károly erdőtanácsost főerdőtanácsossá kinevezte.

Eljegyzés. Vítay Piroskát Abádszalókon eljegyezte Góts József dr., a dormándi gazdaság infézője.

A Mangelitenyésztők Országos Egyesületének igazgatóválasztmányi gyűlése. A Mangelitenyésztők Országos Egyesülete december hó 12-én, hétfőn délután 11 órakor az OMGE székházának tanácstermében (Budapest, IX., Köztelek-utca 8., I. em.) igazgatóválasztmányi gyűlést tart, amelyre ezúton is meghívja tagjait. **Tárgysorozat:** 1. Újabb tagok felvétele. 2. A központi bírálóbizottság által megállapított bírálati irányelvek bejelentése. 3. A tenyészetek bírálatának tervezete és beszámoló az eddig megejtett bírálatok eredményéről. 4. Intézkedés a további teendőkre vonatkozólag. Az igazgatóválasztmányi gyűlés az OMGE által rendezett gazdahéten van, így a felutazó gazdáknak kívánságukra a Mangelitenyésztők Országos Egyesülete 80 fillérnek bélyegben, vagy pénzben való előzetes beküldése mellett, feláru utazásra jogosító igazolványt küldhet.

Nemzetközi baromfiállítás Budapesten. A Baromfitenyésztők Országos Egyesülete most tartja a földművelésügyi kormány és az összes gazdatársadalmi intézmények támogatásával IV. nemzetközi baromfiállítását, amelynek fővédnökei nagybányai Horthy Miklósné, Augustia és Anna kir. hercegasszonyok, védnökei Mayer János földművelésügyi, Bud János pénzügyi, Hermann Miksa kereskedelemügyi és Valkó Lajos külügyminiszter. A kiállításra bejelentettek mintegy 3000 darab baromfit, galambot és házinyulat. Bemutatásra kerülnek baromfióllak, nevelőházak, keltető- és nevelőgépek és mindenféle baromfitenyésztési eszközök, takarmányok stb. A bírálóbizottság Bekessy Jenő miniszteri tanácsos elnökele alatt 7-én kezd meg működését, ugyanaznap este van a sajtóbemutató. A kiállítás megnyitása december 8-án d. e. 11 órakor lesz az Országos Tenyész-és Haszonállatvásárléptanácstermében, amely után 12 órakor a tanácsteremben baromfitenyésztési előadások lesznek. **Schneider Lajos dr.** a baromfitenyésztésről, **Lohnerl Mátyas** a káppanozásról fog előadást tartani. Vasárnap d. e. 11 órakor a Columbia Postagalamb Sportegyesület galambfelelőrsztést rendez, amely alkalommal egyszerre több száz postagalamb fog felépülni. A kiállítás az Országos Tenyész-és Haszonállatvásárléptanácstermében lesz, amely villamosmal könnyen megközelíthető. A Rókus-kórháztól induló 29-es kocsit közvetlenül a kapu előtt áll meg. Tekintettel arra, hogy a kiállítás az OMGE által rendezett gazdahéten van, a felutazni szándékozóknak kívánságukra a Baromfitenyésztők Országos Egyesülete (Budapest, IX., Üllői-ut 25., I. em. 10.) feláru utazásra jogosító igazolványokat küld 80 fillérnek bélyegben vagy pénzben való előzetes beküldése esetén.

Értekezlet a hussertenyésztés jövedelmezővétele tárgyában. A Húsértényésztők Országos Egyesülete december hó 10-én, szombaton délelőtt

12 órakor az OMGE székházának tanácstermében (Budapest, IX., Köztelek-utca 8., I. em.) értekezletet tart a hussertenyésztés jövedelmezővétele tárgyában. Előadó: **György Adolf dr.** nagybirtokos. Felszólalásukat előre bejelentették: **Jeszenszky Andor báró** és **Bischoff Sándor**. Az egyesület ezúton is kéri tagjait, tekintettel a kérdés időszerűségére és nagy jelentőségére, hogy az értekezleten minél nagyobb számban jelenjenek meg, illetve akadályoztatásuk esetén képviseltetésükről gondoskodni sziveskedjenek és hogy ott felszólalásaikkal a kérdés tisztázását előmozdítsák. Az értekezlet az OMGE által rendezett gazdahéten van, így a felutazó gazdáknak kívánságukra a Húsértényésztők Országos Egyesülete feláru utazásra jogosító igazolványt küld 80 fillérnek bélyegben, illetve pénzben való beküldése ellenében.

Hevesvármegye Gazdasági Egyesületének igazgatóválasztmánya legutóbbi ülését november 24-én tartotta **Borhy György** elnökele alatt. **Szent-Iványi Párkás** indítványára az egyesület felterjesztésben kéri a földművelésügyi minisztert, hogy a gazdasági cselekedet jutalmát a „Gazdasági Egyesület” nyújthassa át a közigazgatási hatóság jelenlétében. A mult ülés határozata, amely szerint a közgyűlés és igazgatóválasztmányi ülés másutt is tartható, módosítottot olyképen, hogy a közgyűlés mindenkor az egyesületi székhelyen, az igazgatóválasztmányi ülés felváltva Egerben és Gyöngyösön tartandó, azonban az elnökség felhatalmazást nyert arra, hogy az igazgatóválasztmányi ülést szükség szerint máshova is összehívassa. **Döry Béla** egyesületi titkár bejelentette az örök-alapító, alapító és rendes tagok számának örvendetes szaporodását. Az egyesület a tél folyamán négy helyen mezőgazdasági háziipari tanfolyamot fog rendezni, azonkívül husz községben gazdasági szakelőadásokat tart. Az elnök a 70 éves jubileum előkészítésével kapcsolatban bejelentette, hogy az egyesület történetének megírása folyamatban van. Az igazgatóválasztmány felkérte **Balogh István** gépészmérnököt a motorország megszervezésének előkészítésére és a traktorvezetői tanfolyam tervének elkészítésére. Az OMGE gazdasági és szociálpolitikai bizottságába **Juhász János** zaránki és **Horváth János** egerszólóti kigazda lettek kijelölve. Titkár bejelentette, hogy a Beniczky-féle sziktelentési kísérleteket **Ballenegger Róbert**, a közigazgatási egyetem talajtani tanára is megtekintette. Végül **Engel Herman** javaslatára az igazgatóválasztmány elhatározta, hogy az egyesület abban az esetben, ha az OMGE és a cukorgyárak között folyó tárgyalások kézzelfogható eredményre nem vezetnek, a gazdák érdekében a cukorgyárak ellen mozgalmat indít, amelyhez való csatlakozásra szólítja fel a társegyesületeket.

Jubileum. **Vértes Károly**, a MÁV gépgyár vezérigénységének cégvezetője december 1-én ünnepelte a vállalatnál eltöltött 25 éves szolgálatának jubileumát. Ebből az alkalomból a vállalat vezetősége és a tisztviselői kar meleg ünnepelésben részesítette az érdemes tisztviselőt.

Előadás a modern autóutakról. **Szieberth Imre** államgépgyári felügyelő „Az északitáliai autóstrádkról és egyéb modern autóutakról” címen már régebben tartott előadást november hó 29-én az Uránliában megismételte. Az előadó történelmi visszapillantást vetett Traján császár és I. Napoleon híres utjaira, majd ismertette a régi magyar utviszonyokat. Ezután a külföldi és főleg az olaszországi autóutakról ismertette, majd Magyarország jelenlegi utviszonyairól szólva számos vetített és mozgóképet mutatott be. Ezek közül különösen a Miskolc—Lillafüred—Eger között készülő autót munkálatairól készült felvételek keltettek nagy érdeklődést, tekintve, hogy ez lesz Magyarország első cementmakadám-utja.

Gazdasors. A Budapesti Hírlapnak ifj. **Leopold Lajos** szerkesztésében kéthetenként megjelenő mezőgazdasági melléklete ismét a szokott érdekes tartalommal jelent meg. A cikkek közül kiemeljük a következőket: Falu végén kurta kocsma. — Az ország parlamentje üdvözli a gazdák parlamentjét. — Pusztai mesteremberek. — A kanadai búzák osztályozása. (Nagy Iván dr.). — Agrárizmus és demokrácia. — Legyen úgy mint régen volt (alsóőrri **Farkas Géza**). — Ezenkívül még számos kisebb cikk, hirdás és érdekes grafikon élénkíti a magyar gazdatársadalomban nagy közkezdveltségnek örvendő mellékletet.

Az Egyetemi Mezőgazdasági Hallgatók Gazdasági Egyesülete november hó 22-én tartotta ebben a tanévben II. szakkülését, amelyen **Schillerszky Károly dr.** egyetemi nyilv. r. tanár „A növénykórtan jelentősége és újabb irányelvei” címen tartott előadásában, adatokat sorolt fel a növénybetegségek és állati ellenségek által okozott kártételekről, ismertette a kémiai védekezési módszereket, főképen a oszavázások és permeterizációk alkalmazását. A növénynemesítés feladatának jelölte meg az ellenálló fajták létesítését. A kísérletügy ezen a téren már jelentős eredményeket tud felmutatni. Ezután **Majors József a juh életkorának meghatározására** vonatkozólag ismertette azokat az eredményeket, amelyekkel a magyar husmerinók és magyar fésűs juhok vizsgálatánál észlelt. Az ülésen a tanári kar tagjai, érdeklődő vendégek és az egyetemi hallgatóság nagy számban vett részt.

Állattani előadások. A Királyi Magyar Természettudományi Társulat állattani szakosztálya december hó 1-én, csütörtökön délután **Zimmermann Agoston dr.** állatorvosi főiskolai nyilvános rendes tanár elnökele alatt ülést tartott. **Ehik Gyula dr.** egyetemi magántanár „Újabb adatok Magyarország emlős-faunájához” címen tartott előadásában két új cickányfajt ismertetett. **Kretzoi Miklós** „A csákvári Hippation-fauna” című előadásában a csákvári barlangban végzett ásatásoknál a felső miocénrétegben talált állati eredetű leletekről tartott előadást. **Némai József dr.** egyetemi magántanár vetített képekkel élénkített előadásában az ember-szabásu majmok csoportjába tartozó hulok (Hylobates) hangadó szerveiről beszélt, végül **Wagner János** a Limnaea-eslag rendszertani kérdéseit terén végzett tanulmányainak eredményeit ismertette.

Eladói borkészletek nyilvántartása. A földművelésügyi minisztérium szőlészeti és borsászati osztálya a termelők által bejelentett és eladói borkészletek jegyzékét a „Borsászati Lapok” december hó 3-án megjelenő számában közli.

Állathatár ajándékkönyveske. Az Országos Állatvédő Egyesület Gyermeknapjának 1928. évi, harmincadik évfolyama megérdemli az összes illetékes lényezők partfogását. Meglegen ajánljuk állattenyésztő földbirtokosainknak, hogy karácsonykor, vagy újévkor az iskolákban, illetve személyzetük, cseléd-ségük tagjai és azok gyermekei között ezt az állatvédelemre nevelő olcsó kiadványt ajándékoljassák ki. A naplót **Fodor Árpád** tanár szerkesztette. Ára 21 fillér. Kapható az Országos Állatvédő Egyesületnél (Budapest, IX., Ernő-utca 11—13.).

Az Országos Földbirtokrendező Biróság nyilvános tárgyalásai. Az Országos Földbirtokrendező Biróság december 4-15-ig a következő nyilvános tárgyalásokat tűzte ki: az I. számú tanács: december 6-án **Dud és Császár** községek megváltási ügyével kapcsolatban **Császár község** lakosainak s a vitézi széknek juttatott ingatlanok haszonbére tárgyában hozott ítélet felülvizsgálata. — **Bakonyköz** község megváltási ügye. — **Abasár** község ház helyreendési és vagyonváltási ügyével kapcsolatban öv. **Glüssner M. Salamonné** és birtokostársaitól megváltott ház helyek és legelőterületek megváltási árának megállapítása. — **Szirács** község megváltási ügyével kapcsolatban öv. **Degenfeld Lajosné grófné** és birtokostársaira vonatkozó vagyonváltási megállapítása. — **Pásztó** község megváltási ügyében zirc-pilispsáztói és szentgöthárdi csertereleit apátság birtokaiból megváltott területek haszonbérének megállapítása. — December 7-én **Tápszentmiklós** község megváltási ügyében az **Eszterházy Mária** grófnő megváltott ingatlanok haszonbérének és megváltási árának felülvizsgálata. — **Berettyószentmárton** község vagyonváltási ügye. — A II. számú tanács: december 6-án **Terestényjágta** és **Rábakövesd** községek megváltási ügye. — **Mersépat** község megváltási ügyével kapcsolatban a csereterületek nagyságának megállapítása. — 7-én **Ercsey** község ház helyreendési ügye. — **Nagyorosi** község megváltási ügyében a kártalanítások tárgyában hozott ítélet felülvizsgálata. — **Sári és Felődabas** községek vagyonváltási ügye. — A III. számú tanács: december 7-én **Recsk** község megváltási ügye. — **Kopács** község ház helyreendési ügyében a megváltandó csereterületek helyébe természetben járó területek juttatása. — December 9-én **Bóta** község megváltási ügye. — A IV. számú tanács: december 7-én délelőtt 10 órakor **Egyek** község megváltási ügye. — December 9-én **Benk** község ház helyreendési ügyében a megváltott területek ellenértékének és a csereterületek nagyságának megállapítása. — **Vámosújfalú** község megváltási ügyében **Elefánt Ignác** szántási költségeinek megállapítása. **Kölese** község földbirtokrendezési ügyében póttárgyalás.

Állást keresnek földbirtokosnál, megszállt területen is, Jugoszlávia kivételével, 40 éves katonaviselt, egészséges, erőteljes magyar állampolgár, aki magyarul, németül, horvátul és törökül beszél és ír, gazdasági tanfolyamot végzett, gazdasági gyakorlattal rendelkezik. **Felesége** 36 éves, egészséges, testfőzredes leánya, németül, angolul, franciául beszél és ír, okleveles masszírozónő, baromfi-, házi- és kutyatenyésztéshez ért.

Kertész, virágágyai, melegházi, gazdasági épületre üvegablakok ifj. Weiss Gyula táblaüvegnyagykereskedőnél, Budapest, V. kerület, Vadász-utca 29. szám. 1863

Próbálja ki a „Zwebner”-féle Extra-hált Szójadarát, garantált 45/50% nyersproteintartalommal, emészthető protein 41—44%, keményítőértéke kb. 72%, hussúldók, kocák, fejőstehenek és mindennemű növénydek-állatokkal. Zwebner Jacques, Budapest, V., Nádor-utca 28. 8147

NYILTTÉR.
(A rovatban foglalkozni nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Jelzálogkölcsönök! Folyószámlák! Parcellázások!
Mindennemű pénzügyi tranzakciók!
Schwarz Gusztáv banküzlet
BUDAPEST, IV., Kossuth Lajos-utca 3. sz.
Telefonok: József 418—04, József 418—05, József 448—06
Sürgőny cím: SCHWARZGUSZ BUDAPEST. 8282

Patkány-, mezeiegérirtó, egérirtó

„RATINOL“
Biztos hatású irtószer. gyökeresen irt. Más állatra, emberre ártalmatlan. Napi árban utánvétellel szállítja: **RATINOL LABORATORIUM,** Budapest, VII., Murányi-u. 36. 8145

Az összes díjnyertes hussertenyésztők **Natura** buslisztet, ha lisztet 70%, extr. szódavárát 48% gar. fehérjével etetnek. Proteindús olajpogácsák és lisztek, melaszse, répaszelet stb. **„NATURA“ Erőtakarmánygyári és Aruforgalmi R.-T.** Budapest, V., Árpád-utca 7. Telefon: 139-16 8192 Sürgőnyeim: Furagó

SZÁVA SANDOR mélyfurási vállalat és egészségügyi berendezések gyára, Budapest, I., Budafoki-ut 93. sz. 7118
Furt és sülyesztett kutak
bár mely mélységben, gazdasági vízvezeték- és szivattyutelepek tervezése és kivitele. Költségvetés díjtalan!

LÓPOKRÓCOK vízmentes **ponyvával** bevonva **ZSAK- és PONYVAGYAR R.-T.** Budapest, VI., Vilmos császár-út 51. szám, Telefon: L. 916-38 Bevonást külön vállaltunk 8115

A mezőhegyesi magyar kir. állami méneshirtok igazgatósága: 4214/1927. szám.

Hizottsértés eladás.

A mezőhegyesi m. kir. állami méneshirtok belső-kamarási gazd. kerületében elhelyezett egy körülbelül **260 darab hizott sülédő artány** és a külsőkamarási gazd. kerületében elhelyezett, körülbelül **340 darab hizott mangalica sülédő, miskaróit kocából** álló falka 1927. évi december hó 7-én, délután **11 óra-or, Buda-estén,** a m. kir. földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági üzemek osztályában (III. em. 301.) tarandó zárt írásbeli ajánlati versenytárgyaláson falkánként eladásra becsátatik. Az ajánlattevélnél kötelező részletes eladási feltételeket kívánatra megküldi és a szerések megtekintéséhez előzetes értesítésre fogadot kirendel.

Mezőhegyes, 1927. évi november hó 30-án.

8327 **A mezőhegyesi m. kir. áll. méneshirtok igazgatósága.**

Elektro Forrasztó és Műszaki Társaság

Traktor - hengerek, gumilum-karterek, lokomobil-kazánok, fogaskerek, motortengelyek stb. speciális elektromos hegesztése jótállással. 8156 Beküldött munkákat postafordultával küldünk vissza. Mérnökátogatással készséggel szolgálunk. Budapest, V., Dráva-utca 5. Telefon: Lipót 971-57

KEMNA J. GŐZEKEGYÁR BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZAR-UT 51. TELEFON: TERÉZ 291-21

Jutányos árban ajánl: azonnali szállításra, használt-üzemképes **FF jegyű Kemna-forrógőzekekészletet,** mely áll: 2 drb. egyenkint 70-110 indikált lőerős gőzekemozdonyból, 1 „ 3/5 vasu komb. Kemna-ekéből, 1 „ 2'7 m. munkaszélességű szab. Kemna táresásboronaskultivátorból, szivattyuból, gyűrűshengerekből. Kedvező fizetési feltételek. Részletes ajánlattal és minden megkívánt felvilágosítással azonnal és díjtalanul szolgálók. 7013

A karácsonyi bevásárlások alkalmából a t. gazdatársadalom figyelmébe ajánlom

Rumburgi vászon siffon, asztalnemű

női, férfi- és gyermek- **fehérnemű** 8325 pyjamák, házikabátok stb. dusan felszerelt rak-táramat rendkívül leszállított alkalmi áron.

Székely Jenő Budapest, IV., Belváros, Petőfi Sándor (Koronaherceg)-utca 9.

Alapítva 1894. Alapítva 1894.

Kondor István rumburgi lenvásznak gyári lerakata

Budapest, Pécs, V., Bálvány-utca 2. Mária-utca 15. Telefon: 239-49 Megbízott: Postakptár számla: 40148 Szinkovich Károlyné

Ajánl legfinomabb kivitelben **teljes Kelengyét,** vagy 8117 **végszámra, tucatszámra angol lenbatisztot, legfinomabb lendamaszt-abrosokat, törülkőzőket, len- és lenbatiszt-zsebkendőket és egyéb finom kelengyecikkeket.** Arajánlat mintaválasztékkal díjmentes!

FOLYÉKONY MELASSE kölcsöndíjmentes tartánykocsiban. szarított répaszelet korpa, olajpogácsa, szénsavas mész és egyéb takarmányok mennyisége az és felületi k mell. ut. rapható **Erőtakarmánygyár Részvénytársaság** BUDAPEST, V., MÉRLEG-UTCA II. 8184 Telefon: 251-32 Részg. yom: MELASSE Budapest

Táblaüveg BIELEK KÁROLY táblaüveg-nagykereskedés Budapest, VIII., Tavaszmező-utca 18. sz. Telefon: József 325-91

Megjelent a Köztelek Zsebnaptár 1928. évrő 34-ik évfolyam

Szorkosztik: Szilassy Zoltán az OMGE ny. igazgatója és **Buday Barna** az OMGE igazgatója **Ára ajánlott bórmentes küldéssel 4.20 pengő** Megrendelésnél kérjük az összeget előre beküldeni a "PÁTRIA" r.-t. könyvosztályának, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám

LÓPOKRÓCOK la gyapjutakarak 140x200 cm nagyság

simá, szürke, csik nélkül, drb. ... P 8 50
szürke, szürkésfehér csikkal, drb. ... 9 50
szürke, kék csikkal, drb. ... 11 50
Igen olcsó alkalmi áreert ingyen csomagolásban, forgalmi adómentesen, utánvétellel postán azonnal szállítja: **HAMVAS ERVIN** MŰ-ZAKI CÉG IRÓDÁJA Budapest, V., Csáky-u. 34. TELEFON: Lipót 965-18 TELEFON: Lipót 965-18

MIKUSKA ANDRÁS SZABÓ ÉS SPORTRUHA-KÉSZÍTŐ BUDAPEST, V., ERZSÉBET-TÉR 5. LEGELŐKELŐBB KIVITELŐ RUHÁK LEGZÖLDÖBB POLSÁRI SZÉKSZA

A világ legelső művészeit, a legújabb napi híreket, a legutolsó terményárakat, a legfontosabb tőzsdei jelentéseket

mindennap hallhatja **SÜSS RÁDIÓ** vevőgéppel!

VÉDJEGY Legutányosabb ajánlattal készséggesen szolgálunk **SÜSS NÁNDOR R.-T.** Budapest, V., Vigadó-u. I. Új katalógusunk kívánatra bórmentre és ingyen! 8185-3

Ne töltsön az idén jegvermet

mert a savanyu tejet és romlott élelmiszert állandósítja! **Tejhűtésre** — s egyéb hűtési célokra — használja az üzembiztos, dan **Sabroe hűtőgépet**

Több, mint 10.000 hűtőgépünk az egész világban, köztük a legelőkelőbb magyar mintagazdaságokban, hirdetik a Sabroe kompresszorok kiváló teljesítményeit. Köszölje hatásosságát és kérjen szak-szerű ajánlatot. **Surány Viktor** okl. gépészmérnök tejgazdasági és hűtőgépgyári üzeme Budapest, VII., Dembinszky-u. 6.

Mezőga
Budape
Telefon:
Vesz és
móicsfel

KER

A világ
majd a h
A buza á
termésjele
Északame
szállítás n
telenek a
A fagy be
és lisztbe
600,000 c
Európa fe
heti 3,960
utbanlevő
Európa fe
q-t tettek
q-val.
Az ang
Kodók a f
nagyon
az idén n
3. és 4. osz
lődést mu
hogy a bu
lettek fel
szilárdulás
ban az ár
is. A bu
fel felé, eg
a buza ár
mentek.
A rozsp
dulás vált
keresletne
jobb rozst
60 millió
bushellel s
felé 480,0
argentinai
1-4 millió
kukoricak
Árpában
normális

Budape
Gabonaost
1-én a bu
piacon a k
mozgott, a
emelkedett
A határidő
között mo
a rozs á
szilárd vol
emelkedett
csak tőge
nem változ
monkint a
vidéki 30
30'10-30'
buza, 79
30 85, fej
dunántali
egyéb 29-
mányárpa
sörárpa, e
25'75-24'
48-50-
márciusra
Liszt-é
dara 49-
45-46

Gy
kártev
tezzünk

F
AN

Mezőgazdasági Termelők Egyesült Szövetkezete
 mint az O. K. H. tagja 1554
Budapest, IV., Korona-utca 3., félemelet.
 Telefon: T. 268-27, T. 230-44 Bürgönyeim: Pomus, Budapest
Vesz és elad és bizománnyal alapon: **burgonyát, hagymát, gyümölcsféléket és egyéb mezőgazdasági termékeket.**

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Rovatvesztő: **Rege Károly dr.**

Gabonavilágpiaci szemle.

A világpiacra a buzaárak e hét elején szilárdultak, majd a hét közepén átmeneti lanygulás állott be. A buza árának szilárdulása a délamerikai gyengébb termésjelentések következtében állott elő. Azonkívül Északamerikában beállott a fagy, amely miatt a vízi szállítás megakadt a belföldi nagy tavakon, így kénytelenek a sokkal drágább vasuti szállítással azt pótolni. A fagy beállta miatt Északamerikából az e heti buza- és lisztbehajózás Európa felé máris megcsappant 600,000 q-val. Az összes buza- és lisztbehajózások Európa felé 3.220.000 q-t tettek ki, szemben a mult-heti 3.960.000 q-val. Ugyanígy csökkentek a jelenleg utbanlevő uszó buza- és lisztkészletek 1 millió q-val. Európa felé uszó buza- és lisztkészletek 13,2 millió q-t tettek ki e héten, szemben a mult-heti 14,2 millió q-val.

Az angol malmok az utóbbi időben nagyon tartózkodók a tengerentúli buzákkal szemben, mert azok nagyon gyenge minőségűek. A manitoba buza az idén meglehetősen gyengén sikerült, minőségük 3. és 4. osztályú. Franciaország e héten nagyobb érdeklődést mutatott a külföldi buza és liszt iránt, mint hogy a buzavámok egyszerre 25 frankról 35 frankra lettek felemelve. A német piacon az amerikai árszilárdulás nem okozott különösebb változást, azonban az árak lassu emelkedése már érezhető Berlinben is. A budapesti piacon is megmozdult az árak felfelé, egyik nap 10. másik nap 5 fillérrel emelkedett a buza ára. A hét végén azonban az árak újból visszamentek.

A rozspiacon az átmeneti lanygulást ismét szilárdulás váltotta fel. Ezt a világpiacra levő erős rozskeresletnek tudják be, az Egyesült Államok ideci jobb rozstermesztésének ellenére, mely a jelentések szerint 60 millió bushelre becsülhető, a tavalyi 40 millió bushellel szemben. A rozszállítás is lecsökkent Európa felé 480,000 q-ról 270,000 q-ra e héten. Ugyanígy az argentinai kukoricaszállítmányok is 1,8 millió q-ról 1,4 millió q-ra estek vissza e héten. Európa felé uszó kukoricakészletek jelenleg 8,5 millió q-t tesznek ki. Árpára a kereslet nagyobboldott. Zabban ugyanugy normális kereslet mutatkozott a mult-heti arszinten.

Budapesti gabonapiac. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Gabonaszűrésztudósainak jelentése.) 1927. dec. 2. 1927. december 1-én a budapesti gabona- és terménytőzsde, a készru-piacon a kenyérmagvak forgalma mérsékelt keretek között mozgott, az irányzat szilárd volt és a buza ára 5 fillérrel emelkedett, a rozs pedig 20-30 filléres árnyereséget ért el. A határidőszűrészt piacon a forgalom ugyancsak szűk keretek között mozgott, az irányzat szilárd volt és a buza, mint a rozs ára kisebb mértékben emelkedett. Hasonlóképpen szilárd volt a tengeri irányzata, amelynek ára 10 fillérrel emelkedett. Csöndes volt a terménycikk piac is, ahol csak tengeriben volt kisebb forgalom. A terménycikk árai nem változtak. Az árak budapesti paritásában, 100 kilogrammonként a következők: Készruüzlet: Buza 77 kg-os tiszta-vidéki 30'20-30'35, felsőtiszta 30'10-30'30, fejmegyei 30'10-30'25, pestmegyei 30'10-30'25, dunántúli 30'10-30'20, buza, 70 kg-os tiszta-vidéki 30'80-30'95, felsőtiszta 30'70-30'85, fejmegyei 30'65-30'80, pestmegyei 30'65-30'75, dunántúli 30'60-30'75, rozs, pestvidéki 29-29'10, rozs, egyéb 29-29'10, takarmányárpa I. r. 26'25-26'75, takarmányárpa II. r. 25'75-26'25, sörárpa, felvidéki 29-31', sörárpa, egyéb 27-28'50, zab, I. r. 24-24'50, zab, II. r. 23'75-24', tengeri 25'75-26'25, köles 22'50-23', repce 48-50', korpa 19'25-19'50 P. Határidőszűrészt. Buza, márciusra 32'12-32'14, buza, májusra 32'42-32'44, rozs, márciusra 31'06-31'08, tengeri 25'92-25'94 P.

Liszt- és őrleményiac. December 1. Budapesti lisztárak: dara 49', duplanullás 48', 0-ás 47', 1-es 46', 2-es 45', 4-es 43'50, 5-ös 41', 6-os 37', 7-es 31', 8-as

22'; vidéki duplanullás 43'50, 0-ás 43', 2-es 41'50, 4-es 40', 6-os 33', 8-as 21' P q-kint.

Budapesti takarmányvásár. (A székesfővárosi vásárigazgatóság hivatalos jelentése.) 1927. nov. 29. Árak: réti széna, I. r. 6'950-11', réti széna, II. r. 6'680-9'25, réti széna, III. r. csomagolásra 4-6'40, muharszéna 9-13', tengeri, szemes 22-22', alomszalma I. r. 5-5'50, zsupszalma I. r. 6'50, II. r. 5-6', zsupszalma I kőve -40 P.

Budapesti miltakarmányiac. Árak: melasz 12'-12'80, repceogácsa 26'-28', repaszelet 16'-17', malátacsira 18'-19', malátatörköly 22'-26'06, konkoly 18'-18'80 P q-kint.

Vetőmagvak. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Vetőmagosztályának hivatalos jelentése.) Lőheremag iránt Németországban csökkent az érdeklődés, a kontinens többi piacain azonban lényeges változás nem konstataható. Általában véve az egész vonalon bizonyos stagnáció volt észlelhető, amit egyelőre ama nagymértű bevásárlásoknak tulajdonítanak, amelyeket az utóbbi hetekben az érdeklőségek forszírozott módon eszközöltek. E forszírozott vásárlások következtében tömegtelen sok áru halmozódott a raktárakban fel, amelynek feldolgozása némi szünetet igényel. Egyelőre a vásárlásoknál meglehetősen tartózkodás észlelhető és az árak elnyúltak. Lucernamag. A csendes üzletmenet ellenére nagyobb kínálatot észleltünk, ami megerősíti azt a véleményünket, hogy ez évben a hazai termés teljesen fedezi a szükségletet és behozatalra egyáltalán nem lesz szükség. Az irányzat ezidőszent nyugodt, a külföldi forgalom korlátolt, az árak azonban változatlanok. Nyul-szapuka irányzata változatlanul szilárd. Nagyobb mennyiséget Csehország kínált és az élénk kereslet folytán e származékok magas árakon keletkeztek el. A ballacimuszlet a lefolyt héten igen élénk mederben mozgott. A vételkezdvényesen nagyobb volt, mint a kereslet, miáltal az árutulajdonosok áraiakat folyton emelték. Árak nyersáruért 100 kilónként budapesti paritásában minőség szerint, 1927. december 2-án: ballacim 68'-70', borsó, Viktória 65'-70', búkköny tavaszi 23'-26', fehérbere 225'-235', köles, fehér 35'-38', köles, vörös 23'-24', köles, szürke 22'-23', lóbab 30'-32', lőhere minőség és arankatartalom szerint 185'-225', lucerna minőség és arankatartalom szerint 205'-235', muhar 33'-35', mustár 45'-50', nyulszapuka 215'-240', pohanka 26'-28', cukorcikrok 26'-28' pengő.

Cukor. London, dec. 1. Cukortőzsdejelentés. (M. T. L. közlése.) A típusu fehércukor londoni szabadraktárból shillingben per cwt (pénz, áru, kötés) decemberre 14-14-1/4-1/4.

Külföldi terménytőzsdek. Pórszony, december 1. (Terménytőzsde.) Tartott irányzat mellett a legtöbb árfolyam változatlan maradt. Jegyzések 100 kilónként, egyéb megjelölés hiján feladathomárról: rozs 215-217, keresett szokványminőségű árpa 175-182, egységes kiörlésű rozs-liszt 310-312, amerikai sertészsír 1430-1460, magyar sertészsír 1530-1550, korpa 120-130 cseh korona. A többi jegyzés nem változott. (1 cseh korona = 6 fill.)
Bécs, december 1. (Terménytőzsde.) A mai piac irányzatában az amerikai tőzsdékhez hasonlóan változás nem állott be. Eladásra került 81 kg-os orosz búza 41 schilling, 82-es békésbúza 41'75 schilling áralapon, bolgár rozs 30'50 schillingért frankó vagon Bécs, magyar zab vagonba rakva 33'75 schilling áralapon, végül (termésű tengeri) 137'25 cseh korona áron ex Bécs. A hivatalos árjegyzések változatlanok. (1 osztrák schilling = 80 fillér.)
Chicago, december 1. (Terménytőzsde.) A buzapiacon az irányzat eleinte tartott volt, később azonban a rozspiacon megnyilvánuló hosszmozgalmak a buzaárakat is megrágtatta úgy, hogy zárlatkor átlag 1/4 centtel magasabb jegyzéseket állapítottak meg. A tengeripiacon a buzapiaconhoz hasonló arányú árjavulások voltak. Zárlati árfolyamok: (Zárójelben a legutóbbi záróárfolyamok.) Buza decemberre 128 1/2 (127 1/2), márciusra 132 1/2 (131 1/2), májusra 134 1/2 (133 1/2). Tengeri decemberre 88 1/2 (87 1/2), márciusra 93 1/2 (92), májusra 96 (94 1/2). Zab decemberre 51 1/2 (49 1/2), márciusra 53 1/2 (52 1/2), májusra 55 (53 1/2). Rozs decemberre 110 (108 1/2), márciusra 110 1/2 (109 1/2).
Winnipeg, december 1. (Terménytőzsde.) Zárlati árfolyamok: (Zárójelben a legutóbbi záróárfolyamok.) Buza decemberre 132 (130 1/2), márciusra 136 1/2 (135 1/2). Zab decemberre 59 (57 1/2), májusra 60 1/2 (59 1/2). (1 dollár = 570 fillér; 1 bushel buza = 27 1/2 kg).
Buenos Aires, december 1. (Terménytőzsde.) Buza februárra 11'05, márciusra 11'10, tengeri decemberre 7'50, januárra 7'65, zab februárra 8, lenmag decemberre 14'70, februárra 14'65, márciusra 14'75 peso.
Liverpool, december 1. (Terménytőzsde.) Buza decemberre 10'4 1/4, márciusra 10'4 1/2, májusra 10'3 1/4. Laplata tengeri október-novemberre 31'7 1/2, november-decemberre 34'9, december-januárra 35 shilling. Az irányzat barátságos. (1 angol font = 27 P 97 fillér).

Budapesti vagomárvásár. 1927. december 1. Felhajtott: Bika I. r. 17, II. r. 73, III. r. 11, Ökör I. r. 117, II. r. 101, III. r. 18, tehén I. r. 59, II. r. 179, III. r. 44, bivaly III. r. 15, összesen: 632 darab és 1 rugott. A vásár irányzata valamivel élénkibb volt, az elsőrendű marhák árai kg-kint 2-3 fillérrel drágultak, a többi minőségek árai

változatlanok. A f. hó 8-i csütörtöki vásár, ünnep miatt szordán lesz. Eladatlannul visszamaradt 53 darab. Árjegyzés elősúlyban kg-kint: Bika, magyar, II. r. -68-72. Bika, tarka, I. r. 1'06-1'20, kivételesen 1'28, II. r. -92-1'04, III. r. -68-88, ökör, magyar, I. r. 1'04-1'22, kivételesen 1'28, II. r. -86-1'02, III. r. -68-84. Ökör, tarka, I. r. 1'06-1'20, kivételesen 1'30, II. r. -84-1'04, III. r. -60-80, tehén, magyar, II. r. -78-96, III. r. -61-76, tehén, tarka, I. r. 1'-1'16, kivételesen 1'20, II. r. -76-96, III. r. -56-72 bivaly, magyar -64, növendék (éves) -44-1'02, kicsontozni való -26-52, rugott borjú -96 P.

Budapesti szurómarhavasár. 1927. november 29. Felhajtás: 121 darab 616 belföldi szuróborjú. A vásár irányzata élénk volt, az árak kilogrammonként 20 fillérrel emelkedtek. Jegyzett árak: 616 borjú belföldi szuró: I. r. 1'68-1'84, kivételesen 1'88, II. r. 1'52-1'64 P kg-kint.

Tenyészállatok és jarmosok. (Magyar Mezőgazdák Állatbirtkésítő Résvénytársasága jelentése.) 1927. dec. 2. I. rendű belföldi jarmosok, fehér -96-1'04, I. r. belföldi jarmosok, tarka -96-1'-, frissfejűs tehén 1'08-1'24, 1 1/2 éves öszök -96-1'12, 1 1/2 éves tinók -96-1'04 P.

Budapesti sertés vásár. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Sertésleleplek jelentése.) 1927. dec. 2. A csütörtöki ferencvárosi nyílt és zárt vásárra a felhajtás 3258 darab, ebből tartott irányzat mellett 326 darab maradt eladatlannul vissza. A következő árakat jegyezték: Prima urasági 1'62-1'68, prima szedett 1'50-1'54, közép 1'40-1'44, könnyű jobb 1'32-1'36, könnyű silány 1'28-1'32, öreg urasági 1'50-1'54, öreg szedett 1'44-1'48, angol sonkamalac 1'36-1'60, hus 2'-2'14, zsír 2'-2'02, szalonna 1'80-1'88, szalámihus 2'12 Hasított felsértés 1'88-1'96. Téli beállítani való sovány sertés 1'52-1'60. A pénteki vásárra a felhajtás kb. 1200 darab. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete bizománnyal hízalásra sertéseket elfogad és olcsó előleget biztosít.

Wien vagomárvásár. (A Magyar Mezőgazdák Állatbirtkésítő Résvénytársasága jelentése.) A november hó 28-i hétfői fővásár felhajtása: Belföldi 520, magyarországi 582, csehországi 92, jugoszláviai 802, romániai 956, összesen 2952 darab. Irányzat extrém és prima élénk, egyéb minőségű lanya, 510 garasig olcsóbb. Jegyzések: Ökör, extrém 2'05-2'15, I. r. 1'80-1'90, II. r. 1'25-1'35, III. r. 1'15-1'25, bika, extrém 1'50-1'60, I. r. 1'40-1'50, II. r. 1'25-1'35, III. r. 1'15-1'25, kicsontozni való -60-85, tehén, extrém 1'35-1'45, I. r. 1'25-1'35, II. r. -95-1'05, III. r. -85-95 schilling. Csütörtöki pótvásár felhajtása körülbelül 350 darab, irányzat és árak változatlanok.

Wien sertés vásár. (Magyar Mezőgazdák Állatbirtkésítő R-T. jelentése.) A november hó 29-i, keddi fővásár felhajtás: belföldi hussertés 167, zsirsertés -, magyarországi hussertés 49, zsirsertés 740, lengyelországi hussertés 4353, romániai hussertés 796, zsirsertés 2198, jugoszláviai hussertés 479, zsirsertés 3502, összesen hussertés 5844 darab, zsirsertés 6140 drb. Irányzat hussertésben mint zsirsertésben élénk. Prima zsirsertés 2'20-2'30 kivételesen 2'35, öreg sertés 1'90-2', szedett sertés 1'85-2'10, angol sertés 2'10-2'30, hussertés 1'90-2'30. Csütörtöki pótvásár felhajtása körülbelül 1300 darab, irányzat és árak változatlanok.

Csehországi állatárak. (Magyar Mezőgazdák Állatbirtkésítő R-T. jelentése.) Marhafelhajtás 517 drb, irányzat közepes. Sertésfelhajtás 4458 drb. (1891 drb. zsirsertés), irányzat ugy hussertésben, mint zsirsertésben élénk. Ökör, I. r. 8'50-9'40, II. r. 7-8'40, III. r. 5'50-6'90, tehén I. r. 6'00-7'50, II. r. 5'50-6'50, bika I. r. 6'60-7'50, II. r. 5'50-6'50, növendék 4'50-6', kicsontozni való 4'-5'50, zsirsertés I. r. 10'80-12', II. r. 9'50-10'75, hussertés I. r. 9'80-10'40, II. r. 9-9'75 cK.

Gyapjú. A gyapjúpiac változatlan.
Nyersbőr. A nyersbőrpiacon marhabőr 1'80-1'96, borjubőr 2'72-2'80, juhbőr 1'40-1'45 P.

Tej és tejtermékek. (Budapesti székesfővárosi vásárigazgatóság hivatalos árjegyzése.) Árak a budapesti piacon pengőben. Teljes tej literje -34-41, tejszínhab literje 3'20-4', tejfel literje 1'76-2', centrif. vaj kg-ja kicsinyben 5-5'60, szedett vaj kg-ja kicsinyben 4-5', tehénturó kg-ja -96-1'20, puhturó kg-ja 2'80-3'60, gróti sajt kg-ja kicsinyben 4'80-5'60, trappista sajt kg-ja kicsinyben 3'20-4' P.

Tejpiac. (Budapesti Központi Állásos Tejcsernok R-T. jelentése.) 1927. nov. 30. Árusító fiókjainkban a kannatej fogyasztói ára változatlanul 41 fillér.

Baromfi és tojás. Árak a budapesti piacon kicsinyben pengőben: Csirke drb-ja 1'40-3', tyúk drb-ja 2'80-5'20, hizott ruca kg-ja 2'-2'40, hizott lud kg-ja 2'20-2'40, hizott pulyka kg-ja 2'-2'20, sovány pulyka darabja 4'-6', libamáj kg-ja 4'-10', ludzsír kg-ja 2'80-3'30, tojás drb-ja -14-20 P.

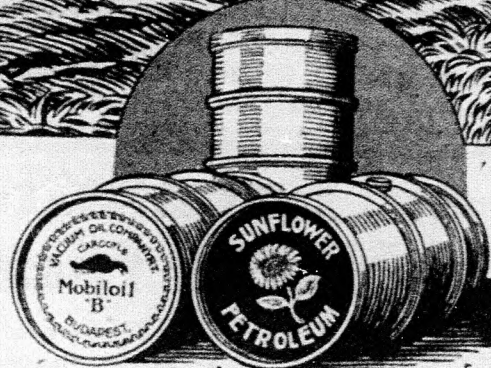
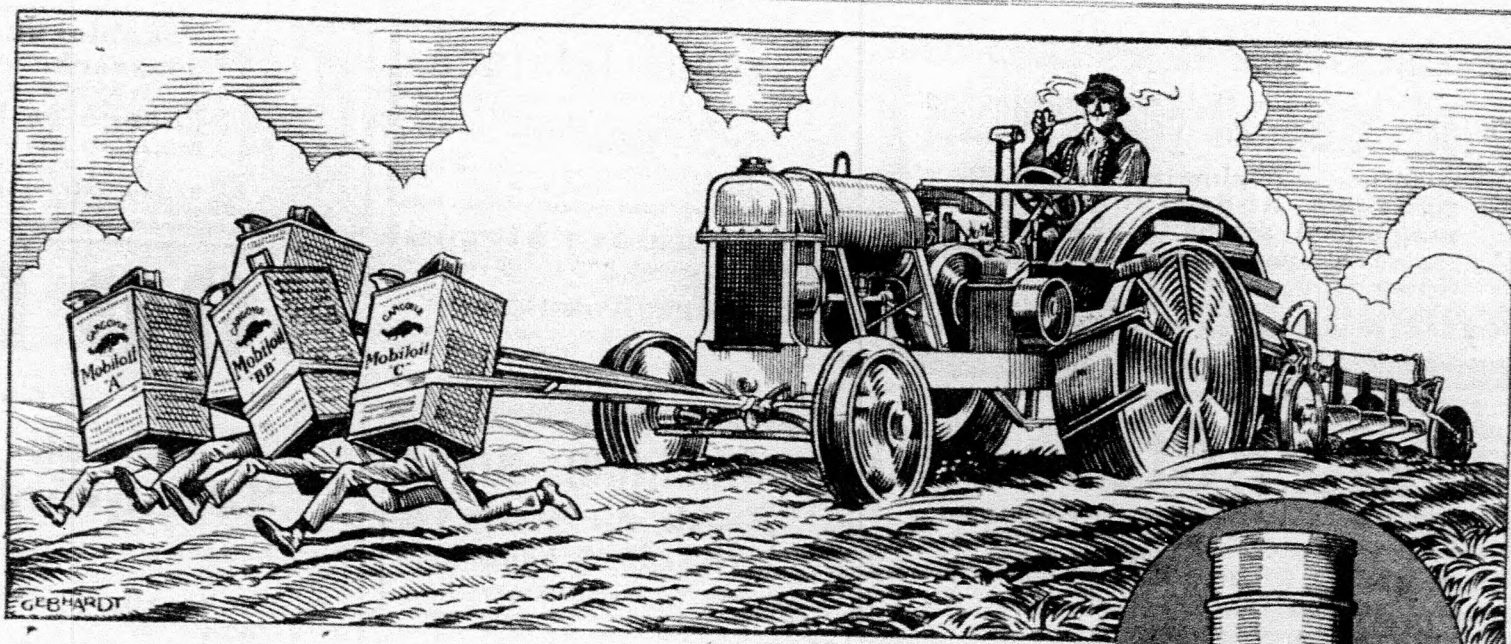
Budapesti halpiac. Árak kg-kint pengőben: Ponty kicsinyben 2'20-3', nagyban 2'05, ponty kicsinyben 1'8-2', nagyban 1'65 P.

Budapesti vadpiac. Árak a budapesti piacon: vaddisznó kg-ja kicsinyben 3'40-3'60, nyúl, bőrben darabja 4-7', fácán darabja 4-6', fogoly darabja 2'20-2'80 pengő.

Zöldseg és gyümölcs. Árak a budapesti piacon pengőben: Sárgarópa kg-ja -20-36, petrezselyem kg-ja

Gyümölcsfák DENDRINEL SOTOR hernyóeny használatával.
 s biztosítsuk az eredményt Kérjen ismertetőket:
BRÁUSZ-MOSKOVITS EGYESÜLT IPARTELEPEN B.-T.-101, Budapest, VIII., Örvényúly-u. 8.

FORDSON-TRAKTOROK, OLIVER-EKEK, FORD-AUTOK ÉS ALKATRÉSZEK azonnali szállításra kaphatók: 1478
ANTAL JÁNOS és TÁRSA LINCOLN-FORD-FORDSON Kaposvár, Fő-utca 22. szám
 autorizált képviselő

A traktorüzem ábécéje:

jó traktor, gondos kezelés és kifogástalan üzemanyagok.

A gépszántás nagy fontosságára való tekintettel a traktorgyárak gépeiket elsősorban nyersanyagokból és kivitelben, különleges gondnal állítják elő, úgy hogy ma már nem lehet azt mondani, hogy létezik jó traktor, meg rossz traktor, mert a traktor feltétlenül jól beválik, ha teljesítőképességének megfelelő talajon szánt és a kezelése gondos kezekben van.

A gazda természetesen azt kívánja, hogy minden esépp benzintől és petróleumból hasznos munkát kapjon, hogy a traktor minél többet teljesítsen. Hiába használja azonban akár a legjobb tüzelőanyagot is és hiába van a traktor porlasztóberendezése a leggazdaságosabb fogyasztásra beállítva, a gép nem adhatja ki a kívánt teljesítményt, ha belsejében oly káros folyamat lép fel, amely a gép hasznos munkájából sokat felemészti.

Ilyen káros tényező sokféle lehet, így a hűtés, hőki-sugárzás, a talaj ellenállása stb., amivel azonban számolni kell és amelyeken változtatni nem igen lehet, hiszen pl. a hűtés egy szükséges rossz, mert hőt von el a géptől, hűtés nélkül viszont a gép nem volna üzemben tartható. A káros munkák közé tartozik a traktor önsurlódása, vagyis az az erővesztés, amely olyképp áll elő, hogy a tengelyek forognak a csapágyakban, a dugattyúk fel-alá mennek a hengerekben, a hajtómű fogaskerekei átadják egymásnak a főtengetőtől kapott mozgást stb. Ezek a mozgó gépelemek egymáson surlódnak és ez a surlódási munka a traktor teljesítményéből sokat vesz el, de egyben oly káros munka is, amelynek mértéke csökkenthető. A surlódási munka egyben a géprészek kopását és időelőtti elhasználódását is jelenti, vagyis végeredményben a traktor teljesítményének esökkenését, a javítási költségek növekedését és a gép rövidebb élet-tartamát vonja maga után.!

Ezt a káros munkát és az üzemköltségek ilyen növekedését legjobban magasértékű olaj használatával lehet a minimálisra csökkenteni. Ez okból traktorok helyes kenésére

GARGOYLE MOBILOIL

jegyű elismert minőségű speciális olajainkat ajánljuk, amelyek a Vacuum Oil Company finomítottában gondosan megválasztott nyersanyagokból különleges gyártási eljárással autómobilok és traktorok részére állítanak elő.

Az egyes traktorok szerkezete egymástól eltérő és az üzemviszonyok sem mindig egyeznek, ennél fogva az egyes gépek kenési követelményei is eltérnek egymástól. A Gargoyle Mobiloil tehát ennek megfelelően különböző fajtákban készül. Az országban mindenütt található viszonteladóink üzlethelyiségében levő fali Ajánlási Táblánk mutatja, hogy az Ön traktora helyes kenéséhez melyik fajta

GARGOYLE MOBILOIL

felel meg. A magyarországi traktortulajdonosok több mint fele saját tapasztalatából tudja már, hogy Gargoyle Mobiloil használatával a legalacsonyabb holdankénti üzemköltség érhető el.

Kövessen Ön is gazdatársának ezt a példáját, azonban a vásárlásnál ügyeljen arra, hogy eredeti árut kapjon, miután egymáshoz megtevesztően hasonló elnevezésekkel különféle motorolajok vannak fogalomban. Ha pl. Ön traktora motorjához az Ajánlási Tábla alapján Gargoyle Mobiloil BB-t akar vásárolni, akkor ne „BB” olajat, vagy „Vacuum BB” olajat kérjen, hanem teljes néven, kifejezetten Gargoyle Mobiloil BB olajat. Ügyeljen bejegyzett védjegyünkre.

SPHINX BENZIN

SUNFLOWER PETROLEUM

VACUUM OIL COMPANY R.T.

BUDAPEST, V., ZRINYI-UTCA 7. SZ. TELEFON: T. 216-24, T. 221-67, T. 142-81, L. 920-51
SÜRGÖNYCIM: VACUUM BUDAPEST

Modernül berendezett gépműhelyünkben
 mindennemű **gépjavitásokat, hengerfurásokat, dugattyugyűrűket, magánjáró átalakításokat** stb. szak-szerűen, jutányosan és **gyorsan végzünk.**
 Költségvetés díjmentes.

SATURNUS Műszaki és Gépkereskedelmi R.-T.
 Budapest, VI., Teréz-körút 40-42. szám

Gőzekeköteleket
 szavatolt legmagasabb szakítási szilárdsággal
 eredeti gyári áron azonnal szállítok

Toepffer Róbert
 Budapest, I., Mészöly-u. 6. Telefon: József 85-05

Minden-nemű **élő baromfit** valamint
lőtt nyulat és fácánt

nagy tételben vesz Ergon Handelsgesellschaft, Berlin W.
 Sáros ajánlatok **Révai Arthur.** Budapest, VIII.,
 Röck Szilárd-utca 8. címre küldendők.

Belgiumból importált
 3-4 éves, engedélyezett, sárga
ménlovak

fehér hajjal, állandóan kaphatók
Récsey gazdaságban,
 Somogygyabjóm, vasútállomás:
 Jak-magyabjóm.

**Lucerna- és lóheremag
 bértisztítását
 és
 ólomzárolását**

legmodernebbül berendezett telepén
 jutányos feltételek mellett vállalja

**Földes Győző Mag- és Termény-
 kereskedelmi R.-T.**
 Budapest, V., Zrínyi-utca 14. sz.
 Telefonszám: 141-10
 Sürgőncím: Földesur Budapest

Haszonbérletátadás
 Tolnámegrebon, hajóállomástól néhány kilométerre
 fekvő 100 holdas birtok, melyből körülbelül 470 hold
 prima ezüstő, 30 hold jó réti haszonbérletre átadó. Át-
 vevendő a felszerelés is.

Eladó ez évben vett új Hofherr és Schraus féle 6 ekés
 traktor. Dr. Gara Benő, ügyvéd, Kaloosa. 8305

Amortizációs kölcsönt
 sürgősen folyósítottunk 7-7 1/2% kamat alapon, Arfo-
 lynn és becsésék nélkül

földbirtokosoknak
 holdanként 8 millióig tetszőeszerinti visszatartással, váltó
 nélkül. Több rón helyi tartozásait egyhelyre konvertáljuk.
 Felvételre 10-14. ingyen. Részletes költség táblázat.

Földhitel, Budapest, VII., Dohány-u. 90.

SCHILLINGER MIKSA
Zsák és ponyva
 kereskedés és kölcsönzés
 Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. sz.

A régi jó gazdaságvilágból. Irta: Korpely Béla. Visszaemléke-
 zések a boldog akadémiái évekre.
 Ára: Pengő 4.—. "Patria" r.-t., Budapest, IX., Dohány ut 25

**Tejet
 vaját**

évi kötésre
veszünk

VITAMIN Tejipari Vállalat
 Budapest, VIII., Kálvária-utca 23. sz.
 Telefon: József 323-40

**Vasablakokat és
 vasszerkezeteket**
 jutányosan szállítok

Faragó és Társa
 Budapest, VI., Béke-ter 6. szám.
 Telefon: Lipót 914-14 7315
 Kétféle osztály malombengerek
 csiszolására és rovátkolására.

600 h.

prima talaju, szépfevésű **dunántuli**
 birtok, 6 szobás urilakkal, vadászattal,
 évi 30 öl fával **bérbeadó**

320 q-ért.

Részletes információ 4 pengős válasz-
 bélyeges levél ellenében. **Dr. Kozák**
László, Keszthely, Erzsébet
királyné-ut 19.

**CEMENTIPARI
 ÉPÍTŐIPARI
 GÉPEK**

SZANTÓ, BECK
 MÉRNÖK
 SPECIALISGÉPGYÁRA
 BUDAPEST I. ÁRKADYVÁROSI ÚT 14-15 SZÁM

Törött géprészek
 roped, kimari kasznok
 elektromos hegesztés

Lakos és Székely gépgyár,
 Budapest, VI., Béke-ter 3.
 Új berendezések gyártása és
 hegesztő-óktatóhely 8132

**Autó- és
 szántómotor FŐTENGELYEK és HENGEREK CSISZOLÁSA**

és minden e szakmába vágó alkatrészek készítése

DEDICS TESTVÉREK
 Budapest,
 VIII., Ország-utca 15.
 Telefon: J. 303-45
 Alapítva 1903

LÁNG L. GÉPGYÁR R.-T., Budapest 56
 Szesz-, élesztő-, keményítőgyárak gépészeti berendezése
 Stabilgőz gép Félstabilgőz gép Gőzházán Dieselmotor Vashordók

Magyar Vadkiviteli Vállalat R.-T. Budapest, IX., Tóth-Kálmán-
 utca 8. szám. (Hűtőház.)
 Telefonszám: József 318-61 Sürgőncím: **Vadhus Budapest**

Lőtt vadat minden meny-
 nyiségben **átveszünk** ezért a legmag-
 sabb árat fizetjük.

Szállítóinknak kívánatra minden fűszegű **évnedket** nyújtunk.
 Nagyobb vadászati eredményeket saját közegünk által a
 legközelebbi vasúti Állomáson átvettünk. 8115

GŐZEKE

részleteket mindenféle gyártmányú
 gőzekéher készít és szállít precíz kiví-
 telben, acél fogaskerekeket,
 fémosapágynak, tűzszekré-
 nyeket, ekevasakat stb.

SODRONYKÖTELEKET

SZILÁGYI és DISKANT gépgyára, MISKOLCON
 Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T. Ford-antók,
 Fordson-traktorok képviselője. 7854

Világhírű angol „Lister“-motorok

1 1/2—20 lóerő nagyságig, **komplett villanyagregátumok** 1 kilowattól felfelé, **komplett szivattyutelepek, motoros szállítóokcsk** 1 és 3 tonna teherviselésre, **Diesel-motorok, kompresszorok és pneumatikus szerszámok**

Magyarországi vezérképviselet:
SÜDFELD GÁBOR okl. gépészmérnök, BUDAPEST, VI., SZONDY-UTCA 11.
Telefonszám: Teréz 248-11 8092

Gőzekebérszántást

őszi és tavaszi szántást, gyeptrést, szőlőtelepek faiskolák, erdősítések mély rigolizását elvállalja

Wolff Ernő, Budapest-Kelenföld
7608 Telefon: József 358-68 Sürgőnyelv: Wolffeke Budapest

Tejgazdasági gépek

Westfalia tejfőzők, tejhűtők, fejtődrök, tejkannák stb. szolid kivitelben és árban kaphatók:

Stanga József tejgazdasági gépüzletében, Budapest, IX., Ráday-u. 26. K.
Sziveskedjék a pontos címre ügyelni! 7834 Ajánlatok díjmentesen.

Uradalmak figyelmébe!

Ajánlok kommisszió céljaira léli vágásu

pörkölt szalonnát

(három táblásat) kötelezettség nélkül, azonnali szállításra 186 pengőért különként, helyt vasut Szeged, csomagolás nélkül, készpénzfizetés mellett. **Kötésre**, legkésőbb aratásig szállítva a következő feltétel mellett: ajánlok szalonnát. A mindenkori napiárhoz (ma 186 P) havonként 2% hozzászámítandó (szikkadás, beraktározás, kezelés és kamat címén). Jelenlegi jegyzésem kötelezettség nélkül 1928. január 186 P, február 190 P, március 194 P, április 198 P, május 202 P, június 206 P, július 210 P, augusztus 214 P, szeptember 218 P, október 222 P, november 226 P, december 230 P. **Fejlábas sertéshúst** beállítással állandóan vásárolk a legmagasabb napiáron. 8271

Pick Márk szalámigyára, Szeged.

Mielőtt ujévi TEJSZERZŐDÉSÉT megújítja

KÉRJEN AJÁNLATOT:

KORONA TEJCSARNOK R.-T.-től

FŐTELEP ÉS KÖZPONTI IRODÁK:

BUDAPEST, IX. KERÜLET, DRÉGELY-UTCA 15. SZ.

TELEFON: J. 331-54 és J. 390-04 8224

TEJET és VAJAT minden mennyiségben vásárolunk az egész ország területén!

240 darab tizetes prima, választási 8207

yorkshire malac,

továbbtenyésztési és hizalási célra elsőrendű, eladó. Maisai Béruradalom, Keszöhidegkut, Tolna m.

Budapest, Király-u. 3., udvarban jobbra

Glaser Jenő cégnél

Ponyva
Zsineg Zsák 8222
Lenáruk Szalonvászon
Grádli Szőnyeg
Takarók Garnitúrák

Olcsó bevásárlás!

Olcsó bevásárlás!

SZŐLŐKARÓT, tűzfát,

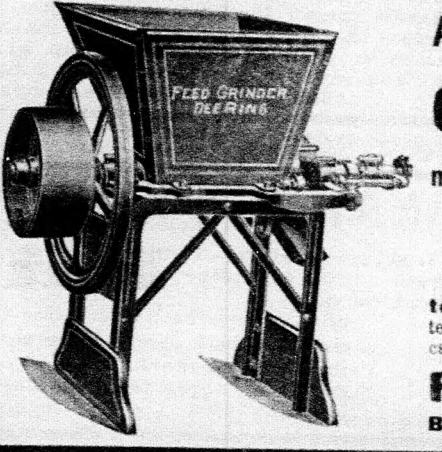
vagy bármilyen más faanyagot az ország bármely részébe azonnal szállítanak vagontelepekben, előnyös árban

LÖWY SANDOR és JÓZSEF Intermedok és Fakereskedők
Budapest, V., Mészáros-utca 9. Telefon: L. 943-17

Több milliárdot földbitokokra

sürgős: a kihelyezünk dollárokban, pengőben, bevezetés nélkül holdanként 6-8 millióig. Amortizációs váltó nével tetszés szerinti visszafizetéssel illetékm-nélkül 7% alapon Kamatozó kölesből bármely időre 8% azazalakra. Birtokjteleket finanszírozzunk. Közzétitoket díjazunk.

Általános Pénzügyi Vállalat,
Budapest, VII., Klauzál-utca 29. Telefon: József 522-22.
Alapított: 1906. évben. 8294

A DEERING-féle amerikai daráló gép

mindenféle szemes élelet, csövestengerit, olajpogácsát

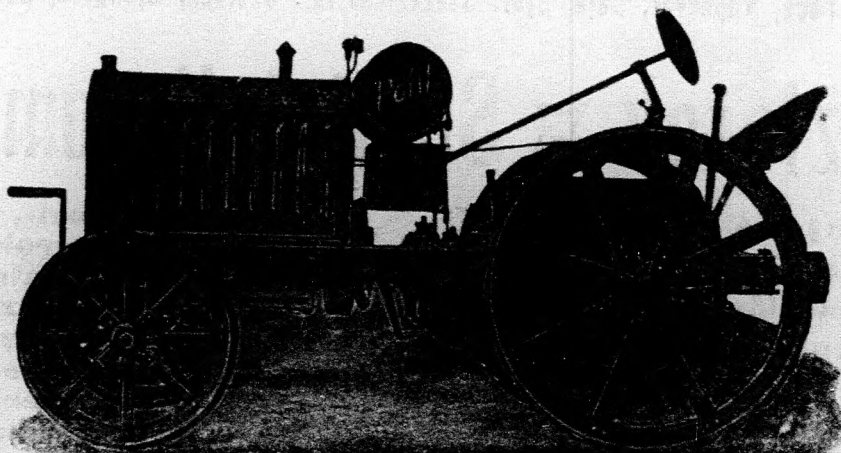
tetszés szerű finomságra darál. Munka- teljesítménye igen nagy. Hajtóerőszükséglete igen csokoly. ~ Mérsékelt áron szállítja

PROPPER SAMU R.-T.
Budapest, V., Vilmos császár-ut 52. sz.

A 32 HP PÖHL-TRAKTOR

teljesítménye a legnagyobb, fogyasztása a legkisebb, mert nagy lóerejével csupán 19 q önsúlyt kell vontatnia.

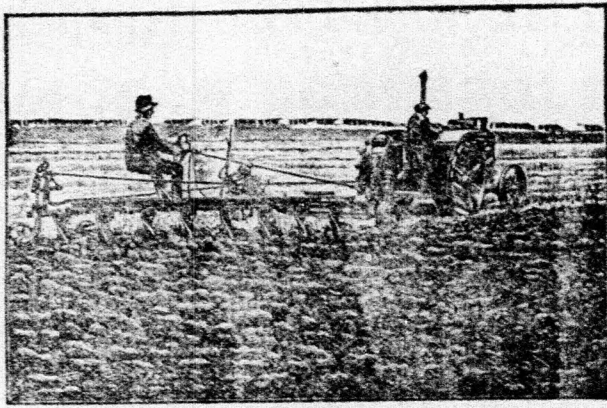
Élettartama a leg-hosszabb, mert:
fordulati száma 800,
a motor rugózza van,
olajozása teljesen automatikus.
A főtengely 3 csapággal bír,
kapcsolója fékkel van ellátva,
hűtése kiváló,
szerkezeti anyagok német gon-
dossággal vannak megválasztva.

A gép könnyen kezelhető, mert:
beálló barázdakerékkel bír,
automatikus a gyújtás szabá-
lyozás,
a gépi szerkezet külön alvázon fekszik.

A Pöhl-tractor a 30 HP kategóriájába tartozó gépek közül a legolcsóbb!
Az Austin-tractor képviselete! Kedvező finanszírozási feltételek!

SATURNUS Műszaki és Gépkereskedelmi Részvénytársaság
Budapest, VI., Teréz-körut 62. szám.

Tartósság, teljesítmény, gazdaságosság, tökéletesség tekintetében legelső helyen áll az

OIL-PULL TRAKTOR

Főlényét még a legkötöttebb talajon és hegyes vidéken is kivétel nélkül bármely traktorral szemben bizonyítani készek vagyunk.

Pénze és érdeke ellen vét, ha traktor vásárlása előtt nem győződik meg az OIL-PULL traktornak minden más traktorral szemben való fölényéről.

Árajánlattal szolgál a vezérképviselőség

Mezőgazdasági és ipari gépkereskedelmi r.-t., Budapest, V., Balaton-u. 12.

Telefon: 292-29
Távírási cím: Mezőipar

SALVATOR-FORRÁS

Kellemes ízű üdítő gyógy- és asztali víz vese-, hólyag- és rheuma-betegeknek, terhes és szoptató nőknek nélkülözhetetlen!

Savoldó! Mindenütt kapható! Vasmentes!

LAMMEL FERENC

épület- és diszműbádogos, légszesz- és vízvezetékberendező
Budapest, VIII., József-utca 17. Telefon: József 141-51

Készít modern fürdőberendezéseket, vidéki kastélyok és gazdaságok teljes vizellátását és csatornázását, melegvízellátás céljaira központi vízmelegítő berendezéseket közvetlen és közvetlen rendszerrel, halászlé-cikkeket és gazdasági eszközöket. ETAGE melegvíz-fűtéseket. 8038

Melegágyablakokat

vaakorétes, 100 x 150, raktárról
juliánosan szállít!

FARKAS és TÁRSA

lakatosárú- és vasszerkezeti gyára
Budapest, VI., Lehel-utca 8. szám
Telefon: Lipót 905-62 8371

Bérletet 3000 holdig keresek

lehetőleg Dunántul. Csak prima objektumok jöhetnek tekintetbe. Ajánlatok részletes leírással és feltételekkel „Készpénz” jellegre Leopold Cornél hirdetőjébe Budapest, Teréz-körút 3. kéretnek. 8298

Burgonya termesztését és nemesítését tárgyalja Bekke László tanár könyve. Ára bérmentve 4 pengő. "Páris" R.-T. Könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

IKARUS HUTÓ- és FÉMÁRU R.-T., Budapest VI., Országbíró-u. 26/b Telefon: L. 978-93

Traktor- és motor-
eke- valamint személy-
és teherautó-
hűtők

bármily szerkezetben, új kivitelben és javítások.
Benzintartályok és 35 l. benzinkannák (Bidon).
Tejtransport-kannák, 25 l. elsőrangú tartós kivitelben.
Tejhűtők és egyéb tejjgazdasági felszerelések.
Jutányos árak! 8001 Kívánatra ajánlattal szolgálunk!

Gazdag vadászszákmánya

csak akkor lesz

Vadászat

ha a Vadászat című vadászújságot olvassa és amit olvas, azt megszivleli!

Kérjen mutatványszámot! Díjtalanul küld a kiadóhivatal: Budapest, IX., Ferenc-körút 34.

SCHLICK-NICHOLSON

GÉP-, VAGON- ÉS HAJÓGYÁR RT. BUDAPEST, VI. KER., VÁCI-UT 45-47. SZÁM

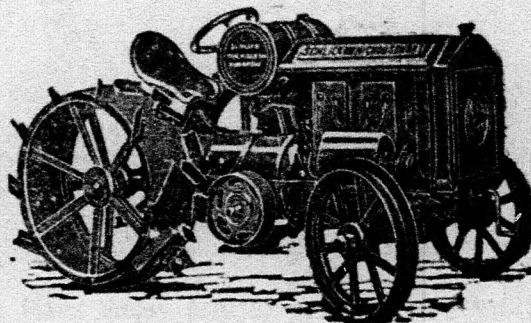
Hajógyár: Újpesten. Mintaraktár: Budapest, VI., Vilmos császár-ut 63. szám.

Fiókok: Szeged, Kölcsey-utca 11. szám. Szombathely, Zanati-ut. Nyíregyháza, Széchenyi-tér. Eger, Káptalan-utca.

Raktárak: Nagykanizsa, Pécs, Kaposvár, Baja, Győr, Székesfehérvár, Szolnok, Gyöngyös, Debrecen, Miskolc, Békéscsaba.

Cséplőkészletek ✪ Schlick-Hanomag-traktor

Vontatós és magánjáró lokomobilok, gőz-, benzin- és szivógázüzemre. Cséplőgépek minden nagyságban. Ásványi-féle tengeriszártépőgépek. Szecska-vágók, darálók, morzsolók. Borsajtók, olajgyártási gépek.

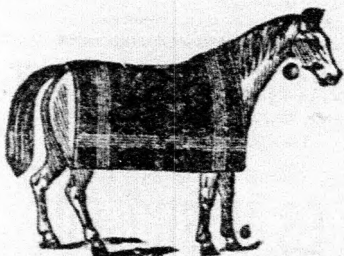
Diesel-, petróleum- és benzinmotorok, félstabil lokomobilok. Kőjáratok. Stabil, fekvő és álló gőzgépek. Gőzkazánok. Szivattyúk. Jéggyári és hűtőházi berendezések. Hid- és vasszerkezetek, daruk. Vasuti, villamos- és iparvasuti kocsik. Folyamhajók. Szárlító és bányaberendezések.

Vetőgépek. Szivógázmotorok.
Tőzegtüzelési generátorok.

LÓPOKRÓCOK!

Békebeli minőségben!

- 1 pár 114x170 nagyságban, jó minőségű gazdasági lópokrócok edített alapon, piros csikókkal. P 16-50
- 1 pár ugyanaz, 128x185 nagyságban. P 20-50
- 1 pár kiváló minőségű 175x116 nagyságú +0 átlagára alapon #128k edített csikókkal. P 22-50
- 1 pár ugyansz 190x133 nagyságban. P 26-50
- 1 pár ugyansz 150x100 nagyságban. P 31-50
- 1 pár legkiválóbb bolgár lótarakró 133x190 nagyságban. P 33-50

Vidékre utazóknak. Megvédi a felülőt a póna- és szarvasmarha-állományoktól. A rendkívül könnyű és erős anyagból készült. A csikókat és a szarvasmarhát is jól védi. A csikókat és a szarvasmarhát is jól védi. A csikókat és a szarvasmarhát is jól védi.

Szöts, Budapest, Rakóczi-ut 10. Sip-utca sarkán. A címre nagyon ügyelni!

FORDSON-TRAKTOR-, Stock-ekejavítást, FŐTENGELY- és HENGERCSISZOLÁST LEGTÖKÉLETESEBB kivitelben vállal

FORD-FORDSON

AUTÓ- ÉS TRAKTORALKATRÉSZEKET Stock-, Oliver-, John Deere-, Eberhardt- és gozeke EKEVASAKAT ÉS GÉPRÉSZEKET az összes fajtájú fűkaszaló- és aratógép-pótrészeket „EXTRA HEAVY“ valódi amerikai speciális traktor-, motor-, henger- és gépolajat, golyóscsapágyzsirt

a mezőgazdasági és ipari üzemekhez szükséges összes szerszámokat, aratókat, műszaki cikkeket legnehezebb valódi gyapjú „MONTAN“ lópokrócot legolcsóbban raktárról azonnal szállít!

DEUTSCH ZOLTÁN BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 19.

Telefon: T. 255-77 (Interurban) 8120. Telefon: T. 255-77 (Interurban)

FŐZ VILÁGIT FŰT
250GYERTYAFÉNNYEL A KOMBINÁLT

PHOEBUS

TELJEN NAPPALI FÉNYT ÁRÁSZT
1 liter te-ol annyi GARANTÁLTAN 20 ÓRÁIG

Megbízható! Üzembiztos!

Kiváltsága szerint nappali vagy függőlámpa FŐZ VAGY FŰT!

Minden lakás díze a legkiszorosaabb dárabja. A fényesen nikkelozott dízes készlet ára P 80- helyi Budapest vagy utazó tel. Forgalmi adó, a csomagoló- és költéségen.

Vezérképviselet: ARDÓ JÓZSEF, Budapest, VI., Vilmos császár-ut 43. Telefon: 216-34

Juhászai mezeiüzeme miatt, 40 darab

BIRKAETETŐ

frézelt tölgyszelvényekkel teljesen újak, darabonként 20 pengőért eladó. Diópusztai Gazdaság, Pusztai út 12. szám alatt.

Ujtermésű tea-különlegességeink megérkeztek!

Ingyen kap mind a négy egy műveléses kivitelű eredeti japán teacseréjét, aki szelvények alapján kizárja hogy elegendő a többi tealevelek vagy gyertya, összesen egy kg. teát 10 pengő értékben vásárolt.

Tea- és kávékülönlegességek szaküzlete

Kotányi János
főraktára 8061
Budapest, VI. ker., Teréz-körút 7. szám

Gazdák figyelme!

Férfi és női angol lovagló-csizmák, vízhatlan gazdasági csizmák, vadász-cipők a legjobb kivitelben, legolcsóbb árban megrendelhető!

Stefanits János
cégnevelő 7524
BUDAPEST, IX. kerület, Őrök-ut 85. sz.

Szarvasmarha és bivaly tenyésztése. Irta: Schandl József dr. Ára: 10 pengő. "Patria" R.T. könyvsztyálya, Budapest, IX., Őrök-ut 25.

Vesz minden mennyiségben kaszált

csépelet lenszalmát

ab berakodó vasutállomás. Ajánlatokat mennyiség megjelölésével, **Fiedler János, Komárom, lenfonógyár.** Telefon: Komárom 81. Sürgőnycim: Lenfonógyár Komárom. 8216

Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat, Budapest V., Zoltán-utca 2-4.

Szállít: csépléshez, gőzsántához és házfűtéshez

la tatai tojás- és téglabrikettet
la tatai darabos- és kockaszert

Felsőgallai karbidot, nagyszilárdságú portland cementet, égetett meszet 7097

VE SZ ÜNK: marhát, juhot, sertést **SZÁLLITUNK:**

Fehér és tarka ökröt, tinót, tehenet. Tehenészetet hizlalásra, ökröt hosszabb fizetési időre beállítunk. Szállítások biztosítására biztosítékot adunk!

Eladás és vételnél ügynöki díj nincs

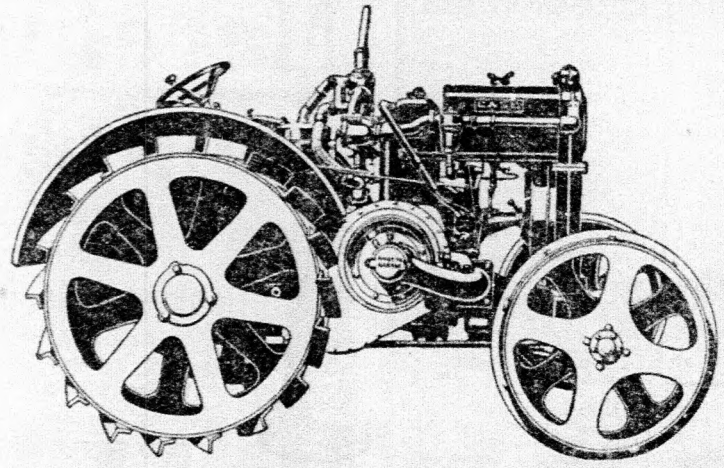
Lutter Béla és Társai Budapest, IV. kerület, Múzeum-körút 17., IV. 12. 8225

Vetomag-burgonyákat

esiesőkat ugy bel-, mint külföldi félséget szállít kiváló minőségben

étkezési, ipari és takarmányburgonyákat, vesz és elad és felvilágosítással levél- vagy telefonhívásra szolgál az

Agrár-Industria R-T.
Burgonyaosztálya 8242
Budapest, V., Vecsey-u. 4.
Sürgőnycim: Indropa Budapest
Telefon: 221-83, 230-77 és 231-15

Ezidőszerint a világ legjobb és legkomolyabb traktorai között vezet

a CASE TRAKTOR

melyet teljes szavatosság mellett, igen előnyös feltételekkel

eredeti SACK ekékkel

szállít:

Propper Samu R.T.

Budapest, V., Vilmos császár-ut 52.

VEGYESEK

MALOMBERLETHEZ, autóval... MALOMBERLETHEZ, autóval...

BÁRMIKOR VISSZAFIZET... BÁRMIKOR VISSZAFIZET...

BOZÓ JÓZSEF UPEST, Károly... BOZÓ JÓZSEF UPEST, Károly...

INGYEN küldjük legu... INGYEN küldjük legu...

ELADÁS Venni akar valami... ELADÁS Venni akar valami...

Braun és Úrményi céghez... Braun és Úrményi céghez...

EKEALKATRÉSZEKET, neve... EKEALKATRÉSZEKET, neve...

Retművelő-eszközök, Ce... Retművelő-eszközök, Ce...

Azonnal rakható kapható... Azonnal rakható kapható...

Braun és Úrményi céghez... Braun és Úrményi céghez...

ALKALMI áron egy darab... ALKALMI áron egy darab...

Fakész-egér Perival... Fakész-egér Perival...

ELADÓ 5 HOLDAS INGATLAN... ELADÓ 5 HOLDAS INGATLAN...

TRÁGYA, szénasavas méz... TRÁGYA, szénasavas méz...

RÉTI SZENA, lucerna, lóher... RÉTI SZENA, lucerna, lóher...

ELADÓ birtok, Budapest, VII... ELADÓ birtok, Budapest, VII...

JÁRGÁNY, Hofherr-Schranz... JÁRGÁNY, Hofherr-Schranz...

ELADÓ Székesfehérváron, a... ELADÓ Székesfehérváron, a...

KOSÁRFŰZ, körülbelül 2 vagon... KOSÁRFŰZ, körülbelül 2 vagon...

EGY DARAB Gnom-motor, 12... EGY DARAB Gnom-motor, 12...

BORSODBAN Hétszázötven... BORSODBAN Hétszázötven...

BOZÓ JÓZSEF UPEST, Károly... BOZÓ JÓZSEF UPEST, Károly...

INGYEN küldjük legu... INGYEN küldjük legu...

ELADÁS Venni akar valami... ELADÁS Venni akar valami...

Braun és Úrményi céghez... Braun és Úrményi céghez...

EKEALKATRÉSZEKET, neve... EKEALKATRÉSZEKET, neve...

Retművelő-eszközök, Ce... Retművelő-eszközök, Ce...

Azonnal rakható kapható... Azonnal rakható kapható...

Braun és Úrményi céghez... Braun és Úrményi céghez...

ALKALMI áron egy darab... ALKALMI áron egy darab...

Fakész-egér Perival... Fakész-egér Perival...

ELADÓ 5 HOLDAS INGATLAN... ELADÓ 5 HOLDAS INGATLAN...

TRÁGYA, szénasavas méz... TRÁGYA, szénasavas méz...

RÉTI SZENA, lucerna, lóher... RÉTI SZENA, lucerna, lóher...

ELADÓ birtok, Budapest, VII... ELADÓ birtok, Budapest, VII...

JÁRGÁNY, Hofherr-Schranz... JÁRGÁNY, Hofherr-Schranz...

ELADÓ Székesfehérváron, a... ELADÓ Székesfehérváron, a...

Szuperfoszfát-Chilisalétrom-Káisó-Mésznitrogén-Ammoniak

Grünfeld és Barczeller... Grünfeld és Barczeller...

Építkezésnél nélkülözhetetlen... Építkezésnél nélkülözhetetlen...

Grünfeld és Barczeller... Grünfeld és Barczeller...

Építkezésnél nélkülözhetetlen... Építkezésnél nélkülözhetetlen...

Grünfeld és Barczeller... Grünfeld és Barczeller...

Építkezésnél nélkülözhetetlen... Építkezésnél nélkülözhetetlen...

Grünfeld és Barczeller... Grünfeld és Barczeller...

Építkezésnél nélkülözhetetlen... Építkezésnél nélkülözhetetlen...

Grünfeld és Barczeller... Grünfeld és Barczeller...

Építkezésnél nélkülözhetetlen... Építkezésnél nélkülözhetetlen...

Grünfeld és Barczeller... Grünfeld és Barczeller...

Építkezésnél nélkülözhetetlen... Építkezésnél nélkülözhetetlen...

Grünfeld és Barczeller... Grünfeld és Barczeller...

Építkezésnél nélkülözhetetlen... Építkezésnél nélkülözhetetlen...

Grünfeld és Barczeller... Grünfeld és Barczeller...

Építkezésnél nélkülözhetetlen... Építkezésnél nélkülözhetetlen...

Grünfeld és Barczeller... Grünfeld és Barczeller...

Építkezésnél nélkülözhetetlen... Építkezésnél nélkülözhetetlen...

Grünfeld és Barczeller... Grünfeld és Barczeller...

Építkezésnél nélkülözhetetlen... Építkezésnél nélkülözhetetlen...

Grünfeld és Barczeller... Grünfeld és Barczeller...

Építkezésnél nélkülözhetetlen... Építkezésnél nélkülözhetetlen...

Grünfeld és Barczeller... Grünfeld és Barczeller...

Építkezésnél nélkülözhetetlen... Építkezésnél nélkülözhetetlen...

Grünfeld és Barczeller... Grünfeld és Barczeller...

Építkezésnél nélkülözhetetlen... Építkezésnél nélkülözhetetlen...

Grünfeld és Barczeller... Grünfeld és Barczeller...

Építkezésnél nélkülözhetetlen... Építkezésnél nélkülözhetetlen...

Grünfeld és Barczeller... Grünfeld és Barczeller...

Építkezésnél nélkülözhetetlen... Építkezésnél nélkülözhetetlen...

Grünfeld és Barczeller... Grünfeld és Barczeller...

Építkezésnél nélkülözhetetlen... Építkezésnél nélkülözhetetlen...

Grünfeld és Barczeller... Grünfeld és Barczeller...

Építkezésnél nélkülözhetetlen... Építkezésnél nélkülözhetetlen...

Grünfeld és Barczeller... Grünfeld és Barczeller...

Építkezésnél nélkülözhetetlen... Építkezésnél nélkülözhetetlen...

Grünfeld és Barczeller... Grünfeld és Barczeller...

Építkezésnél nélkülözhetetlen... Építkezésnél nélkülözhetetlen...

Grünfeld és Barczeller... Grünfeld és Barczeller...

Építkezésnél nélkülözhetetlen... Építkezésnél nélkülözhetetlen...

Grünfeld és Barczeller... Grünfeld és Barczeller...

Építkezésnél nélkülözhetetlen... Építkezésnél nélkülözhetetlen...

Grünfeld és Barczeller... Grünfeld és Barczeller...

Építkezésnél nélkülözhetetlen... Építkezésnél nélkülözhetetlen...

Grünfeld és Barczeller... Grünfeld és Barczeller...

JÓNEVŰ

Baromfitőmő-készülékkel... Baromfitőmő-készülékkel...

Szójadara halliszt... Szójadara halliszt...

Vérliszt... Vérliszt...

Halliszt... Halliszt...

Szójadara halliszt... Szójadara halliszt...

Vérliszt... Vérliszt...

Halliszt... Halliszt...

Szójadara halliszt... Szójadara halliszt...

Vérliszt... Vérliszt...

Halliszt... Halliszt...

Szójadara halliszt... Szójadara halliszt...

Vérliszt... Vérliszt...

Halliszt... Halliszt...

Szójadara halliszt... Szójadara halliszt...

Vérliszt... Vérliszt...

Halliszt... Halliszt...

Szójadara halliszt... Szójadara halliszt...

Vérliszt... Vérliszt...

Halliszt... Halliszt...

Szójadara halliszt... Szójadara halliszt...

Vérliszt... Vérliszt...

Halliszt... Halliszt...

Szójadara halliszt... Szójadara halliszt...

Vérliszt... Vérliszt...

Halliszt... Halliszt...

Szójadara halliszt... Szójadara halliszt...

Vérliszt... Vérliszt...

Halliszt... Halliszt...

Szójadara halliszt... Szójadara halliszt...

Vérliszt... Vérliszt...

Halliszt... Halliszt...

Szójadara halliszt... Szójadara halliszt...

Vérliszt... Vérliszt...

Halliszt... Halliszt...

Szójadara halliszt... Szójadara halliszt...

Vérliszt... Vérliszt...

Halliszt... Halliszt...

Szójadara halliszt... Szójadara halliszt...

Vérliszt... Vérliszt...

Halliszt... Halliszt...

Szójadara halliszt... Szójadara halliszt...

Vérliszt... Vérliszt...

Halliszt... Halliszt...

Szójadara halliszt... Szójadara halliszt...

Vérliszt... Vérliszt...

Rákocsaba-Ujtelepen

háza... háza...

Delta... Delta...

fonat... fonat...

Kollerich... Kollerich...

VETEL... VETEL...

Élni akar valami... Élni akar valami...

Braun és Úrményi céghez... Braun és Úrményi céghez...

Használt traktorok... Használt traktorok...

Birtokok keresek... Birtokok keresek...

Ötven éjában levő... Ötven éjában levő...

Keresek... Keresek...

Tel. Uradalmi és... Tel. Uradalmi és...

Birtok... Birtok...

Bérlés... Bérlés...

Tízholdas... Tízholdas...

Rudapesttől... Rudapesttől...

Keresek... Keresek...

Zalában... Zalában...

Zongorát, pianinót

Reményi Mihálytól vehet... Reményi Mihálytól vehet...

Évi kérés mellett... Évi kérés mellett...

vajat és uradalmi tejet... vajat és uradalmi tejet...

Hordókereskedelmi R.T... Hordókereskedelmi R.T...

Vesz és elad... Vesz és elad...

FA-ÉS VASHORDÓT... FA-ÉS VASHORDÓT...

Javit FA-és VASHORDÓT... Javit FA-és VASHORDÓT...

Szab. BROWN-féle... Szab. BROWN-féle...

kéménytoldók... kéménytoldók...

és konyhafel... és konyhafel...

szereelési cikkek... szereelési cikkek...

Lajos Bajos... Lajos Bajos...

Takaréküzveggyár R.T... Takaréküzveggyár R.T...

BUDAPEST... BUDAPEST...

Körponti iroda és gyár... Körponti iroda és gyár...

VII., Kerepesi-út 62. sz... VII., Kerepesi-út 62. sz...

Városi üzlet és raktár... Városi üzlet és raktár...

IV., Váci-utca 40. szám... IV., Váci-utca 40. szám...

(Frányi-utca sarkán)... (Frányi-utca sarkán)...

Telefon: József 458-32... Telefon: József 458-32...

FELES MELEG... FELES MELEG...

KERESK... KERESK...

TEL. Uradalmi és... TEL. Uradalmi és...

BIRTOK... BIRTOK...

BÉRLÉS... BÉRLÉS...

TÍZHOLDAS... TÍZHOLDAS...

RUDAPESZTŐL... RUDAPESZTŐL...

KERESK... KERESK...

ZALÁBAN... ZALÁBAN...

GAZD. ALMA... GAZD. ALMA...

TEHENÉSZ... TEHENÉSZ...

BOGNÁRMESTER... BOGNÁRMESTER...

GÉPESZKÖV... GÉPESZKÖV...

RÉRESZG... RÉRESZG...

FELES MELEG... FELES MELEG...

KERESK... KERESK...

TEL. Uradalmi és... TEL. Uradalmi és...

BIRTOK... BIRTOK...

BÉRLÉS... BÉRLÉS...

TÍZHOLDAS... TÍZHOLDAS...

RUDAPESZTŐL... RUDAPESZTŐL...

KERESK... KERESK...

ZALÁBAN... ZALÁBAN...

GAZD. ALMA... GAZD. ALMA...

TEHENÉSZ... TEHENÉSZ...

„Oranier” és „Marabu”

folytonegő kályhák... folytonegő kályhák...

Kaphatók a... Kaphatók a...

Magyar Radiatorgyár R.T... Magyar Radiatorgyár R.T...

városi mintaraktárban... városi mintaraktárban...

Budapest, V., Kálman-utca 18. szám... Budapest, V., Kálman-utca 18. szám...

Telefon: Lipót 903-63... Telefon: Lipót 903-63...

Ábrás nagy árjegyzék... Ábrás nagy árjegyzék...

ingyen!... ingyen!

45 éves, család... 45 éves, család...

akadémiai vég... akadémiai vég...

intézet, horvát... intézet, horvát...

korlati, keze... korlati, keze...

keres. Aljól... keres. Aljól...

4351” jelleg... 4351” jelleg...

tal. továbbit... tal. továbbit...

INTENZIV... INTENZIV...

zett 22 évi... zett 22 évi...

képesítéssel... képesítéssel...

43 éves okl... 43 éves okl...

Huszár... Huszár...

pengő... pengő...

Szives meg... Szives meg...

4323” jelleg... 4323” jelleg...

tal. továbbit... tal. továbbit...

OKL. GAZD... OKL. GAZD...

45 éves, család... 45 éves, család...

akadémiai vég... akadémiai vég...

intézet, horvát... intézet, horvát...

korlati, keze... korlati, keze...

keres. Aljól... keres. Aljól...

4351” jelleg... 4351” jelleg...

tal. továbbit... tal. továbbit...

INTENZIV... INTENZIV...

zett 22 évi... zett 22 évi...

képesítéssel... képesítéssel...

43 éves okl... 43 éves okl...

Huszár... Huszár...

pengő... pengő...

Szives meg... Szives meg...

4323” jelleg... 4323” jelleg...

tal. továbbit... tal. továbbit...

OKL. GAZD... OKL. GAZD...

45 éves, család... 45 éves, család...

akadémiai vég... akadémiai vég...

intézet, horvát... intézet, horvát...

korlati, keze... korlati, keze...

AZ
**ÁLLAMI
GÉPGYÁR**

gyártmányai:
Gőz-, benzin- és szivógáz-
lokomobilok, ACÉL-
KERETŰ GOLYÓCSAP-
ÁGYAS CSÉPLŐGÉPEK,
gőz- és szivógáz-szántó-
készletek és utimozdo-
nyok, lóherefejtők stb.

SÜRGÖNY-
CIM:
INTERCOLON

A MAGYAR KIRÁLYI
ÁLLAMVASUTAK
GÉPGYÁRÁNAK
VEZÉRŰGYNÖKSÉGE
NEMZETKÖZI GÉP-
KERESKEDELMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST
V., VILMOS CSÁSZÁR-UT 32.

NYUGATI FIÓK:
VI., VILMOS CSÁSZÁR-UT 63.

ÁRAJÁNLATOKKAL ÉS FELVILÁGO-
SÍTÁSOKKAL SZÍVESEN SZOLGÁL

ALAPTŐKE
18.144.000.—
P E N G Ő

**ÁLLAMGÉPGYÁRI
„M.Á.V.A.G.”
TRAKTOR**

Üzemanyag: petróleum
vagy benzin

Erőkifejtés: 28-32 lóerő

Nagy teljesítőképesség

Minimális üzemanyag-
fogyasztás

Messzemenő garanciák

Yorkshirei tenyész kocák

egyedül a törökönnyezet, teljesítőképességre vizsgált
állatok kb. 90 kg. súlyban forrasztott béruradalmok-
ban kilogrammonként 2-40 pengő-ért kaphatók.

A hízottserteskiállítás első díjjal kitüntetve
Hazai Mezőgazdasági R.-T.

Budapest, VI., Andrásy-ut 98. sz. 7849
Telefonszám: 141-47 Székhelye: „Többtermelő”

Mangalica tenyészkanok

kaphatók **Csobaj Gyula gazda-
ságában, Csobaj, Szabolcs megye.**
Posta, távirda, telefon Csobajon, vasut-
állomás Tereál. 7187

**Mezőgazdák
„Zuhataq” kutja**

Tömeggyártás folytán
25%-kal olcsóbb árak!

Sok ezer darab évtizedek óta üzemben

Kizárólag szállítja a
Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. SZÁM

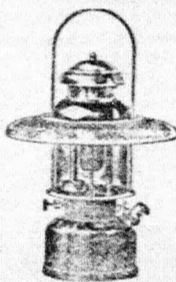
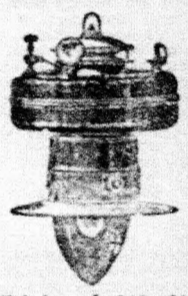
300, 600 és 1000 gyertyafényű
**„HASAG”
petróleum gázizzólámpa**

Viharálló, tartós, sz. lárda- és kőzet. Utak, termek, vendéglők, műhelyek,
olvasókörök és sporttelepek világítására. Egyszerű kezelés, töm-
biztos, gazdaságos.

A 300 gyertyafényű hordozható lámpa ára P 60.—
A 600 gyertyafényű lámpa ára P 90.—
Helyi Budapest. Vízkezo utóvétel. A csomagolást önköltség. Áron
szállítjuk.

**„METEOR”
Világítási és Olajkereskedelmi R.-T.**

Budapest, X. kerület, Ceglédi-ut 11. szám Telefon: J. 345-91

MEGHIVÓ.

A traktorok nagy közgazdasági jelentőségének fontosságára való tekintettel — úgy mint a múlt évben — az idén is

traktortanfolyamot

tartunk, ahol a traktorok kezelőit — tekintet nélkül arra, hogy milyen gyártmányu a szántógép —

DIJMENTESEN

oktatjuk ki mindazon tudnivalókra, amelyeket a helyes és gazdaságos kezelés, konstrukcionális megismerés és szerelés igényel.

A tanfolyam tanárait a legkiválóbb szakembereket sikerült megnyernünk, amely tanfolyamnak munkaprogramja és tanterve a következő:

<p>1928. január 2-án d. e.: A motorokról általában. Előadó: <i>Vajda Ödön</i> okl. gépészmérnök, műegy. m.-tanár.</p> <p>1928. január 2-án d. u.: A traktorok szerkezetéről általában. Előadó: <i>Martinek Zoltán</i> okl. g.-mérnök, v. műgy. t.-segéd.</p> <p>1928. jan. 3-án d. e.: A »McCORMICK«-traktor motorjának ismertetése. Előadó: <i>Bartos Lajos</i> főmérnök.</p> <p>1928. január 3-án d. u.: A szereléssel kapcsolatos szemléltető oktatás. Vezető: <i>Kerekes Imre</i> okl. gépészmérnök. Demonstráló: <i>Kracker József</i> művezető, <i>Kossik József</i> főszer.</p> <p>1928. január 4-én d. e.: A motorok üzemzavarai és azok elhárítása. Előadó: <i>Ponger Sándor</i> okl. gépészmérnök.</p> <p>1928. január 4-én d. u.: A szereléssel kapcsolatos szemléltető oktatás. Vezető: <i>Kerekes Imre</i> okl. gépészmérnök. Demonstráló: <i>Kracker József</i> művezető, <i>Kossik József</i> főszer.</p>	<p>1928. jan. 5-én d. e.: A traktorok hajtómű-szerkezetének ismertetése. Előadó: <i>Martinek Zoltán</i> okl. g.-mérnök, v. műgy. t.-segéd.</p> <p>1928. január 5-én d. u.: A szereléssel kapcsolatos szemléltető oktatás. Vezető: <i>Kerekes Imre</i> okl. gépészmérnök. Demonstráló: <i>Kracker József</i> művezető, <i>Kossik József</i> főszer.</p> <p>1928. jan. 6-án d. e.: A traktorok olajozása, kenése és karbantartása. Előadó: <i>Ponger Sándor</i> okl. gépészmérnök.</p> <p>1928. január 6-án d. u.: A szereléssel kapcsolatos szemléltető oktatás. Vezető: <i>Kerekes Imre</i> okl. gépészmérnök. Demonstráló: <i>Kracker József</i> művezető, <i>Kossik József</i> főszer.</p> <p>1928. január 7-én d. e.: Traktor-talajművelő-eszközök ismertetése, kezelése és karbantartása. Előadó: <i>Bartos Lajos</i> főmérnök.</p> <p>Az előadások tartalma naponta: Reggel 8-12-ig és d. u. 2-5 óráig.</p>
--	--

Előjegyzés céljából elégséges egy levelezőlapra való jelentkezés.

DÉNES B. RÉSZVÉNYTÁRSASÁG TRAKTOR-OSZTÁLYA

Telefon: L. 909-51, 909-89,
963-42 és 920-63

BUDAPEST, V., VÁCI-UT 98.

Távíratcím:
„DÉBERT BUDAPEST”